

Inimă de țară

Tu mai presus de toate din cele cite sînt
nădejdi noastre cumpăt și ziuă și lumină
stegar de libertate cit va mai fi pămînt
sub aurora dulce a vremii ce o să vină,

Tu cea mai-naltă culme ce-a izvorit din noi
în furtunoase clipe de aprigă-nclătare
cînd robi fără de număr am devenit eroi
și te-am urmat în focul izbinzii proletare,

Tu inimă de țară cu rădăcini de foc
cu spicul viu și tînăr cit se mindrește glia
partid al celor vrednici noi îți purtăm noroc
și te slăvim de-a pururi cu toată ROMANIA !

ANTON STANCIU ■

Victoriile

noastre

istorice

Calitatea vieții

Transformările adînci intervenite în dezvoltarea economică, socială și culturală — în cei 35 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă — ca urmare a industrializării socialiste a țării în ritmuri înalte, a modernizării și dezvoltării intensive a agriculturii, a repartizării raționale a forțelor de producție pe teritoriul țării, a creșterii productivității muncii și a sporirii eficienței economice în toate ramurile economiei naționale — au fost însoțite de profunde mutații cantitative și calitative în viața și structura societății. Marile realizări din toate domeniile vieții sociale confirmă justetea politicii marxist-leniniste a partidului și statului nostru care subordonează orice activitate economică și socială — omului și nevoilor sale.

Referindu-se la realizările din domeniul nivelului de trai înfăptuite pe baza Programului de creștere a nivelului de trai pentru anii 1976—1980, aprobat de Conferința Națională a partidului din decembrie 1977, în cuvîntarea rostită la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia că „... tot ceea ce obținem în realizarea Programului elaborat de Congresul al XI-lea cu privire la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism, întreaga dezvoltare economică-socială a țării sînt destinate îmbunătățirii continue a bunăstării oamenilor muncii, dezvoltării generale a societății noastre socialiste, ridicării nivelului de civilizație al întregului popor”.

Înfăptuirea consecventă a politicii partidului cu privire la repartizarea judicioasă, științific fundamentată, a veniului național în fond de acumulare și fond de consum a asigurat, an de an, realizarea unui volum sporit de investiții, materializate în noi obiective economice, în extinderea și modernizarea celor existente. Ca urmare, față de anul 1950 — anul de bază al primului cincinal — fondurile fixe din economie au crescut de 6,5 ori, iar numărul locurilor de muncă din întreprinderi și instituții a sporit cu peste 4,8 milioane, spor de aproape 2,3 ori mai mare decît totalul personalului muncitor existent în întreaga economie în anul 1950. În procesul dezvoltării de ansamblu a economiei o atenție deosebită s-a acordat ridicării potențialului economic al județelor mai slab industrializate,

(Continuare în pag. 5)

Dr. ION MARINESCU ■
Director în Direcția centrală
de statistică

Călărași — numai un pas între prezent și viitor

Abia înfloreau caișii, abia încolțeau primele semănături, cînd ne-am propus a urmări Dunărea de la Baziaș la Sulina, zăbovind asupra culorilor ei de topaz la Cazane, asupra ultimelor ei frînțări la hidrocentrala Porțile de Fier II, mereu o linie de dialog în viața oamenilor determinată ea însăși de destinul lor.

Chiar la intrarea în Călărași am oprit în fața unei bariere pe care am așteptat-o răbdători să treacă — fragedele virste ale unei grădinițe de copii. Sub aceste auspi-

cii, doar peste cîteva minute am intrat brusc în treburile primarului Vasile Martin, aflat într-o discuție cu arhitectii orașului, chibzuind, plănuiind, căutînd soluțiile optime, raționale ale dezvoltării urbanistice a bătrînului municipiu. Încă din cele mai vechi timpuri se cunosc legăturile populației autohtone cu lumea elenistică și romană. Dar de ce Călărași? Con-

(Continuare în pag. 13)

ADI CUSIN ■
Fotografii de A. MIHAILOPOL ■

DIN SUMAR :

Ce se întimplă
acum la Malu cu
Flori ? (pag. 6)

Marile probleme
ale micilor șuru-
buri (pag. 7)

Cerul Hunedoarei
are 8 tone de praf
mai puțin (pag.9)

Cîntecul nu se mă-
soară în procente
(pag. 10)

„Aprecierii defi-
nitorie a culturii
este valoarea”
(pag. 19)

O inspecție... cu
bucluc (pag. 19)

„Ce este și ce va fi
muntele românesc
depinde de munca
noastră de azi”
(pag. 21)

File la zi în dosarul
energiei (pag. 22)

La sala Dalles, o mare expoziție — selecție — din cele mai semnificative lucrări de pictură și sculptură create în climatul generos al Festivalului național „Cîntarea României”. În cuprinsul revistei reproducem cîteva din lucrările expuse. (În imagine, Nou născut pe Valea Izei — detaliu — de Vida Geza)

Monumentele pietrei, ale pămîntului, ale sufletului

Ion Predoșanu, 49 de ani, secretarul adjunct al Comitetului de partid al minei Lupeni, muncește în Valea Jiului din 1947. Fierar-lăcătuș de profesie (meserie pe care a învățat-o aici, în subteranele cărbunelui), oltean de fel, are acolo, peste mînti, în Oltenia, în Peștișanii Gorjului, la cîteva sute de pași de Hobita, satul care l-a dat lumii pe Brăncuși, o casă care privește, din cerdacul ei încărcat de flori, spre casa memorială a sculptorului. O aspră dar dreaptă morală a vieții, care nu cruță lenea sau nerostul, care-l obligă pe puiul țăranelui să se „țină singur” de cum se ține pe picioare, l-a alungat pe Brăncuși de-aici, copil fraged fiind, obligîndu-l să devină geniu. Întimplarea a repetat-o (așa cum au repetat-o generații întregi de fii de țărani) și Ion Predoșanu, plecat, de mic, pe șantierul tineretului de la Bumbesti-Livezeni, apoi, străbătînd defileul Jiului, spre valea cărbunelui. Cu exact zece ani înainte, în iulie 1937, Brăncuși făcuse același drum, luînd-o, din Tg. Jiu, spre cetatea cărbunelui, ca să încredințeze reali-

zarea tehnică a „Coloanei” sale meșterilor, celebri în epocă, de la Atelierele centrale din Petroșani. Categoriile abstracte ale artei marelui sculptor, venind din cel mai îndepărtat trecut, își găseau, astfel,

● Lupeni 1929 — Lupeni 1979 ●

echivalent, surprinzător pentru estelui vremii, în geometrismul formelor de invenție industrială, așa cum demnitatea anonimă la care rivnea (la care a rivnit de-a lungul întregii vieți !) se întîlnia cu demnitatea anonimă a muncii industriale a veacului XX, avîndu-i ca reductibili reprezentanți, considerați ca atare de exigentul artist, pe oamenii Văii Jiului.

Discuția pe care o port, pe această temă, cu Ion Predoșanu, în sediul Comitetului de partid al minei Lupeni, a avut

ca sursă de pornire, ca amănunt care percutază evocarea trecutului, un fapt de artă, de data asta contemporan, dar care se leagă, peste decenii, cu un vechi vis al sculptorului. Cîndva, admirînd acești mînti ai Jiului, cu stîncile lor mărețe, ca niște șiruri de „coloane” neterminate ale naturii, așteptînd parcă doar degetele unor febrili virtuozii ai daltei ca să le schimbe în ispravă de artă. Brăncuși își mărturisea unui prieten chiar acest vis : „...să cioplesc direct în stîncă gîndurile mele !” „Poate că vreun tînăr sculptor (adăuga artistul), entuziasat, plin de zel și de idei, cu fonduri ce i s-ar pune la dispoziție, ar realiza această minune, ce ar fi printre primele din Europa”. Chiar în fața porții principale a minei, o stîncă străveche, ultim vestigiu al unei naturi arhaice, de mult izgonită de orașul modern, a devenit, recent, un astfel de fapt de artă. Un sculptor amator „plin de zel și de idei” pe nume Traian Popa, tehnician la mină,

(Continuare în paginile 12—13)

ILIE PURCARU ■

Pentru marea contribuție la promovarea păcii, bun universal al omului, pentru aportul la afirmarea științei și tehnicii în slujba progresului popoarelor

Tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu le-au fost conferite medalii de aur și jubiliare ale Institutului de relații internaționale din Roma

Solemnitatea care a avut loc marți, 24 iulie, la Palatul Republicii — înminarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii, a Medaliei de aur cu plachetă a Institutului de relații internaționale din Roma, precum și a medaliei jubiliare emisă de institut — cu prilejul celei de-a 35-a aniversări a Eliberării României, precum și înminarea tovarășei Elena Ceaușescu a Medaliei de aur a institutului și a medaliei jubiliare — s-a constituit într-o nouă expresie a înaltului omagiu adus președintelui Ceaușescu pe toate meridianele, într-o nouă expresie a respectului și prețuirii de care se bucură în lume personalitatea multilaterală a președintelui României, luptător neobosit pentru pace și colaborare, pentru prietenie și înțelegere între popoare, pentru o lume mai dreaptă și mai bună. La rîndul lor, distincțiile conferite tovarășei Elena Ceaușescu pentru înalta sa contribuție științifică și tehnică la progresul românesc și mondial reprezintă un nou și cald omagiu adus personalității și operei sale, mult prețuite în lume.

Înaltele distincții au fost înminate tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu de Giancarlo Elia Valori, secretar general al Institutului de relații internaționale din Roma. Ceremonia a avut o valoare deosebită, aproape simbolică datorită momentului în care s-a desfășurat:

în preajma pregătirilor pentru sărbătorirea celei de-a 35-a aniversări a Zilei noastre naționale, 23 August, în zilele în care au fost lansate marile programe-direcive ale dezvoltării României în deceniul științei și tehnicii, al triumfului calității, al unei noi etape istorice în viața țării. Vorbind despre dezvoltarea națiunii noastre socialiste în cei 35 de ani, despre tot ce s-a realizat în această perioadă, despre noile dimensiuni pe care le va cunoaște această dezvoltare în următorii ani, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus în cuvîntarea rostită: „Pornim de la faptul că ultimele două decenii ale acestui secol și ale celui de-al doilea mileniu vor fi decenii ale afirmării cu putere a științei și tehnicii, a cunoașterii umane în toate domeniile, că trebuie să punem la baza întregii activități cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale culturii, să realizăm o calitate nouă în toate domeniile de activitate, pentru a putea asigura națiunii noastre, societății românești, un loc demn, egal, în rîndul națiunilor egale și libere ale întregii omeniri.”

Excepționala personalitate a președintelui nostru a fost omagiată în cuvinte deosebit de elogioase adresate de către oaspeți. „Pacea deci în locul războiului, rațiunea în locul violenței, consensul în locul constringerii, binele tuturor în locul egoismului fiecăruia, conviețuirea în armonie cu noile popoare eliberate de exploa-

fare și care se ridică pentru eliberarea totală, de orice dominație. Aceasta este în esență gîndirea, viața și acțiunea unui om, a lui Nicolae Ceaușescu, președintele poporului român”, a spus Giovanni Battista Bonelli, președintele Institutului de relații internaționale din Roma, consilier la Curtea supremă de casafie. „Cred că nu există un prilej mai bun decît cea de-a 35-a aniversare a eliberării României — a spus și Giancarlo Elia Valori — pentru a sublinia încă o dată eficiența și originalitatea gîndirii dumneavoastră, domnule președinte, strălucita dumneavoastră operă, ca și contribuția României la cauza păcii, a unei păci care să se realizeze atît pe calea progresului popoarelor, cît și pe calea renunțării la armamente.”

Mulțumind călduros pentru medaliiile conferite, pentru cuvintele de apreciere la adresa activității sale științifice, a contribuției aduse la eliberarea țării, la progresul și independența poporului român, tovarășa Elena Ceaușescu a spus: „Consider toate acestea ca o expresie a prețuirii și eînstririi pe care o aduceți României socialiste, poporului nostru”. În cuvîntul său, tovarășa Elena Ceaușescu a vorbit apoi despre importanța cercetării științifice, a colaborării dintre oamenii de știință și cercetătorii din România și Italia, din toate țările, despre rolul oamenilor de știință la îmbunătățirea continuă a condițiilor de

viață ale popoarelor, la progresul întregii umanități. „Aportul cunoștințelor și experiențelor dumneavoastră în domeniul cercetării științifice s-a dovedit prețios pentru dezvoltarea nu numai a nobilei națiuni române, dar și pentru restul Europei și reprezintă o cucerire trairică pentru dezvoltare în general”, a subliniat Giancarlo Elia Valori în cuvîntul adresat tovarășei Elena Ceaușescu, iar Adolfo Gamberini, profesor doctor la Universitatea din Bologna, a spus: „Importanța distincției care v-a fost înminată este expresia celei mai înalte aprecieri față de contribuția dumneavoastră la cercetarea științifică românească”.

La toate aceste mărturii de aleasă prețuire, de deosebită considerație față de personalitatea multilaterală a președintelui Nicolae Ceaușescu, față de personalitatea științifică a tovarășei Elena Ceaușescu, să adăugăm omagiul oamenilor de știință și cultură români exprimat de tovarășul Mihnea Gheorghiu, președintele Academiei de științe sociale și politice, omagiul nostru, al tuturor celor care, participînd la tot procesul constructiv din patria noastră, la transpunerea în viață a orientărilor partidului, ne mindrim să avem la cirna țării „un om între oameni”, respectat și iubit de toate popoarele iubitoare de pace și progres.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Capitală

Mărturie a preocupărilor constante pentru modernizarea și înflorirea continuă a municipiului București, vizita efectuată de conducătorul partidului și statului nostru, în dimineața zilei de miercuri, la întreprinderea de pompe „Aversa”, precum și prezența sa la inaugurarea unui nou și modern obiectiv edilitar al Capitalei — Pasajul rutier Bucur-Obor — s-a constituit și de această dată într-un veritabil dialog de lucru.

La întreprinderea „Aversa”, unitate cu profil unic în țara noastră, a avut loc o analiză la fața locului a modului în care această întreprindere își îndeplinește importante sarcini ce-i revin în acest cîmp, precum și a problemelor legate de dezvoltarea în următorii ani a producției de pompe.

Pasajul rutier Bucur-Obor, primul de acest fel din Capitală — conceput, după cum se știe, din inițiativa și pe baza orientărilor secretarului general al partidului — va contribui la optimizarea și fluentizarea traficului la întretărirea unor însemnate artere bucureștene, Șoseaua Ștefan cel Mare și Calea Moșilor. Odată cu tăierea panglicii inaugurale, au fost discutate cu factorii de răspundere probleme legate de planul de sistematizare și de construcții în această zonă.

Secretarul general al partidului a fost însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Ilie Verdet, Constantin Dăscălescu, Paul Niculescu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Nicolae Constantin. Pe tot traseul vizitei, mii de bucureșteni au făcut o primire călduroasă tovarășului Nicolae Ceaușescu, au exprimat mulțumirea profundă pentru activitatea sa neobosită închinată progresului mai accelerat al patriei.

La ora cînd revista noastră lua drumul țoarului, vizita de lucru se afla în plină desfășurare.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu taie panglica inaugurală la pasajul Bucur-Obor

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au primit un grup de participanți la Festivalul internațional „Copiii lumii doresc pacea”

Agendele politice inscriu rareori evenimente având o dimensiune atât de emoționantă, o căldură atât de înalt umană și o generozitate atât de desăvârșită cum a fost, primirea, la 20 iulie, de către președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu, a unui grup de participanți la Festivalul internațional „Copiii lumii doresc pacea”. Grija părintească a președintelui nostru pentru copiii țării, activitatea sa neobosită desfășurată pe plan internațional pentru ca „viitorul națiunii noastre socialiste” — cum i-a numit de atâtea ori pe tinerii patriei — ca viitorul planetei să fie sigur și pașnic pentru toți copiii Terrei sint permanente, dăruirea sa pentru împlinirea acestor idealuri este dintre cele mai elocvente.

De această dată președintele Nicolae Ceaușescu s-a întâlnit nu numai cu copiii ai țării, ci și cu mesagerii ai copiilor de pe toate continentele. Pentru că, pe insorul litoral al României, a avut loc de curind un festival internațional pe tema „Copiii lumii doresc pacea”. Manifestare amplă, aflată sub semnul „Anului internațional al copilului”, cu un înălțător și mobilizator mesaj, care a reunit peste 700 de copii din 28 de țări din Europa, Africa, Asia, America Latină și America de Nord. Manifestare organizată în tabăra de pionieri și școlari de la Năvodari de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Comitetul național român pentru UNICEF.

Întâlnirea din stațiunea Neptun dintre președintele Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți conducători de partid și de stat cu tinerii și copiii români și din alte țări ale lumii a fost puternic marcată de bucuria și voioșia copiilor care, cu entuziasm atât de caracteristic vârstei, au transformat, prin aplauzele și ovatiile lor, prin florile dăruite cu emoție, prin cuvintele pline de dragoste, stimă și simpatie pe care le-au rostit, acest moment într-o adevărată sărbătoare.

„Vă asigurăm, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, că de aici, din România, unde noi trăim înconjuțați cu cea mai aleasă grijă și dragoste de către partid, de către dumneavoastră personal, de gândul căld și dragostea fierbinte a tovarășei Elena Ceaușescu, pionierii României socialiste, formându-se ca buni patrioți, vor milita consecvent, urmînd exemplul și îndemnul dumneavoastră, pentru pace, libertate, înțelegere, pentru ca toți copiii să trăiască din plin, liberi și fără griji, anii cei mai frumoși ai vieții

— copilăria”, a spus pioniera Condrea Loredana.

„Mesajul pe care l-ați adresat tuturor copiilor țării, precum și participarea dumneavoastră, împreună cu mult stimata tovarășă Elena Ceaușescu, cu alți tovarăși din conducerea partidului și statului la manifestările prilejuite de împlinirea a 30 de ani de la crearea Organizației pionierilor din Republica Socialistă România și de sărbătorirea Anului internațional al copilului, ne mobilizează și mai mult pe noi, toate cadrele care muncim cu copiii, de a ne pune întregul nostru potențial și capacitate organizatorică în slujba creșterii și formării tinerei generații, a educării sale” — a spus tovarășul Constantin Boștină, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

„Să se bucure copiii români și toți copiii lumii de un asemenea prieten” — a spus

Mohamed Osman Hassan, reprezentant al tineretului din Sudan.

Acestor vibrante manifestații tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a răspuns printr-un căld și mobilizator cuvînt. „Dragii mei prieteni pionieri, copii și tineri” a spus președintele nostru, exprimîndu-și bucuria de a se întâlni cu participanții la Festivalul internațional „Copiii lumii doresc pacea”, de a-i îmbrățișa cu căldură pe toți pionierii și copiii prezenți la reuniune. Le-a vorbit apoi copiilor, în cuvinte pentru ei, despre semnificația manifestațiilor organizate în cadrul Anului internațional al copilului, despre dorința de pace „a copiilor și a oamenilor de omenie — cum spunem noi, românii — de pretutindeni”, despre societatea nouă care se edifică în România și despre dorința de pace a poporului nostru, despre uriașele mijloace ce se folosesc în scopul distrugerii, cînd

destinația lor ar trebui și trebuie să fie cu totul alta: dezvoltarea economico-socială a popoarelor, progresul științei și culturii, al ocrotirii sănătății, asigurarea unor condiții mai bune de învățură pentru toți copiii lumii.

„Sînt aici reprezentanți ai copiilor de pe patru continente, din țări cu orinduirii sociale diferite — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu. În câteva zile ați reușit să vă cunoașteți mai bine, să înțelegeți că, într-o formă sau alta, în condițiile specifice ale fiecărei țări, toți copiii doresc același lucru — de a putea învăța, de a avea asigurate condiții de viață cît mai bune, de a se putea pregăti pentru a contribui la progresul popoarelor lor, al întregii omeniri”.

DOINA IOVANEL ■

În colecția de texte alese din gîndirea social-politică

a tovarășului Nicolae Ceaușescu, un nou volum:

„Soluționarea problemei naționale în România”

În ambianța de intensă efervescență creatoare, de puternic avînt politic și în muncă cu care toți fiii țării, români, maghiari, germani și de alte naționalități întîmpină, strîns uniți în jurul Partidului Comunist Român, cea de-a 35-a aniversare a eliberării patriei de sub dominația fascistă și Congresul al XII-lea al P.C.R. a apărut volumul „Soluționarea problemei naționale în România”, eveniment marcant în viața politico-ideologică a țării.

Operă de înalt prestigiu și tinută științifică, volumul „Soluționarea problemei naționale în România” prezintă sintetic, pe baza documentelor și lucrărilor apărute în ultimii ani, concepția social-politică a președintelui Nicolae Ceaușescu, cu privire la problematica situației și a rolului naționalităților conlocuitoare, conviețuirea lor cu poporul român, contribuția adusă la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în România.

Am putea spune că există puține țări în lume în care problema națională și-a găsit o rezolvare atât de dreaptă ca în România socialistă, „și tocmai aceasta, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, explică de ce întregul nostru popor, inclusiv naționalitățile conlocuitoare, sprijină în întregime politica internă și externă a țării”.

Volumul reliefează faptul că principiul de la care a pornit Partidul Comunist Român în rezolvarea problemei naționale este acela că România este un stat național unitar, în care trăiesc și naționalități conlocuitoare care s-au așezat în împrejurări diferite pe teritoriul patriei noastre în secolele anterioare formării statului național unitar, de la realitatea că, de-a lungul veacurilor, între oamenii muncii români și cei de altă naționalitate s-au stabilit relații de strînsă colaborare, frăție și solidaritate. Constituie un adevăr incontestabil concluzia reliefată de tovarășul

șul Nicolae Ceaușescu că tot ce s-a făcut de-a lungul secolelor pe meleagurile locuite de români și de cetățeni de altă naționalitate este rezultatul muncii lor comune. De aceea, „este greu să deosebim și să măsurăm exact contribuția și realizările fiecărei naționalități, pentru că ele se contopesc într-un tot unitar. Chiar dacă un așezămint cultural sau un monument de artă poartă în mai mare măsură amprenta unei naționalități sau a alteia, aceste edificii și opere nu au putut fi realizate decît prin munca comună a celor ce au locuit — și locuiesc și astăzi — pe aceste meleaguri”.

Rezolvarea problemei naționale a constituit o preocupare majoră a Partidului Comunist Român, care, încă de la înființarea sa, a luptat împotriva politicii de aspirare națională de orice fel, pentru apărarea intereselor tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. „Tocmai aceasta a determinat unirea, sub conducerea partidului comunist, a celor mai înainte forțe sociale — atît din rîndul românilor, cît și al maghiarilor și germanilor — a tuturor oamenilor progresiști din România”.

Problema națională în țara noastră și-a găsit cu adevărat rezolvarea după cucerirea puterii de stat de către clasa muncitoare, în frunte cu partidul său comunist. În concepția partidului nostru, soluționarea problemei naționale constituie o parte integrantă a operei de făurire a socialismului, subordonată acesteia, care trebuie văzută și înțeleasă în strînsă legătură cu afirmarea și înflorirea națiunii socialiste. „Această problemă nu poate și nu trebuie privită ca ceva aparte de politica generală, revoluționară a partidului; dacă am încerca să o tratăm în afara politicii noastre generale, am înceta să mai fim re-

voluționari, marxiști, am aluneca pe poziții naționaliste, care nu ar putea decît să dăuneze grav întregii noastre activități”.

În rezolvarea problemei naționale, Partidul Comunist Român a demonstrat principialitate, consecvență, spirit creator; partidul nostru a aplicat și aplică adevărurile general-valabile la condițiile concrete ale țării, la situația particulară a fiecărei naționalități conlocuitoare. Pornind de la principiile generale ale socialismului științific aplicat creator în funcție de particularitățile specifice societății românești, volumul definește coordonatele istorice, economico-sociale, politice și culturale-educative ale rezolvării problemei naționale, ale asigurării egalității depline și făuririi prieteniei tuturor cetățenilor țării, indiferent de naționalitate.

În gîndirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, rezolvarea problemei naționale, egalitatea deplină, unitatea și frăția oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, se materializează în asigurarea condițiilor pentru participarea activă a tu-

turor cetățenilor la viața economico-socială și la conducerea diferitelor sectoare de activitate, pentru învățămînt în limba naționalităților și folosirea liberă a limbii materne, pentru ridicarea gradului de dezvoltare economico-socială a întregii țări și amplasarea cît mai rațională a forțelor de producție pe teritoriul patriei, pentru afirmarea creației culturale-artistice și științifice în limbile naționalităților, pentru ridicarea nivelului de cultură, cunoaștere și conștiință a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate.

Ultimul capitol al volumului conține teze teoretice noi, de deosebită importanță principială și practică, împărtășește convingerea că lumea contemporană va fi, o perioadă foarte îndelungată, o lume a națiunilor și a statelor naționale, naționalitățile conlocuitoare păstrîndu-și în acest cadru încă lungă vreme identitatea lor etnică. Întreaga politică actuală și de perspectivă a partidului și statului român în problema națională ține seama de această concluzie, oferind naționalităților conlocuitoare cadrul juridic și social necesar menținerii și dezvoltării ființei lor etnice.

Această teză novatoare a partidului este rodul studierii temeinice a realităților din țara noastră, a unei experiențe practice îndelungate, dar totodată și rezultatul analizei profunde cu privire la modul de a pune, atît în prezent cît și pentru viitor, problema națională în România. Deci, națiunea și naționalitățile conlocuitoare vor păstra timp îndelungat o identitate proprie și vor avea roluri bine determinate și o înflorire continuă în cadrul societății socialiste. Aceasta exprimă, de fapt, esența teoretică a egalității depline pe plan politic, social și economic a tuturor cetățenilor României socialiste.

Prin conținutul ideatic al acestei lucrări, prin originalitatea tezelor și importanța deosebită a orientărilor care se degajă din ele, volumul „Soluționarea problemei naționale în România” — operă a tovarășului Nicolae Ceaușescu — constituie o ilustrare convingătoare a politicii partidului nostru în problema națională, aducînd o contribuție remarcabilă la dezvoltarea materialismului dialectic și istoric, la îmbogățirea tezaurului de idei al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, al teoriei și practicii revoluționare.

VICTOR OPASCHI ■

Deceniul științei, tehnologiei, calității și eficienței

Simbătă la prinz, după apariția în presa de dimineață a Programului-Directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981-1990 și direcțiile principale până în anul 2000, am luat legătura cu mai mulți specialiști din instituțiile de cercetare și proiectare. Aproape fără excepție, lumea științei și a tehnologiei se afla în dezbateri. Prin opinia reprezentanților ei reconpușem tabloul înalt și convingător al entuziasmului și deplinei aprobări cu care savanții, lucrătorii din sectorul creației și cercetării, alături de toți oamenii muncii, au luat cunoștință de acest document unic în istoria țării. Un adevărat inventar al viitorului, cu toate rubricile completate de știință, dezvoltare tehnologică, progres tehnic, calitate și eficiență. În conformitate cu prevederile lui, țara întreagă, cu subsolul și aerul ei, cu relieful și oamenii, devine teritoriu al cercetării și al investigației științifice. „...cercetarea științifică din țara noastră, se menționează în proiect, va trebui să contribuie la studierea și cunoașterea mai aprofundată a structurii interne a materiei, a legilor ei de mișcare și transformare, a legăturilor dintre substanță și energie, deschizând noi căi și orizonturi pentru intervenția activă a omului în dirijarea acestor procese...”, „...va trebui să asigure explorarea tot mai adâncă și complexă a structurii scoarței terestre, a mecanismelor de formare a acumulărilor de substanțe minerale...”, „...investigarea științifică a structurii intime a materiei vii...”, „...studierea multilaterală a organismului uman...”, „...investigarea universului...”, „...cunoașterea legilor dezvoltării istorico-sociale...”, „...promovarea largă a cercetărilor pluridisciplinare...”

Știința, activitatea de desăvârșire practică a acesteia, însăși devenirea și transformarea ei interioară sînt împreună un mecanism unic, integrat, perfect asamblat, un agregat viu, dinamic, total, capabil să călăuzească dezvoltarea economico-socială a țării pe culmile progresului și civilizației. Pentru condiția cercetătorului, conștiința ansamblului, a priorităților și structurilor lui fundamentale reprezintă matca stimulatorie, orizontul și certitudinea, nevoia de certitudine a oricărui creator. Această mișcare intelectuală și această mutație sociologică vor decide miine, programat și în ritmuri știute, trecerea României într-o etapă hotărâtoare

a Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism. Este un adevăr larg recunoscut azi că progresul tehnologic nu poate fi fundamental rezolvat prin importul de tehnici străine sau prin implantarea în pripă a științelor aplicate. El nu poate fi rezolvat în mod radical decât prin crearea și intensificarea, ca urmare a unui proces endogen, chiar în inima realității umane a colectivității, a dublului fapt intelectual și social al științei. Programul-directivă este din acest punct de vedere și un fapt concret al minții noastre, un fapt patriotic. Îndemnind către investigația tezaurului de gândire științifică și tehnică al omenirii, proiectul implică știința românească la un nivel mult mai profund al civilizației noastre. Directivele îndrumă progresul tehnic la nivelul structurii organizării generale a științei și a tehnologiei și nu la acel al aplicațiilor specializate. Căci numai în felul acesta se realizează cuceririle decisive și transformările definitive. La suprafața specialităților practice, transferul de cunoștințe din afară ar permite realizarea unor avansuri, dar limitate și de scurtă durată, care ar trebui în mod constant multiplicare și înnoite. Orice politică științifică națională demnă de acest nume se înscrie pe linia planificării generale a dezvoltării. O planificare pentru știință și o planificare a științei, ceea ce înseamnă cetezanță, spirit prospectiv, dar și maturitate științifică și politică. Programul-directivă este un astfel de dublu program și în această izbîndă istorică meritul fundamental revine politicii Partidului Comunist Român care a asigurat dezvoltarea continuă a bazei materiale a activității de cercetare, pregătirea cadrelor de specialiști, creșterea rolului științei și tehnicii moderne în toate domeniile vieții economico-sociale, preocupării tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru stimularea puternică a gândirii științifice creatoare românești și pentru legarea ei tot mai strînsă de cerințele complexe ale progresului societății noastre, pentru așezarea fermă, la baza dezvoltării economico-sociale și a întregii opere de construcție socialistă, a celor mai avansate cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane.

Omul care-și consacră cea mai mare parte a activității sale cercetării științifice

este continuu și puternic solicitat să se preocupe el însuși de ceea ce poate rezulta din lucrările sale. Programul-directivă are o puternică înrîurire asupra psihologiei cercetătorului și această transformare are în mod necesar urmări asupra progresului științei. Cercetătorul este înregimentat într-o mișcare amplă, unică, organizată, cu obiective clare și științific justificate, cu un program ferm de largă respirație. Înseși devenirea, formarea și instruirea lui sînt prevăzute în ascensiunea și modificările lor inevitabile. Mijloacele de care poate dispune specialistul pentru lucrările sale au crescut într-un mod care ar părea extravagant unuia ce nu ne cunoaște crezurile și voința noastră de înnoire și progres. Aceste mijloace, cu 50 la sută mai mari decît în cincinalul actual, pun la dispoziția cercetătorilor instalații și materiale altădată inaccesibile. Această transformare a situației cercetătorului în societate este, bineînțeles, rezultatul progresului general al societății noastre, al succeselor obținute în actualul cincinal, primul cincinal al afirmării plene a revoluției tehnico-științifice în țara noastră, al succeselor deosebite obținute de știința și tehnica românească în ultimul timp. O transformare a condiției cercetătorului care-l obligă și-l angajează cu sentimente de recunoștință și de fermă hotărîre în fața țării și a partidului ce o conduce. (Ing. Doru Cornel Sava, cercetător principal I.C.S.I.E.E.M.R.).

Dobîndirea de cunoștințe și mai cu seamă de cunoștințe empirice o ia uneori înaintea dobîndirii unui spirit științific. Învățămîntul în care exersarea memoriei primează asupra formării inteligenței nu poate fi o educație adevărată, ci mai mult un dresaj. Ar fi în contrasens cu știința, care constituie în esență un principiu de eliberare intelectuală și totodată de stăpînire a naturii. Ar fi, de asemenea, în contrasens cu baza materială pe care școala românească o are astăzi la dispoziție. În conformitate cu prevederile Programului-directivă, eforturile înnoitoare depuse în ultima perioadă de timp mai ales vor fi amplificate ținîndu-se seama de cerințele procesului de integrare a cercetării cu învățămîntul și producția în care scop vor fi organizate, în continuare, platforme comune de cercetare, proiectare, învățămînt, producție. Educația își

va putea aduce astfel contribuția ei deplină și hotărîtoare la progresul tehnologic prin orientarea celui din bancă către rosturile fundamentale ale învățămîntului. Cercetătorii, specialiștii, toți cei care lucrează în acest domeniu, se spune în Program, vor trebui formați în spiritul pasiunii înflăcărte pentru adevărul științific, pentru descifrarea tainelor materiei și transformarea acesteia, al cetezanței revoluționare, al dorinței nestrămutate de a contribui cît mai activ la promovarea noului în toate domeniile de activitate, la îndeplinirea obiectivelor programului partidului de dezvoltare economico-socială a patriei noastre, la afirmarea viguroasă a științei românești în creația științifică contemporană. (Prof. dr. ing. Florea Dudiță, rectorul Universității Brașov).

Știința nu este numai un mijloc de dezvoltare sau o condiție pentru a ajunge la civilizația modernă. Programul-directivă imprimă științei și un alt înțeles: acela de fapt de civilizație, o civilizație înțeleasă și interpretată prin indicatorii de maximă eficiență, de exploatare rațională a tuturor avuțiilor țării, de randament maxim. În întreaga economie se urmărește promovarea acelor ramuri industriale, tehnologii, produse, mașini și instalații care asigură o eficiență maximă în valorificarea resurselor materiale și de muncă. Vor fi elaborate tehnologii care să asigure conservarea, recuperarea și refolosirea cu eficiență economică ridicată a tuturor materiilor prime și materialelor. O deosebită atenție se va acorda tehnologiilor de utilizare a tuturor resurselor de metale feroase și neferoase, a sticlei, lemnului, textilelor, masei plastice și produselor petrochimice. Cercetarea va urmări cu deosebire să stabilească soluții eficiente pentru captarea substanțelor utile conținute în apele uzate, gaze și alte reziduuri industriale, unul din obiectivele cercetării fiind și creșterea substanțială a ponderii resurselor recuperate și refolosite pentru acoperirea necesarului de materii prime și energie al economiei. Cercetarea și dezvoltarea tehnologică au ca obiectiv final asigurarea unei înalte eficiențe în toate domeniile vieții economice și sociale. Pe baza celor prevăzute în Programul-directivă se impune elaborarea de soluții tehnice concrete, prin realizarea de noi materiale și tehnologii, de mașini, aparate, instalații și sisteme tehnice complexe, care să răspundă atît nevoilor actuale ale industriei, agriculturii, celorlalte domenii ale economiei, cît și cerințelor de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale. Printre obiectivele care rețin atenția sînt, de asemenea, generalizarea mecanizării complexe și automatizării, tipizarea și standardizarea produselor și tehnologiilor, normarea științifică a consumurilor materiale, accelerarea trecerii, pe baza acumulărilor cantitative obținute în cincinalele precedente, la o nouă calitate a întregii activități, încît deceniul următor să devină cu adevărat deceniul științei, tehnologiei, calității și eficienței. (Dr. ing. Ulm Spineanu — șef atelier cercetare și inginerie tehnologică, Centrul de cercetare și proiectare pentru mecanică fină.)

ION CRISTIAN ■

Document vizionar, apel la rațiune și spirit gospodăresc

Prețurideni în lume, starea de fapt pe țărîm energetică reclamă pregnant necesitatea unor restructurări profunde în domeniul producției, consumului și conservării energiei, a unor noi concepții practice în folosirea resurselor existente sau virtuale, și a unor noi soluții de asigurare a independenței energetice a fiecărei țări. Situația privește, evident și țara noastră, unde producerea și folosirea energiei constituie de asemenea elemente vitale ale progresului economic și social, ocupînd un loc central în politica națională de orientare și reorientare a structurilor economice și industriale.

Condiționarea nemijlocie dintre progresul multilateral al societății noastre în anii viitorului și modul de producere și folosire a energiei a constituit, recent, obiectul unui document de partid de o inestimabilă importanță și valoare teoretică și practică. Este vorba de publicarea Proiectului Programului-directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981-1990 și orientările principale până în anul 2000. Elaborat sub conducerea nemijlocie și aportul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu și consacrat actualei etape de tranziție energetică, Programul-directivă concretizează liniile directoare ale politicii energetice a partidului nostru, stabilind deopotrivă și măsurile de bază pentru îndeplinirea acestei vaste acțiuni ce implică o nouă optică și noi opțiuni în domeniul larg al prospectării, descoperirii, folosirii și gospodăririi potențialului energetic.

„Avînd în vedere criza de energie și de petrol, a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul cuvîntării rostite la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României — se prevede o anumită restructurare a dezvoltării industriale în viitor. Se va pune ac-

cent mai mare pe ramurile industriale cu consum de combustibil și energie mai redus, iar industria prelucrătoare va asigura o valorificare superioară mai înaltă a materiilor prime și materialelor de care dispunem”. Și tot cu același prilej, și în aceeași ordine de idei, secretarul general al partidului nostru, a ținut să sublinieze faptul că: „Trebuie să fim conștienți că este obligatoriu pentru dezvoltarea societății noastre socialiste, a țării noastre, să ne asigurăm independența, lichidînd situația de importator de combustibil și energie”.

Un acest sens — se arată în Programul-directivă — o primă îndatorire a specialiștilor noștri o constituie preocuparea pentru dezvoltarea permanentă a bazei proprii de materii prime și de resurse energetice, prin amplificarea prospectivelor geologice și identificarea de noi surse de materii prime și energie, precum și elaborarea de tehnologii cu rezultate economice optime în exploatarea zăcămintelor existente. Se vor întreprinde de asemenea măsuri pentru îmbunătățirea balanței de energie primară și, totodată, pentru modernizarea structurii de energie electrică prin acordarea unui rol din ce în ce mai mare resurselor energetice nepuizabile și promovării de noi surse de energie regenerabile. Sînt prevăzute în acest sens construcții de noi centrale hidroelectrice, centrale nucleare cu o putere instalată de 660 MWe în 1985, de 3960 MWe în 1990 și de circa 10 000 MWe în anul 2000, precum și folosirea unor forme noi de energie: solară, geotermică, a vîntului, a valurilor, biogazul.

În condițiile unei balanțe energetice foarte strînse devine apoi necesară — se arată în Programul-directivă — reconsiderarea unor elemente de metodologie, sau cu alte cuvinte, îmbunătățirea organizării și funcționării sistemului electroenergetic.

Se vor opera în acest sens schimbări importante în structura producției de energie electrică și se va proceda totodată la extinderea prelucrării combinate de energie termică și electrică prin dezvoltarea termoficării urbane și rurale. Amplasarea teritorială optimă a centralelor electrice va contribui apoi la îmbunătățirea structurii sistemului energetic național, iar largă promovare a progresului tehnic va optimiza sensibilitatea siguranței în funcționare a sistemului electroenergetic și a echipamentelor și instalațiilor din centrale și rețele electrice.

Un obiectiv fundamental, de îndeplinire a căruia depinde însăși dezvoltarea viitoare a României, este atingerea și depășirea într-un timp scurt a celor mai bune realizări obținute pe plan mondial în ceea ce privește consumul energetic pe unitate de venit național. Întreaga activitate politică-economică impune, în consecință, instaurarea unei noi concepții în folosirea resurselor energetice, raționalizarea consumului și eliminarea risipei, judecarea atenției a priorităților în ceea ce privește energia, gospodăria ei cu maximum de grijă, cu alte cuvinte obținerea aceluiași efect economic sau chiar a unui mai mare, dar cu un consum energetic mai scăzut. Trebuie să fie evident faptul că evitarea oricărei risipe constituie cerința firească a eficienței economice și nu doar o măsură dictată de rezervele limitate de combustibili clasici și energie. Tocmai de aceea, un pas esențial în această etapă de tranziție energetică este conștientizarea întregului popor asupra situației resurselor de energie cu care ne confruntăm, ca și asupra consecințelor nefaste ce pot surveni ca urmare a unui consum nesăbuit. Hotărîtoare în această privință rămîne abordarea frontală și cu maximă exigență — în lumina indicațiilor date de conducerea partidului nostru — a problemelor con-

servării energiei pe fiecare ramură, întreprindere, loc de muncă. Sînt necesare măsuri urgente — așa cum se precizează în Programul-directivă —, pentru elaborarea de măsuri concrete care să ducă la modificarea soluțiilor tehnice și tehnologice, iar de la caz la caz chiar schimbări de structură în ansamblul întreprinderilor sau chiar al ramurilor, totul vîzînd, pe ansamblu procese strîns intercorelate, realizate într-o largă viziune dialectică. Realizarea unor asemenea eforturi de gândire și execuție privesc toate domeniile de activitate, industria, transporturile, agricultura și industria alimentară, construcțiile, consumul pentru încălzit, iluminat, utilizări casnice și edilitare.

Programul-directivă rezervă și un capitol special consacrat necesității instaurării unor noi relații internaționale în domeniul energiei, al colaborării și cooperării României cu toate țările lumii, cu organizațiile internaționale interesate în rezolvarea echitabilă și eficientă a problemelor ridicate în fața omenirii, de asigurare a necesarului de energie și de utilizare rațională a acesteia.

Pe baza prevederilor prezentului Program-directivă se va elabora planul național energetic, ca parte integrantă a planului rațional unic de dezvoltare economico-socială a țării. De asemenea, ministerele, centralele și întreprinderile își vor elabora planurile energetice proprii. Planul național energetic, precum și planurile pe ministere, centrale și întreprinderi vor preciza sarcinile și răspunderile ce revin diferitelor ramuri și unități economico-sociale în dezvoltarea bazei energetice și utilizarea cu înaltă eficiență economică a tuturor formelor de energie.

Se vor elabora, de asemenea, planuri energetice pe localități și județe, care vor trebui să aibă ca obiectiv prioritar acoperirea necesităților din propriile resurse și posibilități prin mobilizarea maximă a deosebitei a noilor surse de energie, precum și raționalizarea strictă a tuturor consumurilor energetice.

Programul-directivă constituie în același timp un vibrant apel adresat comunistilor, întregului nostru popor, rațiunii, conștiinței civice, spiritului gospodăresc, o amplă chemare pentru folosirea cu chibzuință, cu maximă răspundere și eficiență a fiecărui gram de combustibil, a fiecărui Kilotovat-oră de energie, pentru a asigura și pe această cale toate condițiile pentru dezvoltarea nestrăruptă a patriei pe calea progresului și civilizației, pentru îndeplinirea neabătută a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism.

LIVIU TIMBUS ■

Nașterea mai multor orașe, pentru o țară, reprezintă înflorirea acelei țări și forța acelui popor de a se ridica pe culmile civilizației

— **Interviu cu Mircea Dima, șeful centrului de sistematizare din Institutul de cercetare, studii de sistematizare, locuințe și gospodărie comunală**

— **Tovarășe arhitect Mircea Dima, ce poate însemna nașterea unui oraș pentru o țară?**

— Poate însemna mult, poate însemna puțin...

— **Dar nașterea mai multor orașe?**

— Ea exprimă înflorirea acelei țări. Nașterea mai multor orașe reprezintă o certitudine. Nimeni, nici o țară, nu poate să nu se ridice, nu poate să nu se ridice, dacă n-are putere economică.

— **Există și orașe sărace.**

— Mai mult, există și orașe care mor. Lucrul acesta confirmă că dezvoltarea economică a unui oraș justifică existența celui oraș. El, acel oraș care se naște, cu oamenii care-l ridică, nu doar în momentul decretării lui ca oraș, ci totdeauna, cu oamenii care învață să fie orașeni înregindu-și cultura și năzuind spre înaltele etape ale civilizației, el, orașul acesta, reprezintă un summum de calitate ale unui popor, este consecința forței lui de a-și întări economia.

— **Tovarășe arhitect, potrivit prevederilor proiectului de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului, în cursul viitorului cincinal încă 140 de comune vor deveni orașe, fapt care, printre altele, va lăsa și la creșterea populației din mediul urban la aproape 55 la sută. Ce înseamnă pentru țara noastră nașterea acestor orașe care fac parte din cele 400 de orașe noi prevăzute, potrivit Programului partidului, să îmbogățească harta țării până în 1990?**

— Programul național de sistematizare este expresia politicii științifice a partidului nostru privind dezvoltarea României pe toate planurile, el fiind, de fapt, un obiectiv al Programului partidului. El este o urmare a dezvoltării rapide a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, a amplasării de întreprinderi industriale în toate județele și centrele importante, a creării marilor unități agricole. Unul dintre principiile esențiale care stau la temelia politicii de sistematizare este cel privind asigurarea unor condiții de viață egale pentru toți cetățenii țării, fără deosebire de naționalitate, ștergerea treptată a deosebirilor esențiale dintre sat și oraș prin ridicarea satului la nivelul de dezvoltare a orașului. Realizarea acestui program de sistematizare reprezintă un salt uriaș în ceea ce privește dezvoltarea țării. Căutați-vă că noi am plecat la drum, după eliberare, cu o populație eminentă agricolă, în jur de 82 la sută din locuitori trăind în mediul rural. Venitul național se obținea din agricultura. România dinainte de război făcea parte dintre statele cărora le era refuzat progresul social. Șansa noastră, șansa care reprezintă expresia epocii, este industrializarea. Ritmul accelerat și intensiv de dezvoltare a țării s-a impus astfel ca o necesitate obiectivă. Este meritul partidului nostru, al camaradului secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care au înțeles la timp care sunt comandamentele timpului nostru, care au demonstrat științific că o înaltă cali-

tate a vieții, la nivelul țărilor dezvoltate, nu se poate obține decât prin industrializarea în ritm înalt a României. Dezvoltarea localităților exprima fizic, în teritoriu, dezvoltarea țării.

— **Deci, în cincinalul 1981—1985, așa cum arătam la început, încă 140 de comune vor deveni orașe. Cite orașe noi vom putea număra pe harta la sfârșitul actualului cincinal?**

— 129. Iar în cincinalul 1986—1990, încă 131. În total 400, cite sunt prevăzute în Programul național de sistematizare.

— **Care este caracteristica principală a devenirii acestor comune?**

— Este vorba de dezvoltarea lor armonioasă, echilibrată. Localitățile nu se pot dezvolta egal. Condițiile de muncă și de viață ale oamenilor trebuie să fie însă egale. Iată motivul pentru care criteriul principal de apreciere va fi, subliniez, acest fapt nou, producția globală pe locuitor, care va determina o repartizare mai justă a forțelor de producție și o ridicare generală a nivelului economic și al gradului de civilizație al tuturor județelor țării. Valoarea acestui indicator va trebui să fie de cel puțin 70 000 de lei anual.

— **Dezvoltarea acestor centre de comune ca orașe este un proces complex care nu se termină, desigur, după declararea lor orașe. Care sînt funcțiile pe care trebuie să le îndeplinească într-o primă fază noile localități urbane?**

— Funcția economică, cea de confort, sistematizarea, edilitatea, dotări social-culturale. Dar, pe de altă parte, rețeaua de localități urbane va ridica și viața satelor dimprejur. Deci nu este vorba doar de confortul și dezvoltarea economică a orașului respectiv.

— **Care vi se par a fi transformările intime, de profunzime ale acestor noi orașe, mai exact ale locuitorilor lor?**

— Eu cred că se va petrece aici un vast proces de culturalizare. În sensul unei înalte culturi. O cultură a timpului în care trăim. Noi am dovedit că creațiile excepționale de-a lungul istoriei. Iată că acolo unde condițiile economice nu condiționau creația poporului — literatură, muzică, filozofie chiar, o filozofie populară limpede exprimată de aceste creații, de proverbele și zicăturile, de basmele și poveștile noastre — iată, spun, că aceste creații au rămas, fiind apreciate în lumea întreagă. Mă refer deci la o cultură nouă, cu contribuții originale. Desigur este și cultura tehnică pe care o asimilăm. Dar și aici înfăptuim tehnologii proprii. Este vorba de o transformare care exprimă și legătura cu trecutul, un proces de continuitate, o transformare care înseamnă trecerea la o treaptă superioară, în planul civilizației.

— **Deci o cultură înaltă în condițiile unei industrii dezvoltate sau ale unei agriculturi moderne?**

— Industria creează cele mai favorabile

condiții pentru dezvoltarea vieții sociale, a culturii, a nivelului de civilizație. O altă transformare de mare profunzime va fi participarea întregului popor la conducerea activității sociale, localitățile urbane polarizând viața satelor dimprejur lor.

— **Care sînt argumentele urbane ale acestor localități. Există predecesata potrivit căreia orașul de provincie are o stradă principală, un monument în centru, primăria și așa mai departe.**

— Toate localitățile au prevăzute prin proiectul de sistematizare concepția dezvoltării lor fizice.

— **Mai concret.**

— Există zone funcționale economice, zone de locuit, zone de interes comun cu dotări sociale, culturale și sportive.

— **Pentru localitățile prevăzute a deveni orașe în cincinalul viitor există aceste dotări?**

— Există într-o proporție care nu ne satisface în momentul de față. Prin proiectele amintite se prevăd însă. Pentru că dezvoltarea este continuă.

— **Care sînt greutățile, firește, inerente ale unui asemenea proces?**

— Nu este vorba de greutăți. Ci de niște condiții obiective ale dezvoltării fizice ale orașelor. În sensul asigurării echilibrului a mijloacelor cu care se realizează această dezvoltare. Într-un oraș cu pondere industrială, o platformă industrială nu se face cit ai bate din palme. Trebuie să califici oameni, să-i specializezi. Iată o condiție obiectivă.

— **Orașele acestea sînt pregătite să suporte un transfer masiv de forță de muncă de la sat într-un timp scurt?**

— Unii dintre cei care vor lucra în oraș se vor stabili aici. Alții vor sta în localitățile dimprejur, adică la cîteva kilometri, deci o distanță de cîteva minute cu autobuzul. Orașul va fi însă pregătit să rezolve problemele sociale ale tuturor celor ce muncesc în el, deci și ale celor care locuiesc în satele inconjurătoare. Dar să nu uitați că aceste sate se dezvoltă și ele. Vor beneficia de servicii, de dispensare, școli, creșe, grădinițe etc.

— **Cum va arăta viața publică a acestor orașe?**

— Va avea atributele de civilizație și cultură, aspectul calitativ al vieții urbane. Desigur însă, fizic, nu este rațional să ridici o operă în fiecare oraș agroindustrial sau industrial-agrar nou apărut pe harta țării. Este posibil, dar nu este rațional. Sau un spital de tip județean. Cînd acestea există în municipii sau în reședința de județ, pină la care distanțele nu sînt deloc mari. Aceasta însă nu împiedică existența unei activități culturale proprii. Dealtfel, sînt și se vor construi case de cultură, case ale pionierilor, cinematografe și altele.

— **Și în ceea ce privește prestările de servicii?**

— Acestea se vor dezvolta în armonie cu numărul de locuitori. Dar, am mai spus, și satele vor avea servicii proprii.

— **Cum este rezolvată urbanistica și sistematizarea acestor orașe?**

— Se va ține seama de condițiile epocii în care trăim, neulind bineînțeles tradițiile arhitectonice ale zonei. Sistematizarea se va face pe marea existență. Regimul de înălțime va avea minimul de P+1. Străzile vor fi dimensionate în funcție de nevoile viitoare de circulație și vor fi modernizate cu echipament edilitar aferent. Canalizări, asfaltări etc. Dar aș vrea să mai adaug ceva foarte important care nu ține de urbanizare și sistematizare, ci se referă la rețelele de localități rurale și urbane. Pentru că este vorba de o rețea care se naște în jurul orașelor noi. Rețea care va permite ca ele, orașele, să polarizeze interesele materiale și spirituale ale localităților cuprinse, rurale și urbane. Este vorba de o cooperare și colaborare pe multiple planuri în vederea satisfacerii condițiilor, de viață ale locuitorilor din acest perimetru al rețelei.

— **Harta țării, în 1990, va arăta cu totul altfel?**

— Mult mai echilibrată. Cele 400 de localități urbane vor vorbi de la sine despre progresul țării, despre dezvoltarea ei armonioasă în toate zonele și județele, de acele condiții de viață egale pentru toți cetățenii ei.

ELENA GRECULESI : Republica

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Calitatea vieții

(Urmare din pagina 1)

asigurind, în spiritul echității socialiste, o repartizare mai echilibrată a forțelor de producție pe teritoriu, de natură să stimuleze utilizarea cit mai completă a potențialului material și uman din toate zonele țării. Este semnificativ de relief faptul că, în perioada 1950—1978, numărul locurilor de muncă din întreprinderi și instituții a crescut de 7,3 ori în județul Olț, de 6,8 ori în Gorj, de 4,9 ori în Sălaj și Teleorman, de 4,6 ori în Vaslui, Iași și Buzău, de 4,3 ori în Bistrița-Năsăud, Vâlcea și Botoșani, de 4,2 ori în Vrancea — ritmurile realizate în aceste județe fiind mult superioare mediei pe țară (3,3 ori).

În asigurarea creșterii neconținute a orizontului cultural și a nivelului de calificare a personalului muncitor, un rol important i-a revenit învățămîntului, care a fost în permanență perfecționat și adaptat în funcție de cerințele economiei naționale. Pe baza sarcinilor stabilite prin Programul partidului aprobat de cel de-al XI-lea Congres al P.C.R., s-a trecut la generalizarea primei trepte de liceu, la perfecționarea instrucției publice de toate gradele, la reprofilarea rețelei școlare, la acțiuni concrete de integrare învățămîntului cu producția și cercetarea, de participare efectivă a profesorilor și elevilor la activitatea productivă.

Prin asigurarea unei politici juste de modificare controlată, prin plan, a prețurilor mărfurilor și tarifelor serviciilor, pu-

terea de cumpărare a veniturilor populației a crescut continuu. Astfel veniturile reale totale ale populației în anul 1978 erau de aproape 6 ori mai mari comparativ cu anul 1950 și cu 24,9% față de anul 1975.

Creșterea veniturilor populației și a puterii lor de cumpărare, în condițiile asigurării unui volum corespunzător de bunuri și servicii într-o gamă sortimentală diversificată, a îmbunătățirii aprovizionării pieței cu bunurile solicitate de populație se reflectă pozitiv în satisfacerea tot mai deplină a necesităților de consum (alimentare și nealimentare), în sporirea gradului de înzestrare și confort a locuinței, în petrecerea utilă și plăcută a timpului liber precum și în îmbunătățirea calității vieții omului și dezvoltarea plenară a personalității umane.

Consumul de bunuri al populației a fost asigurat și stimulat de asemenea de dezvoltarea continuă a producției industriale de bunuri de consum, de producția de bunuri agroalimentare, de procesul de inovare și modernizare a produselor, de diversificarea sortimentală, de îmbunătățirea caracteristicilor fizice, funcționale și estetice ale produselor puse în vânzare.

Traducerea în viață a politicii de industrializare socialistă, transformările radicale intervenite în viața satelor ca urmare a cooperativizării și modernizării agriculturii, sistematizarea teritoriului și a localităților au dus la intensificarea ritmurilor de urbanizare a țării, la creșterea numerică a orașelor și a populației urbane, imprimind construcțiilor de locuințe un ritm intens dar diferențiat, de la o perioadă la alta, în funcție de posibilități și

priorități economice. Înăptuirea amplului program al construcțiilor de locuințe a necesitat importante eforturi financiare din partea statului și celorlalte organizații socialiste. Creșterii susținute a fondului locativ în ritmuri superioare sporirii populației i-au corespuns extinderea lucrărilor edilitar-gospodărești, îmbunătățirea gradului de funcționalitate și confort al locuințelor.

În scopul îmbunătățirii condițiilor de muncă — la proiectarea noilor obiective economice, precum și la modernizarea și extinderea celor existente — s-a ținut seama de necesitatea creării unor locuri de muncă, care să răspundă cit mai bine cerințelor din punct de vedere al securității și protecției muncii, asigurării unor condiții de muncă și de viață tot mai bune. Ca urmare, a scăzut numărul accidentelor de muncă în condițiile creșterii an de an a numărului personalului muncitor și s-a redus morbiditatea pentru diferite boli profesionale. Programele de lucru stabilite diferențiat în raport cu specificul muncii, cu efortul fizic și efectele nocive ale mediului în care o parte înfîmă din muncitori își mai desfășoară încă activitatea, au început să fie reduse potrivit Programului de creștere a nivelului de trai. Astfel, începînd cu data de 1 ianuarie 1978 se aplică, în mod egalizat, prima etapă de reducere a săptămînii de lucru, adică introducerea săptămînii de lucru de 46 ore, putînd să se asigure astfel o zi liberă în fiecare lună în afara sărbătorilor legale. Toți oamenii muncii beneficiază în prezent de concedii de odihnă plătite, diferențiate în raport cu vechimea în muncă. A sporit an

de an numărul oamenilor muncii care își petrec concediul de odihnă în stațiunile balneoclimaterice de la munte, de pe litoralul Mării Negre și în alte locuri pitorești din țară, sau care efectuează excursii în străinătate. Numai în cursul anului 1978 au beneficiat de odihnă și tratament balnear în stațiunile balneoclimaterice 1,8 milioane persoane.

Prin dezvoltarea în ansamblu a economiei, ca urmare a afirmării cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile activității sociale utile și pe această bază a creșterii productivității muncii sociale, veniturile totale reale ale populației vor crește în cincinalul 1981—1985 cu 23—25%, iar fondul de retribuiri — cu 41—43%.

Veniturile reale ale țărănimii din munca în cooperativele agricole de producție, și în gospodăriile populației, pe o persoană activă, vor crește cu 20—23 la sută.

Pensia medie reală de asigurări sociale va fi sporită cu 15—16 la sută, iar alocația medie reală ce revine unui copil — cu 20 la sută. Vor fi majorate, de asemenea, pensiile membrilor cooperatori, precum și indemnizațiile pentru copiii acestora.

Pentru extinderea sistemului de educație preșcolară, se vor construi circa 100 000 locuri în grădinițe, urmînd ca pină în 1985 să fie cuprinși în grădinițe practice toți copiii de vîrstă preșcolară; se vor pune în funcțiune noi săli de clasă, ateliere, laboratoare, internate.

Pină în 1985 se va generaliza săptămîna de lucru de 44 de ore.

Griul greu al acestei veri

In lunca Argeşului, în partea de apus a şesului Ilfovului, o pătură de ceaţă albă, toamnătică, persistentă, acoperă eimpurile şi drumurile din marginea satului Malu Spart până în inima întinsecată a Pădurii Negre, urmă a Codrului Vlăsiei, dincolo de care, mai departe, către apus şi mai jos, către sud, lumina pare că prinde mai multă putere în aerul cald şi umed de după ploaie şi prevestitor de ploaie. Oamenii au ajuns temători de capriciile vremii. Chiar mai târziu, către prinzul acelei zile, când soarele dăduse la o parte pinza de nori şi înseninasese cerul aproape pe toată întinderea lui, la Vinătorii Mici, inginerul Gheorghe Cociuc, directorul S.M.A.-ului, se temea încă, incredinţat de propriile-i observaţii dar şi de convingerea moştenită a localnicilor ieşiţi la recoltatul griului, că soarele care „pripeste”, a cărui lumină parcă muşcă, aduce neapărat şi degrabă ploaia. La Vinătorii Mici, aflăm, în ultima lună a ploaiei 250 de litri pe metrul pătrat, ceea ce înseamnă, spune interlocutorul nostru, mai mult de jumătatea mediei anuale. S-a întâmplat, de aceea, ca secerişul griului, anul acesta, să se facă la Vinătorii Mici, ca pretutindeni unde vremea a fost neprietnică, mai mult „pe apucate”. Au fost zile când nu s-a putut lucra decât câteva ore. „Pur şi simplu, spunea inginerul Gheorghe Cociuc, a trebuit să stăm la pîndă, să patrulăm, ca să zic aşa, pe la toate loburile ca să vedem unde, la o anumită oră, se putea intra în lan cu combinele. Trebuie, de aceea, neapărat să-i evidenţiam pentru mecanizatorii noştri, fiindcă s-au dovedit a avea o putere de lucru şi o pricepere, în meseria lor, extraordinare. La un moment dat, pe pământul acesta îmbibat de ploaie nu mai poţi conduce combina ci te duce combina pe tine pe şleau, pe făgaş. Şi totuşi lucrul cel mai important, cred, n-au fost şi nu sînt dificultăţile recoltatului ci faptul că secerişul s-a desfăşurat fără pierderi. În fund, aceasta este datoria noastră”.

La Vinătorii Mici, acestei datorii, a griului pentru ţară, i s-au spus nu numai mecanizatorii ci toţi cei care-au avut pe-acasă o seceră şi-au putut da o mînă de ajutor. Cînd, pe anumite locuri, apa se înălţase, în cîinurile colinelor, pînă sub spicele griului, ale acestui griu întîrziat, răscopt, cenuşiu parcă, n-a fost ne-

voie de rugăminti repetate pentru ca oamenii — ce-i drept, mai mult femeile — să iasă la cîmp şi să salveze, să aleagă mînă cu mînă spicele pline. „Foarte adevărat, spune inginerul Gheorghe Cociuc, este că iniţiativa de a echipa combinele cu şenile, pentru a putea lucra pe locurile umede, cu bălţiri, s-a dovedit o iniţiativă extrem de valoroasă, care a uşurat munca oamenilor şi-a diminuat riscul pierderilor de recoltă”. „S-a lucrat, spune directorul S.M.A.-ului Vinătorii Mici, ca-n orezării. Secerişul acestei veri, mai mult chiar decît altădată, a fost o veritabilă bătălie pentru piine. A fost o încheiere a omului cu capriciul naturii, o izbîndă pentru fiecare metru cîştigat, recoltat, o umbră de tristeţe pentru fiecare părticică de pămînt în jurul căreia a trebuit să ne învîrtim de cinci şi de zece ori, poate, pînă să reuşim să scoatem griul. În urmă cu câteva zile, de exemplu, un grup de combine pe care lucrau Vasile Florea, Ion Mocic şi Mihai Oarnă a rămas practic izolat în mijlocul cîmpului. Ploaia care căzuse vreme de vreo trei ceasuri bune îi barase calea de acces către şosea, către capătul locurilor. Oamenii s-au retras fiindcă într-acolo roţile combinelor mai puteau înainta, către coama unui deal. Acolo au lucrat singuri pînă seara şi-au încheiat recoltatul pe porţiunea aceea de teren de pe care

apa se scursesese mai repede. Şi tot acolo au lăsat, noaptea, combinele pe care le-am scos a doua zi cu tractoarele şi cu o Tatră grea, cu cabestanul. Ei, mecanizatorii, ieşiseră pînă la şosea cu pantalonii sumeşi pînă dincolo de genunchi”.

Pe drumul către Vinătorii Mici şi către Roata şi Cartojani, aparţinătoare de acelaşi consiliu unic agroindustrial, şiruri compacte de combine, de cite zece-cincisprezece, plecate din cealaltă parte a Ilfovului, de la Ulmeni, Gîrbovi, Horia sau Condeieşti, unde recoltatul se încheiasse. „Ne-au venit în ajutor pînă acum, ne spune directorul S.M.A.-ului Vinătorii Mici, aproape 130 de combine. Cu acestea, adăugînd şi pe cele 60 ale noastre, peste două zile, adică duminică 22 iulie, vom încheia recoltatul pe toate cele 3450 de hectare”.

La cincisprezece-douăzeci de kilometri către miazăzi, la Bucşani, Emil Panait, preşedintele C.A.P.-ului de aici, director al S.M.A.-ului şi totodată prim-vicepreşedinte al Consiliului unic agroindustrial Anghieşti, ne relatează acelaşi calcul. Doar că termenul era mai apropiat cu o zi. „Noi avem 80 de combine. Fiindcă mă întrebam, vă spun: nu ne-a ajutat nimeni. Fiindcă n-a fost cazul. A plouat şi aici dar mai puţin decît la Vinătorii. De aceea am putut să ne apropiem de încheierea recoltatului fără să fie nevoie să cerem ajutor. Şi tot fiindcă m-aţi întrebat, vă spun că am trimis 10 combine să secească la I.A.S. Ciorogirla. La Bucşani, la Anghieşti şi la Clejani am terminat ieri seară. Mai avem de lucru doar astăzi şi mâine, la Uieşti şi la Mîrşa, pe ultimele hectare, din totalul de 3700. Producţia e bună, pentru pămîntul pe care-l avem. Scoatem, anul acesta, 3500 kilograme la hectar”.

În curtea C.A.P.-ului Bucşani, vreo 50 de oameni „solarizează” griul înainte de a-l trimite la baza de recepţie Vadu Lat. Cîţiva dintre ei: Ion Dinu, Ioana Burcea, Nicolae Cristache, Constantin Tarţă. Răsfirat de lăpeţi, în vînt şi în soare, griul acestei veri, scaldat de apa altor ploii, pare că-şi recîştigă culoarea şi redevine strălucitor. S-a făcut griu bun anul acesta, griu mult şi curat, spune Emil Panait, şi adaugă: „Dacă te aflai, într-un punct, în toată cîmpia asta, ca să ştii unde se lucrează şi unde nu se lucrează trebuia să priveşti nu la pămînt ci la cer. Pe unde zăreai o fisie de cer albastru, acolo cu siguranţă, se recolta”. Frumoase cuvinte, adevărate cuvinte despre griul greu al acestei veri.

D. CONSTANTINESCU ■

„Stau pe strada Aviator Traian Vasile şi am fost aviator pînă azi”

Din cînd în cînd aterizează un avion şi nu ne mirăm. Sintem doar la Aeroportul Internaţional Otopeni.

Bărbaţii în gladiolele ca pe nişte carabine; obiecte care, spre siguranţă, au teava în jos. Fostul comandant Drăgănescu se agită pe lingă soţia lui Damian şi află că „el, fiul lor, este plecat în cantonament”. Printre atîţi piloţi, fosti piloţi şi, mai ştii?, viitori piloţi se schimbă vorbe de onoare, vorbe mari, frumoase: „Am onoarea să vă salut”. „Vă rog să acreditaţi ideea că regretul este de partea mea”. Dar fratele lui Damian unde este? Păi chiar el, un bărbat frumos, este cel care vorbeşte atît de ceremonios încît ti se pare că totdeauna trebuie să fie aşa.

Iată, pasărea văzduhului, cum a fost botezat avionul înainte ca noi să ne naştem, vine pe pămînt. Vine din Alger. Damian coboară scările şi tovarăşul Bendiu, vajnicul fotoreporter al aeroportului, nu este mulţumit. Puneţi, tovarăşe, şapca pe cap, zice. Dar a gresit-o. Aici nu este loc pentru cuvîntul „şapcă”. Nu, ci pentru „caschetă”. Damian îi-o pune, mai urcă trei trepte, le coboară, în timp ce jos, cu gladiolele-carabine fostii săi colegi zic „Bravo Aurele”. „Da, era şi timpul”, şi fireşte, „Să te vedem acu”.

Astăzi, 20 iulie 1979, un excepţional cadru al TAROM-ului iese la pensie. El se numeşte Damian Aurel şi are 50 de ani. A fost navigator-instructor şi asta vrea să însemne, cum ar spune un coleg de-al nostru, că în aer dă toate comenziile. Stabileşte de fiecare dată poziţia avionului, îl îndrumă pe calea cea bună.

Dar ce-a fost, a fost! Cu gîndul la părinţii noştri, pensionari şi ei, întrebăm cam cît va primi şi aflăm o sumă ce ne face să ne dăm seama de marea grijă a partidului şi statului pentru om. „Eu am ajuns aviator pentru că la 7 ani am pus mina pe avion. De dragul zborului am întrerupt în 1950 Institutul de Căi Ferate. În schimb, un coleg de-al meu l-a terminat, s-a specializat în construcţia avioanelor”.

Interlocutorul meu prezintă o ciudăţenie şi discuţia are ceva bizar. Îi curg, de pildă, lacrimi dintr-un ochi.

Şi iată ce aflăm: „Am avut parază de tip central. Şi tot eu am fost operat în 1974 de tumora canceroasă în gît. Am vrut însă să ies la pensie ca aviator”.

Iată un om care şi-a înfrînt destinul. Iată ce oameni, ce piloţi extraordinari are România. „Cînd am ieşit din spital, ne spune Aurel Damian, mă ducea o vastă de mină. De ce credeţi dumneavoastră tovarăşe? Pentru că, zice, mai căpătaseam ceva. Vedeam dublu. Am vrut însă să zbor, să-mi dovedesc că n-am murit. Ştiţi dumneavoastră, tovarăşe, cum mor piloţii? Răspundem că ştim. Piloţii mor dintr-o dată! Mina lui Aurel Damian se lasă peste a noastră.

— Tovarăşe Damian, dumneavoastră luptaţi cu capcanele aerului. Noi ne străduim să luptăm cu capcanele cuvîntului. Întîlnim în presă un fel de false articole senzaţionale. Sub titlul „Milionarul” citeşti că un factor postal a dus atîtea scrisori, telegrame şi colete, că a făcut nu ştim cîţi kilometri. Avem o mare stînbă pentru toate muncile dar ne gîndim că aceste cifre au alt rost. La dumneavoastră ce rost au?

— Am 19 000 ore de zbor şi 9 milioane de kilometri făcuţi. Le ţin rostul, căci în funcţie de ele sintem plătiţi.

Zic: „Şi acum, ce veţi face dumneavoastră ca pensionar?” Răspuns: „Am mare încredere în Drăgănescu şi Buscan. Îmi sînt prieteni, vecini şi toţi avem acum statut de pensionari. Ne cunoaştem de la Griviţa Roşie, de unde de fapt am pornit-o pe calea vieţii. Vă daţi seama că dintr-un detaşament al clasei muncitoare de o atît de mare forţă nu puteam avea decît un start bun. Eu şi Drăgănescu sintem pensionari-comandanţi de navă. Buscan a fost colonel în Ministerul de Interne”.

— Dumneavoastră pe ce stradă staţi?
— Vai, dar oricînd mă puteţi vizita. Mi-ar face o reală plăcere.
— Pe ce stradă staţi?
— Strada Aviator Traian Vasile.
— Ce se ştie despre Traian Vasile?
— Pilot căzut la datorie în primul război.

E bine, nu-i aşa?, că pe străzi cu nume de aviatori stau şi aviatorii înşişi. Excepţionala competenţă a fostului pilot Aurel Damian, uriaşa lui voinţă, ataşamentul său faţă de România ne fac să privim cu încredere problema „ce nume va primi noua stradă”. Vrem să spunem de fapt că oamenii de seamă există. Totul este să-i găsim şi să stăm de vorbă cu ei.

EUGEN SECELEANU ■

Ce se întîmplă acum la Malu cu Flori?

Pornind spre Malu cu Flori, din judeţul Dimboviţa, tocmai în acea zi caniculară de iulie, stiam, că se implinea exact o lună de zile de cînd locuitorii săi văzuseră cu ochii lor şi simţiseră cu simţurile lor alunecîndu-le pămîntul de sub picioare, amestecînd brazda cu pomii pe citeva hectare şi oprindu-se în albia râului, după ce rupsesse o halcă de aproape 300 de metri din şoseaua naţională ce duce spre Cîmpulung Muscel. Mai ştiam că după producerea acestei masive alunecări de teren, la fata locului sosise tovarăşul Nicolae Ceauşescu, însoţit de activiştii de partid, miniştri, tehnicieni şi specialiştii de tot felul, pentru a sta de vorbă cu oamenii şi a-i îmbărbăta, şi pentru a da îndrumările necesare restabilirii victii normale în zonă. Revedeam imaginile prezentate pe ecranul televizorului şi mă întrebam cum arată astăzi drumul, ogorul, oamenii? Urmam firul de apă al Dimboviţei, spre munte, ajungînd în dreptul unui deal artificial, bizar prin întreaga sa înfăţişare: fără nici o urmă de vegetaţie, galben şi trist, brăzdat de crăpături mărunte ca faţa unui om bătrîn, izolat şi nelalocul lui cocoşat deasupra panglicii de asfalt. În chiar coasta sa, pe un fir de apă modest, femei şi bărbaţi, fineri ostaşi cu piepturi arse de soarele canicular sapă de zor, aşază pietre în plase de sîrmă, construiesc, după cum îmi dau seama, noul curs al pîrului ce vine de undeva, de sus, pentru a se topi în Dimboviţa.

Cine sînt aceşti oameni? Mihai Ileana, Filica Stoican, Neculai Nedelcu, Maria Minculescu, Ion Cojanu şi alţii, muncitori ai Oficiului judeţean de îmbunătăţiri funciare. Militarii vin din Tirgovişte şi sînt conduşi de caporalul Gheorghe Petrescu, care munceşte cot la cot cu cama-

razii săi. O parte din oameni şi caporalul se opresc citeva minute din lucru pentru a-mi spune ce a fost şi ce este.

Într-adevăr, fără să fi observat măcar, parcursesem cu maşina circa 300 de metri pe o cu totul altă şosea decît cea veche, ruptă de alunecarea pămîntului. Acum, cînd mi se arată unde a fost vechea cale de asfalt, îmi dau seama de proporţiile şi efectul efortului acestor oameni ca şi de al altora care au sprijinit acţiunea în primele zile ce au urmat calamităţii.

— Noua şosea, îmi explică vinjosul caporal Gheorghe Petrescu, este mai jos cu cîţiva metri, adică mai aproape de apă, dar apărută de construcţiile care s-au efectuat la riu. Acolo se văd înlăriturile, gabioanele care seamănă cu astea pe care le facem acum.

Ceea ce nu se mai vede, dar ceea ce a rămas în amintirea locuitorilor din Malu cu Flori şi s-a încheiat în realitatea noii şosele, este activitatea intensă a maşinilor grele, buldozere, excavatoare, macarale, autogrodere, autobasculante, lumina produsă de grupurile electrogene (pentru că s-a muncit, la început, zi şi noapte). Călătorul neavizat trece în alunecarea maşinii pe o şosea nouă, strămutată şi pusă la adăpost de alte primejdii, fără să-şi dea seama că parcurge o zonă pusă cu numai o lună de zile în urmă, sub semnul distrugerii.

Mihai Vlădoiu, secretarul adjunct al comitetului de partid din Malu cu Flori, îmi spune că toate termenele stabilite de specialiştii, cu prelujul vizitei de lucru făcută de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, au fost înţreacute. În loc de două săptămîni, şoseaua a fost gata în 10 zile, iar deblocarea

ei, în vederea reluării circulaţiei, s-a făcut în 48 de ore.

— Alunecarea pămîntului din deal a blocat cursul pîrului din Valea Tunului dînd naştere la 11 lacuri cu zeci de mii de metri cubi de apă, ceea ce nu se vede din şosea. Sub apă au stat terenurile noastre agricole, care acum, după executarea lucrărilor necesare, au revenit la lumina soarelui. E vorba de 100 de hectare! De plantaţii de pomi fructiferi. Vă daţi seama ce valori reprezintă?

La sediul primăriei mi se arată planul de măsură privind îndepărtarea consecinţelor alunecării de teren din luna iunie a acestui an şi cele de mai lungă durată destinate combaterii eroziunii solurilor din întreg bazinul hidrografic din zonă şi care interesează o suprafaţă de circa 2 000 de hectare de pămînt productiv. Aceste documente poartă semnăturile citorva miniştri şi şefi de departamente, dintre care unii au venit la Malu cu Flori şi după ziua tragică, pentru a urmări direct felul în care se duc la îndeplinire hotărîrile luate atunci. Alături de aceste documente stau, ca la un loc de cîinste, lungi liste cu numele cetăţenilor din comună care au acţionat alături de muncitorii calificaţi, de tehnicieni şi ostaşi la reconstrucţia şoselei ca şi alte lucrări. Este o listă permanent deschisă, pentru că şi acum oamenii de la Malu cu Flori răspund solicitării consiliului popular al comunei lor ştiînd că, pornind de la o dată recentă, 22 iunie 1979, aşezarea lor de viaţă şi muncă, cu nume gingaş şi parfumat, se îndreaptă spre un alt viitor, aşezat la adăpostul unor posibile calamităţi naturale, graţie măsurilor energice preconizate şi la a căror realizare ei îşi dau un entuziast concurs.

EMIL LEONARD ■

Marile probleme ale micilor șuruburi

Șuruburile.

Cine sînt ele și ce fac...

Pe Majestatea-Sa Șurubul îl găsim fie sub formă de tijă cilindrică ori, mai rar, conică, filetat pe o anumită porțiune sau pe toată lungimea lui și prevăzut sau nu cu un cap de diferite forme (rotund, hexagonal, pătrat, triunghiular, ciocan, fluture, incl...) Cățile zic că șuruburile se confecționează din diferite materiale metalice (oțel, cupru, alamă, bronz, aluminiu etc.) dar și din mase plastice, în funcție de condițiile de lucru și de destinație; se execută cu diferite feluri de filete: triunghiular, metric sau în foli (normal sau fin), pătrat, trapezoidal etc., iar dacă vine vorba de destinație registrul se lățește: de stringere sau de fixare, folosit la asamblarea demontabilă a două sau mai multe piese; de măsurare, de măsură, de reglare, diferențial, prizonier, de fundație, de lemn (holzsurub), fără sfîrșit etc. Bineînțeles că prezentele rînduri nu se vor o prelegere despre șuruburi — aceasta-i treaba cursului de organe de mașini — dar au și ele un scop. Anume? Să vă sugereze cam ce sînt acelea sortotipodimensiunile șuruburilor și totodată să vedeți în câteva exemple cam cum se imprumută acestea dintr-ale oamenilor (dovadă că ne învîrtim demult în jurul lor, iar ele în jurul nostru): șuruburi cu cap pătrat; cap înecat și nas; cap înecat și git pătrat; cap ciocan și git pătrat fără cap... Unde se folosesc? Păi, cam peste tot începînd cu landourile pentru bebeluși și terminînd cu rachetele cosmice. Șuruburile sînt de găsit în cam tot și în cam toate. Într-o bună zi, o să aud că vreun bucătar șugubăț a preparat compot de șuruburi. Pînă atunci aflați că din 32 de mărci de oțeluri se produc la noi 11 013 146 sortotipodimensiuni de șuruburi. Pentru că o industrie fără șuruburi și piulițe este ca un plămîn fără aer. Iar cine n-are asemenea organe de asamblare ori cumpără, ori confecționează. Cumpără dacă are de unde și confecționează dacă n-are încotro.

Am notat opiniile a trei oameni care țin de întreprinderi relativ mici dar ale căror planuri de producție, dacă n-ar fi îndeplinite ar perturba serios ramuri cheie ale economiei naționale.

● 11 013 146 sortotipodimensiuni și 32 de mărci de oțeluri folosite ● Sute de contracte neonorate și importante depășiri de cheltuieli ● Aprobat pentru a fi risipit ● De trei-patru ori mai scump, dar se salvează planurile de producție !!! ● Vom importa șuruburi? ● Cine stringe șurubul organizării șuruburilor?

cu tovarășele din baza de aprovizionare, nici nu te vîd”.

Inginer Valentin Niculescu, șef serviciu control tehnic de calitate la întreprinderea de reparații motoare și tractoare grele Poiana-Cimpina: „De cînd există colectivul acestei întreprinderi, nu se cunoaște nici măcar un singur caz de neîndeplinire a tuturor indicatorilor de producție. Nu vă spun ce eforturi se fac pentru asta, aproape că ne-am obișnuit să le considerăm normale. Poate și pentru că sîntem singura întreprindere din țară care repară motoare și tractoare pentru industria petrolului. Dacă nu le trimitem la timp? Atunci schelele de foraj-extracție din toată țara riscă să nu-și îndeplinească nici ele planurile de producție...”

Desori se întimplă să n-avem șuruburi. Soluția? Ni le facem singuri. Dar noi nu sîntem fabrică de șuruburi, n-am avut prevăzut material pentru ele, n-avem mașini speciale. Confecționăm șuruburi pe strunguri pe care le-am putea ocupa cu piese mult mai importante; așchier bare supradimensionate ca să le aducem la cota necesară șurubului de care avem nevoie, calitatea oțelului nu este cea prevăzută de calculele de rezistență, ci aceea a barei pe care întimplător am găsit-o în magazie, rămasă de la cine știe ce (și care poate fi și din oțel aliat, și atunci păcatul e și mai mare, că-i scumpă, dar poate fi și dintr-un oțel slab și atunci periclităm fiabilitatea motorului sau tractorului trimis în condiții de schelă petrolieră). Altfel spus ceea ce cade sub formă de șpan nu-i altceva decît oțel aprobat pentru a fi risipit. La asta se adaugă: și faptul că uzează mașina pe nimicuri; și că imi bat joc de mina de lucru calificată (oameni cu categorii superioare sînt astfel puși să execute operații elementare); și consum suplimentar de energie electrică. Un șurub confecționat într-o altă întreprindere decît în cea de specialitate costă de 3-4 ori mai mult, dar se salvează planurile de producție (cel puțin așa se afirmă). Și cînd are loc această risipă? Exact în clipele în care se pledează pentru mai multe economii. Exact în clipele în care întreaga noastră clasă muncitoare își încordează forțele pentru a da produse de calitate superioară, dar și mai ieftine; cînd pînă și copiii din grădinițe au învățat să stingă cite un bec acolo unde mai arde lingă el altul.

Culmea — dacă mai există vreuna — este că în urmă cu trei ani un ordin al M.I.C.M. interzicea categoric confecționarea de șuruburi standardizate de către

alte întreprinderi decît cele de profil. Iar dacă respectivele nu-și onorează contractele apare următoarea alternativă: ori se confecționează șuruburi — și atunci se încalcă deliberat ordinul ministerului, ori nu se confecționează șuruburi — și atunci nu se pot îndeplini planurile de producție”.

Inginerul Iulian Coman, directorul întreprinderii „Neptun”. Cimpina: „Bine ar fi să nu notați pentru că sînt încă destui dintre aceia care în față își mulțumesc pentru ajutor, ba chiar te și îndeamnă «criticați-mă, tovarăși», dar dacă comiți greșeala abia așteaptă să te obstrucționeze. Dacă s-ar putea vedea undeva de cite intervenții ai nevoie ca să obții nu un drept al tău particular, ci al întreprinderii! Trebuie freate cu mina atîtea clanțe și de bătut în tăbliile altor uși încît dacă nu ești suficient de tare abandonezi. Pentru o mulțime de inși noțiunea de contract nu mai înscamnă aproape nimic. Noi producem reductoare. Pentru astea am nevoie și de niște șuruburi mai speciale, vreo 12 000 buc/lună. Dacă le cumpăr, mă costă în jur de 4 lei/buc. Dacă le fac aici mă costă aproape 25 lei. Cît pierd lunar din «afacerea» asta? Cam un sfert de milion de lei...”

De unde se vede că-i rău să fi întreprindere mică. Dar aceleași concluzii au reieșit și din dialogurile purtate...

La întreprinderea de șuruburi Brașov

Economist Mihai Flandorfer, director adjunct: „De patru ori pe săptămînă ne înlînim în ședințe operative pentru a rezolva urgențele beneficiarilor din industria de automobile și tractoare. Poate nu știți că mai nou și mai nou sabia lui Damocles se numește șurub și stă deasupra benzilor de montaj, gata să le taie. Lipsesc șuruburile? Se opresc benzile de montaj la întreprinderea de autocaioane, la „Tractorul”, la „Dacia”-Pitești, la Cimpulung Muscel, la „Autobuzul” — București... Vă dați seama ce ar însemna asta?! Lipsesc șuruburile? Da, cam lipsesc, acordăm atenție celor mari, e firesc, nu? Noi, cei care lucrăm în întreprinderea brașoveană, nici nu sîntem măcar vinovați, deși sîntem nevoiți să suportăm reproșurile tuturor. Lucrurile stau în felul următor: ultimele fabrici construite, cele de la Sighetu Marmăției și de la Botoșani, au capacități, dar n-au atins parametrii optimi. În plus, în ultimul timp proiectanții — minaiți de gîndul cel bun al reducerii consumurilor de metal — recomandă tot mai insistent utilizarea unor organe de asamblare cu dimensiuni reduse față de alți ani. Dar pentru a nu slăbi rezistența se indică folosirea oțelurilor carbon de calitate și a oțelurilor aliate. Aceste oțeluri trebuie însă tratate termic, și încă fără să se decarbureze. Este exact ceea ce nu pot face, deocamdată, cei de la Sighet și de la Botoșani. Nu le funcționează generatorii de atmosferă. Din cauza asta majoritatea cererilor cad pe fabrica din Brașov, pe ale cărei linii de tratament termic de asemeni nu funcționează generatoarele de atmosferă. Problema a fost rezolvată prin realizarea unor perdele din gaz metan. Planul nostru anual este de 455 milioane de lei. Din motivele expuse, pe anul în curs am fost nevoiți să preluăm o sarcină de 550 milioane lei, deci cu 95 de milioane de lei mai mare decît ne țin propriile curele. ... Aceasta ar fi o cauză. Mai sînt însă și altele. Exemple? De trei ani nu ne-am mai dezvoltat deloc; per total balanța susține că ar exista capacități, însă cînd se fac specificațiile se ajunge la concluzia că tot Brașovul și Tirgu Secuiesc se pot dezvolta. Și bineînțeles că n-avem nimic împotriva, ba chiar am insista ca dezvoltările acestea să se facă rapid, în condiții derogatorii, pentru că altfel lucrurile se complică. Dacă nu creștem cu cel puțin 7 500 t/an și dacă nu ne modernizăm fabricația, atunci peste doi ani vom ajunge să importăm șuruburi”.

Mihai Drăghici, economist principal cu disciplina contractuală: „Știm că sînt întreprinderi care se lamentează că le lipsesc șuruburile; pregătirea producției pe 1979 s-a făcut de către C.I.R.O.A. prin serviciul de balanțe, încă din iunie 1978. Toți cei care au cerut la timp organe de

asamblare filetate au fost prinși în planul acela. Se știe că produsele noastre se livrează pe bază de repartiții. Acestea au fost emise în perioada iunie-august trecute. Pe baza lor am solicitat cota necesară de metal la M.I.M. După asta s-a făcut încărcarea pe secții, utilaje, schimburi și oameni. Iar cînd toți știam ce și cît trebuie să facem au început să apară cererile suplimentare. Centrala industrială de utilaj petrolier și minier a obținut repartiție abia în 25 decembrie. Alte 14 B.J.A.T.M.-uri nu și-au predat la timp specificațiile. Clienți permanenți avem în jur de 300, dar dacă-ți vin solicitanții cu relații la departament, centrală ori de la minister parcă poți să-i refuzi? B.J.A.T.M. Ialomița n-a prevăzut nici anul trecut, nici anul acesta șuruburile pentru combinatul de la Călărași. Există la Buzău o fabrică de timpărie mecanică. Anual, le trebuie acolo 10-15 milioane de șuruburi, ei știu asta perfect, dar tot nu le cer la timp, după care se impacientează. Greuți cam de același fel ne provoacă și cei de la Tulcea, Vilcea, Dolj. Furnizorii de materie primă ne fac și ei greuți la livrarea metalului. Iar dacă nu avem material, din ce să facem șuruburi? Că e adevădat: la noi o mașină face zeci de șuruburi pe minut și costă relativ ieftin (în medie între 50 lei/1 000 buc. și 2 000 lei/1 000 buc), pe cînd pe strung, așa cum mai fac unii... Neîntîrzie cu materia primă cei de la Oțelul roșu, de la Institutul de cercetări metalurgice București, de la „Laminorul” Brăila, de la I.S.C.L. Galați. Metalul din import nu sosește nici el la timp, anul trecut prima cantitate ne-a parvenit abia în mai, în acest an oțelul aliat a apărut de-abia în martie. Din ce vor fi crezînd unii tovarăși că putem să facem șuruburi?”

Tocmai pentru că dorcam să aflăm și noi ne-am deplasat la...

C. I. R. O. A.

Ceea ce vrea să însemne Centrala industrială de rulmenți și organe de asamblare. Aici discutăm cu tovarășul inginer Gheorghe Beșchea, șeful serviciului producție-cooperare, care ne spune: „Pentru 1979 avem un plan de 84 000 tone de organe de asamblare pe care trebuie să le îndeplinească întreprinderile specializate din: Brașov, Bacău, Tirgu Secuiesc, Mediaș, Sighetu Marmăției și Botoșani (le-am numit în ordinea importanței). Și pentru că sarcina de plan nu este deloc ușoară, pentru șuruburile standardizate, cu acordul și cu sprijinul principalilor beneficiari am redus pe baza unor studii necesarul de sortotipodimensiuni de la 11 013 146 la 6 417 536, iar mărcile de oțeluri de la 32, cite se folosesc, la 15; pe baza acelorași studii am redus și grupele de caracteristici ceea ce conduce la un „deranj” mai mic atît la metalurgie cît și la noi, la reglaje. Pe primul semestru indicatorul producției globale a fost îndeplinit, însă nu s-au respectat în totalitate nici sortotipodimensiunile, nici contractele, sute dintre acestea rămînînd simple petice de hirtie. Ar cam trebui să se știe că la asta contribuie și restanțele la materie primă, materiale ș.a. Principalii datornici sînt următorii: „Oțelul roșu” — 1 880 t; „Laminorul” — Brăila — 773 t (dintr-o capacitate încă nepusă în exploatare); Buzău — 574 t; Tirgoviste — 221 t; plăcuțe dure pentru matrițele din metal (trebuiau aduse din export, dar nici n-au fost contractate, încă...”

Concluziile noastre

1. Trebuie ca relațiile dintre oameni, ca și relațiile dintre întreprinderi, să se schimbe.

2. În șase fabrici din România sînt executate elemente de asamblare necesare tuturor celorlalte ramuri industriale. Dar pentru că numărul de sortotipodimensiuni este încă foarte mare, pentru că planificările și aprovizionările prezintă încă serioase carențe s-a ajuns ca aproape 50 la sută din timpul utilajelor care produc șuruburi să fie afectat reglajelor. Însă tocmai aceste dese intreruperi necesare schimbărilor compromit ideea de mare serie pentru care au fost gîndite și ridicate cele șase întreprinderi.

3. Pe parcursul anchetei noastre ne-am convins că industriei noastre nu-i prea prisosesc elementele de asamblare filetate. Am îndrăzni să susținem că dimpotrivă. Pierderile certe — provocate economiei noastre de faptul că întreprinderile așa-zise mici își confecționează singure necesarul de elemente de asamblare — sînt ele cumulate undeva? Or dacă toate acestea nu s-au făcut încă, nu înseamnă oare că se află sub semnul urgenței!?

MIRCEA BUNEA ■

LIVIU SUHAR: Rod

Dosare redeschise

Chitara electrică de azi îi datorează aproape totul lui Gabriel Dimitriu

„Electricitatea în muzică — iată cea din urmă și cea mai senzatională descoperire a veacului” — scria savantul francez François Honoré în revista pariziană *L'Illustration* din 12 aprilie 1930, când a aflat de invenția denumită „vioara electromagnetică fără cutie de rezonanță”. Afirmatia s-a dovedit — peste timp — dacă nu într-un total exact, cel puțin conform cu revoluția științifică în organologia muzicală contemporană. Fiindcă întreaga gamă de instrumente moderne cu coarde (până la nădrăvanele chitare electrice!) se înscrie pe principiul dispozitivului de transformare a vibrațiilor sonore a coardelor în curent electric variabil și transmiterea sunetelor prin amplificatoare. Invenția aparține unui român — inginerul dr. Gabriel Dimitriu — fiind înregistrată la Ministerul de comerț și industrie de la Paris în 16 decembrie 1929, ora 13 și 2 minute, autorul obținând brevetul nr. 686 683 în ziua de 15 aprilie 1930.

Pe urmele dosarului de invenție

O foaie volantă din 13 septembrie 1930 anunța un concert excepțional la București, susținut de violonistul Constantin C. Nottara și violoncelistul George Drăghici, cu instrumente fără cutie de rezonanță. Publicind documentul săptămânile trecute în ziarul *Informația Bucureștiului*, nu mică mi-a fost surpriza, când m-am pomenit cu autorul invenției la ușa apartamentului, spre a-mi prezenta „dosarul” viorii electromagnetice.

Intr-adevăr, ing. dr. Gabriel Dimitriu a cunoscut o întreagă aventură din clipa brevetării invenției până la impunerea ei în fața opiniei publice. Articole din presa franceză, germană, românească etc., fotografii, programe de sală, afișe, corespondență, extrase din cotidiene ale epocii, cecuri și bani pentru daune morale și materiale, acte oficiale și partituri, schițe, grafice, desene, precum și numeroase însemnări, memorii etc., constituie pasionantul dosar al viorii electromagnetice românești.

Încă din anul 1925, tânărul inventator ieșean a început să mediteze asupra problemei transmiterii sunetelor la distanță și a amplificării sonorității instrumentelor cu coarde, cu ajutorul *haut-parleur*-ului. Radiofonia cunoștea, de asemenea, o febră mondială a tehnicienilor. Fabricile de instrumente muzicale, compozitorii și interpreții, colaborau intens pentru valorificarea unor noi surse de sunete, inedite. Inginerul Gabriel Dimitriu, elev al Școlii de poduri și șosele din Paris, se decide în 1929 să se prezinte la conducătorul Oficiului național de proprietate industrială C. Winther Hansen, spre a breveta vioara electromagnetică. Entuziasm general atît la oficiu, cît mai ales în rândurile colegilor francezi, care îl solicită pe autor să facă demonstrații publice cu noul instrument muzical. Modestia lui Gabriel Dimitriu, dar mai ales lipsa de mijloace materiale, l-au determinat să renunțe la orice publicitate. În ce consta invenția?

Aplicarea unui „picup” (bobine) sub călușul viorii care — prin schimbarea circuitului magnetic — transformă vibrațiile coardelor în curent electric variabil și le transmite unor amplificatoare ce pot fi instalate la distanțe mari. Avantajele invenției? Sunet inedit al instrumentelor, apropiat culorilor timbrale ale oboiului sau cornului englez, dar fără pierderea specificului original; amplificarea de 15—20 ori a sonorității obișnuite; transmiterea concomitentă în săli diferite a aceleiași concert; suprimarea cutiei de rezonanță și economisirea lemnului extrem de costisitor.

Aprecierile criticii muzicale, ale specialiștilor și publicului

„Vioara electromagnetică reprezintă un instrument de o vigoare sesizantă din care compozitorii vor putea obține efecte noi și tulburătoare... vor avea atunci la dispoziția lor un întreg corp orchestral nou, pe care tradiționalistii îl vor blestema, dar care va permite fără doar și poate creatorilor din generația viitoare să ne dea capodopere ne-

șteptate și să utilizeze elemente de emoție, nebănuite” — scria marele critic muzical francez Emil Vuillermoz în *L'Illustration* din 12 aprilie 1930. „Fără îndoială că meritul d-lui Dimitriu e de a fi deschis cel dintîi o cale nouă rostirei muzicale” — remarcă în ziarul *Universul* din 13 septembrie 1930 cronicarul muzical Theodor Simionescu-Rimniceanu (Sym.). Un amplu, documentat și elogios articol a publicat ing. dr. Friedrich Trautwein în revista berlineză *Funk*, nr. 34 din 22 august 1930. „Noul instrument va produce o adevărată revoluție în cercurile amatorilor de muzică” — conchidea într-un articol ziarul bucureștean *Dimineața* din 9 septembrie 1931.

Marele public a primit vioara electromagnetică cu interes, curiozitate și vădit entuziasm. La 22 martie 1930 inventatorul a susținut un micorecital violonistic la Paris — *Largo* de Händel, *Humoreska* de Dvorak, *Aria* de Bach — acompaniat de pianista Anny Piry. Înapoiat în patrie, Gabriel Dimitriu a organizat concerte experimentale publice (1930—1931) în București, Cluj, Iași, Pașcani, apelînd la valoroși interpreți, precum prof. Constantin C. Nottara, Karel Kollar, Ionel Ghiga și Lucia Burada (vioara electromagnetică), George Drăghici și Flor Breviman (violoncelul electromagnetic), pianistii Theodor Rogalski și Mariana Cătulescu. Așadar, toate cele trei conservatoare din țară, dascălii lor, operele române și un mănunchi de entuziaști interpreți s-au alăturat inventatorului român, spre a impune „cea mai senzatională descoperire a secolului”. Dar...

• Lovitura de teatru: furtul invenției

„Într-o dimineață splendidă de primăvară, colegii francezi mi-au adus la cunoștință că întreg Parisul este împinzit cu afișe multicolore, de proporții neobișnuite, care anunțau „sub președinția Domnului Președinte al Republicii” concertul de prezentare a *Violinei Makonin de către Doamna Cécilia Hansen la Salle Pleyel* în ziua de 24 mai 1930 — povestește ing. Gabriel Dimitriu. „Iată, biletul meu de intrare: balcon 2, locul 270, 8 franci”.

Nu mică i-a fost surprinderea autorului cînd în mina soției șefului Oficiului național de proprietate industrială (cărui îi incredințase documentația spre brevetare) se afla instrumentul inventat de... inginerul Ivan Makonin.

La prima sesizare juridică, impostorul (dealțul un valoros chimist) a solicitat cumpărarea brevetului ing. Gabriel Dimitriu contra sumei de 25 000 frs., depunînd la CEC suma de 3 000 frs., ca daune morale și „avans de achiziționare”. Bineînțeles că inventatorul nu a acceptat oferta de vânzare, ci numai ceul ca act justificativ al însușirii invenției. În numărul din mai 1930, revista *L'Illustration* a trebuit să retraceze totul despre paternitatea „viorii Makonin”, publicînd date ample asupra viorii electromagnetice românești precum și schema tehnică din brevetul de invenție al inginerului român.

Bineînțeles că lucrurile nu s-au oprit aici. Amatori de industrializare a descoperirii lui Gabriel Dimitriu au apărut în diverse țări europene și chiar peste Ocean. Firma *Bechstein* și Casa *Siemens* au construit un pian electric după indicațiile celebrului fizician german prof. Nernst. „Sunetele nu se mai produc prin cutia de rezonanță, ci pe cale electrică. Instrumentul poate fi pus la orice priză electrică. Noul instrument va produce o adevărată revoluție în cercurile muzicale” — își asigura cititorii ziarul *Dimineața* din 9 septembrie 1931. Un duet între vioara electromagnetică și violoncelul electromagnetic (absolut identice cu prototipurile ing. G. Dimitriu!) se poate vedea în fotografia reprodusă de revista *Radio Universul* din 15 decembrie 1934, cu următoarea explicație: „Inventatorul Viktor Pfeil speră să electrifice toate instrumentele cu coarde. Este interesant faptul că toate instrumentele cu coarde electrizate (sic!) după metoda lui Viktor Pfeil sînt mute pentru cei care stau în apropierea lor, atunci cînd executantul cîntă. Lipsa cutiei de rezonanță anulează vibrațiile coardelor, vibrații care sînt prinse numai de picup și transformate în muzică prin mijlocirea lui și a amplificatorului”. Orice comentarii sînt de prisos, „invenția” lui Viktor Pfeil purtînd de fapt numele ing. Gabriel Dimitriu. În 1937 eram anunțați — chiar de presa noastră! — că „Adolf Kucharski din Brzeg (Polonia), pasionat de instrumentele electronice, a construit o vioară fără cutie de rezonanță”. În sfîrșit, să notăm succesul mondial al contrabasului electric realizat recent de firma americană *Barcus Berry*. Instrument construit exact după principiul lui Gabriel Dimitriu.

După o jumătate de veac de la descoperirea unui principiu fundamental de electrotehnică se redeschide un proces de conștiință, de adevăr științific. Autorul invenției nu pretinde nici azi absolut nimic. Totuși, noi avem dreptul să cerem fabricii Doina să-și întituleze chitarele electrice turist, Sideral etc. pe numele lor de conștiință românească „CHITARELE DIMITRIU”. Și poate că inginerul constructor va fi invitat să-și susțină teza la Congresul mondial al tehnicii din 1931. ce se va organiza la București, iar în concertul festiv de închidere al acestei grandioase manifestări științifice, să-i ascultăm, pe Ion Voicu sau Lola Bobescu strunind „vioara electromagnetică” în fața celor 1 000 de invitați străini. Ar fi desigur o modestă recunoaștere a unui gînd românesc, a unui autentic fapt de cultură. La „dosarul insulinei”, la „dosarul polimetronomului” s-a mai adăugat o filă sau poate un alt „dosar” al marilor descoperiri românești. A trecut de atunci o jumătate de veac...

VIOREL COSMA ■

Invenții din import și inteligență în regie proprie

În perioada 28 iulie—10 august, Salonul de invenții găzduit de Universitatea din Brașov va prezenta, între altele, și două prestigioase realizări datorate unor colective de inventatori de la Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița roșie” din București. Este vorba de instalația pentru încălzirea pulpei de alumina și mașina pentru executat țevi cu aripioare.

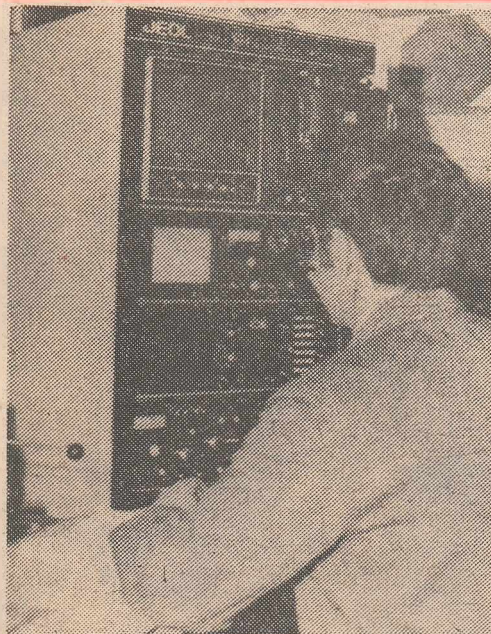
Cele două invenții reprezintă, așa cum aminteam, proprietatea intelectuală a unor colective de creație tehnologică din marea întreprindere bucureșteană și constituie răspunsul concret oferit de autorii lor la rezolvarea unor probleme de producție impuse de cursul ireversibil al progresului tehnic și științific. De notat în primul rînd faptul că în ambele cazuri, urgența comenzilor a lăsat foarte puțin timp de gîndire și de execuție, că pentru rezolvarea prin procedee sigure și fără prea multă bătaie de cap a situației ivite, conducerea întreprinderii ar fi putut recurge fie la import de licență, fie pur și simplu la cumpărarea din străinătate a instalațiilor necesare. S-a adoptat cu toate acestea soluția cea mai dificilă, cea mai plină de riscurile și capcanele neprevăzute: crearea unor proiecte de concepție originală, de cercetare științifică și tehnologică proprie. A fost dovedită și cu acest prilej, cu alte cuvinte, uriașa disponibilitate creatoare a inteligenței tehnice românești, capabilă de a depăși prin forța pasiunii și a vocației profesionale chiar și obstacole de maximă dificultate.

În primul caz s-a pus problema onorării unei comenzi urgente sosite din partea Întreprinderii metalurgice din Tulcea: livrarea unui număr de 37 autoclave de reacție, utilaj tehnologic principal în instalațiile destinate separării minereului de alumina. Autoclavele — aduse pînă la ora respectivă, din import — au fost realizate în timp record după un proiect original conceput de către un grup de specialiști alcătuit din inginerii Neagu Curtea, Elisabeta Gheorghiu, Pompiliu Albu și directorul general al întreprinderii, inginerul Necula Stelian. Recepționate de beneficiar și puse să lucreze, instalațiile gîndite și executate de specialiștii bucureșteni s-au dovedit nu numai excelent concepute și realizate, ci chiar superioare celor din import, demonstrînd între altele o rezistență sporită la fasciculele interioare. Realizarea instalației pentru încălzirea pulpei de alumina se recomandă apoi prin substanțiala ei contribuție la reducerea efortului valutar al țării și la realizarea unor economii postcalculate de aproximativ o sută zece milioane lei!

Cea de-a doua invenție (autorii, inginerii Dobre Nicolae, Lupu Teodor și Necula Stelian) se referă la realizarea în concepție originală a unei mașini de executat țevi cu aripioare. Nu vom intra în amănunte de ordin tehnic, dar sintem datori să menționăm totuși faptul că asemenea utilaje, aduse și ele din import pînă la data respectivă, constituie componentele principale ale bateriilor de răcire folosite la rafinăriile de mare capacitate. Realizarea lor în țară — și la fel ca în cazul de mai sus prin cercetare și tehnologie proprie — a însemnat obținerea unei economii de 62 000 000 lei.

Cele două invenții, prezentate sumar în rândurile de mai sus, reprezintă în planul general al programului de infaptuire a progresului tehnic și științific din țara noastră un exemplu între altele desprins din marea competiție pentru promovarea gîndirii originale, de realizare în concepție proprie a unor produse cu înalți indici calitativi și pe deplin competitivi pe plan mondial.

LIVIU TIMBUS ■

Caracteristicile intime ale materialelor destinate aeronauticii sînt cercetate în laboratorul de microscopie electronică din INCREST

Prețul gândirii originale: eficiență economică

Cum se poate reduce costul unui kilowatt de la 0,32 lei la 0,045 lei?

De 29 de ani profesor de fizică în cadrul Liceului „Ion Măiorescu” din Giurgiu, Constantin Baron a arătat, cu multă vreme în urmă, o atracție deosebită pentru studiul energiilor noi, al resurselor energetice neconvenționale, cărora le-a dedicat cercetări asidue, purtate deopotrivă în laboratorul foarte bine dotat al școlii cât și în felurile bibliotecii, din țară și din străinătate. Mai întâi, firește, a scris despre ele, comunicările sale privind energia solară și cea eoliană, publicate în „Revista de fizică și chimie” și în buletinele științifice ale Editurii didactice, aducând puncte de vedere originale, cu atât mai prețioase cu cât, după cum menționează asidue Programul-direktivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981-1990 și orientările principale până în anul 2000 aflat în dezbatere publică, se pune cu prioritate problema, în condițiile implicațiilor generate de criza energetică mondială, a descoperirii și valorificării de noi resurse energetice.

Când a știut, cu puțină vreme în urmă, că stăpânește bine arsenalul teoretic, profesorul Baron a mers mai departe, aplicând în practică ideile sale, punând în funcțiune niște instalații nepretențioase și necostisitoare de captare a energiei soarelui și vântului, pe care le-am văzut și noi la lucru, zilele trecute, în curtea școlii din Giurgiu. Înainte de a intra în detalii tehnice, e de datoria noastră să subliniem, dând curs rugămintii profesorului giurgiuvean, că el nu și-ar fi văzut, cum se zice, visul cu ochii dacă n-ar fi fost serios ajutat pe plan local. Comitetul municipal de partid, prin secretarii săi, Dumitru Popescu, Silviu Tudor și Petre Brătan, conducerea Liceului „Ion Măiorescu”, în frunte cu directorul Ion Dincă, dându-i întreg sprijinul necesar și impulsionând, pe toate căile, întreprinderea lui, activitatea lui de pionierat. Ne fiind vorba, cum ziceam, de instalații care să antreneze investiții materiale mari, ci fiind mai degrabă vorba de niște echipamente realizate artizanal dar, după cum vom vedea, eficiente și, desigur, cu atât mai valoroase, e bine de spus că profesorul le-a pus la punct prin auto-utilizare, ajutat fiind de elevi, de părinții acestora și, în ceea ce privește partea strict tehnică, de maeștrii instructori Paul Alexe, Gheorghe Dragne, Dumitru Pindaru și Dumitru Peiu.

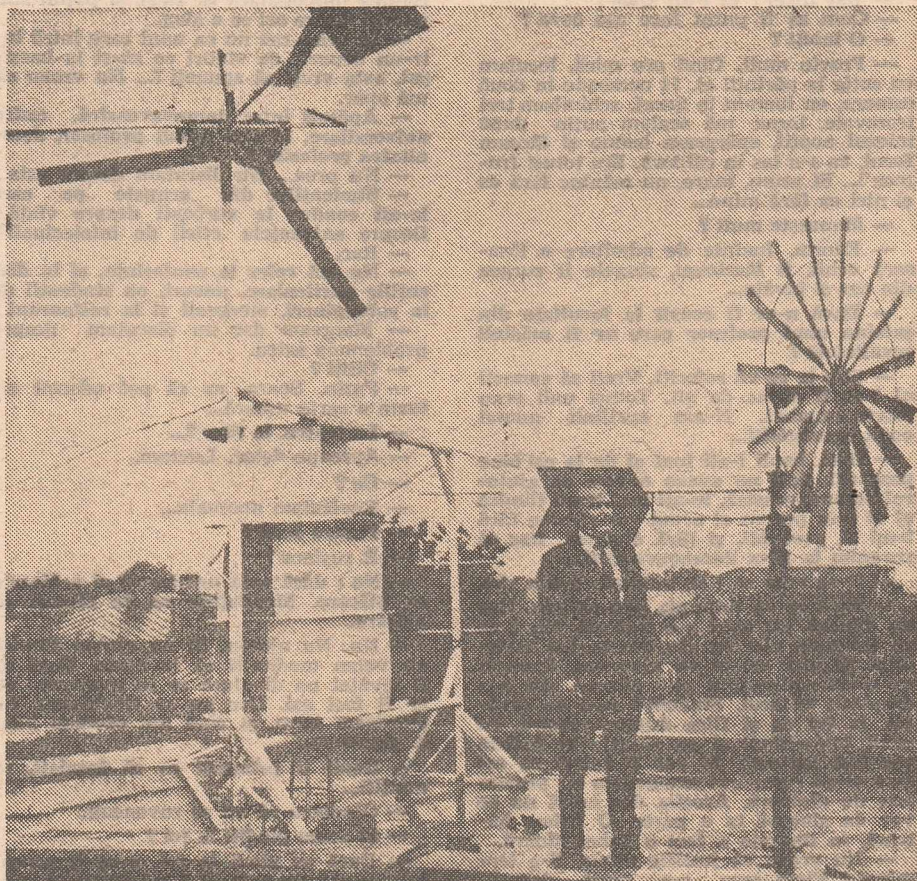
Pe una din laturile noii săli de gimnastică a liceului, profesorul Baron a montat o instalație solară de încălzire a apei menajere, sistem pasiv fără pompă de circulație. Prevăzută cu 3 tipuri de captatoare simple, câteva oglinzi cilindro-parabolice, un plan cu serpentină și un registru de conducte paralele, ea poate asigura, și chiar asigură, ne-am convins la fața locului, necesarul de apă caldă al sălii. Vara, temperatura apei din bazinul de stocaj, de 150 de litri, depășește 90 de grade Celsius, probate cu termometrul. Iarna, ea depășește 30 de grade, ceea ce vrea să însemne o importantă economie de combustibil în centralele termice, fiind mult mai ușor să ridici temperatura apei

menajere de la 30 de grade decât de la 10, cu cât circula ea, de regulă, prin conducte în lunile friguroase. Sotind că, anual, sint cam 2000 de ore solare, o asemenea instalație ieftină și ușor de realizat e cât se poate de justificată, fapt de care a luat cunoștință, cu satisfacție, și directorul E.G.C.L. Giurgiu, care și-a propus să extindă în cel mai scurt timp metoda în centralele termice ale orașului. Calculul înaintat de Constantin Baron e la îndemina oricui. Dacă o instalație de genul celei plasate în latura sălii de gimnastică poate costa 3500 de lei, ca preț maximal, incluzând și rezervorul de stocaj de 150 de litri, suficient pentru necesitățile unei familii formate din 4 persoane, admițând un aport energetic de 4000 de kilowați oră anual, prețul unui kilowatt/oră s-ar reduce de la 0,32 lei în prezent la 0,045, dacă instalația ar funcționa 20 de ani, lucru pe deplin posibil.

Folosind aceleași principii, s-a realizat la Giurgiu un nou tip de uscător agricol, prevăzută cu captator solar. În mod obișnuit, produsele agricole se usucă fie prin așezarea pe un suport de lemn, cazul fructelor și al legumelor, fie direct pe sol,

cazul finețurilor, întregul proces rămânând la mîna capriciilor meteorologice, pînă și de asemenea compromis de alte inconveniente, de depuneri de praf, de insecte și așa mai departe. Tipul de uscător propus de profesorul giurgiuvean, aflat în faza experimentării, prezintă câteva avantaje economice clare. Pe de o parte, el reduce la mai puțin de jumătate timpul de uscare și, pe de alta, înlătură pericolul poluării, păstrînd culoarea naturală și conținutul de vitamine A al produselor, îndeosebi fructe, neex-puse direct la soare. Cum funcționează el? Un captator solar, așezat la baza uscătorului, realizează o cantitate suficientă de aer cald. Filtrat, acesta urcă și, avînd o temperatură cu 30 de grade mai mare decât cea din mediul înconjurător, usucă rapid fructele sau foile de tutun dispuse pe grătarul din partea superioară a instalației. Uscătorul e foarte simplu de realizat și costă o nimică toată, el putînd avea, în funcție de necesități, dimensiuni mari, utilizarea lui pe scară largă, în agricultură, necerînd nici un fel de specializare.

Pe acoperișul aceleiași clădiri ne-a

fost dat să vedem la lucru un captator de energie eoliană, mai exact vorbind un rotor Savonius ce funcționează pe baza efectului Magnus. Exploatînd dărnicia vîntului, elevii giurgiuveni scot cu ajutorul lui apă dintr-un puț adînc de 30 de metri. Și rotorul a fost realizat cu forțe proprii, el fiind cât se poate de practic, neavînd nevoie de sistem de orientare și nici, spre deosebire de instalații asemănătoare, de un sistem de protecție împotriva rafalelor puternice de vînt. Mai lent, după cum recunoaște însuși profesorul, el e mai simplu și mai sigur, energia de rotație captată fără nici un fel de investiție putînd fi utilizată pentru scoaterea apei din puțuri, ceea ce se întîmplă, implicit pentru irigații, pentru fărâștrăile de țîat lemne, pentru polizoare, pentru pompele de căldură și, firește, în alte scopuri, conducînd la substanțiale economii de energie clasică. Pe aceeași linie, Constantin Baron are în curs de montare un aerogenerator pentru obținerea energiei electrice și o eoliană multiplă care poate refuza, în funcție de viteza vîntului, pînă la 200 de metri. Experimentele s-au încheiat, aerogeneratorul în special, cuplat la un dinam de 500 de wați, dînd rezultate mai mult decît promițătoare.

În sfîrșit, ni s-a arătat la Giurgiu, în plină activitate, o instalație simplă de obținere a biogazului, pusă la punct de același profesor, mai mult decît stimabil în neliniștea lui creator, mereu căuțînd și adesea găsînd soluții noi, originale. Întră în discuție, de data asta, transformarea pe cale biologică a bioxidului de carbon și a biomasei în combustibil, obținîndu-se, concret, gaz biologic din gunoii de grajd, cu ajutorul unei incinte perfect etanșe, cu umplere și golire continuă. Pentru un ochi neavizat, instalația pare un butoi ca oricare altul, dar nu e! Butoiul, ne-a explicat gazda noastră, reprezintă de fapt o cuvă-gazometru, deschisă în partea superioară și prevăzută, în jumătatea de jos, cu o garnitură de apă în care culisează gazometrul. Nu vom intra în amănunte. Vom spune însă că scoaterea gazului se face printr-o conductă introdusă în interior, prevăzută cu un robinet, inferior garniturii de apă. Cantitatea de gaz obținută se apreciază între 0,5 și 1 metru cub de kilogram de material uscat, ceea ce e, după calcule ferme, foarte mult, asta însemnînd gaz pentru un ochi de aragaz, care poate funcționa neîntreput timp de 4 ore! Pentru 4 metri cubi de biogaz, necesari arderii continue a două ochiuri de aragaz vreme de 8 ceasuri, întreaga instalație ar costa sub 2000 de lei, avantajele economice fiind grăitoare, investițiile materiale, cit se poate de reduse, amortizîndu-se cu repeziune, mai ales în cazurile în care instalația ar fi realizată la dimensiuni mari, cu drept de utilizare nu doar în gospodărie, ci și în sere, în bucătăriile complexelor alimentare, în stațiunile de mașini și tractoare etc.

Cum aminteam, Constantin Baron se află abia la început cu cercetările sale, el avînd nevoie, după mărturisiri proprii, de o adîncire a studiilor, de timp. Numai că timpul, în condițiile în care resursele convenționale de energie se împuținează, punînd contemporaneitatea în fața unor probleme tot mai greu de rezolvat, presează, aminările fiind nu numai nedorite, ci și păgubitoare. Înfățișînd munca și realizările de pionierat ale unui neobosit profesor giurgiuvean, invităm toți factorii interesați să ia notă și să preia inițiativa lui, aplicînd pe scară largă, în industrie și în agricultură, în gospodăria locativă, ideile și instalațiile sale, simple și necostisitoare, certe elemente de progres în această amplă acțiune de descoperire și valorificare a noilor resurse energetice.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Cerul Hunedoarei are 8 tone de praf mai puțin

Oțelăria electrică numărul 1 din Hunedoara arunca în aer, zilnic, prin cele două coșuri ale cuptoarelor sale, opt tone de praf siderurgic.

De aproape doi ani de zile aceste opt tone de praf nu mai cad peste Hunedoara.

De aproape doi ani de zile cerul Hunedoarei este, dacă ne putem exprima ca atare, cu opt tone mai limpede, mai curat.

Deocamdată, cele opt tone de praf siderurgic, minereu de fier în proporție de 85 la sută, mai exact spus oxid de fier, iau drumul aglomeratorului, de unde, preparate, iau drumul furnalelor, de unde, topite, ca fontă, iau drumul oțelărilor, de unde, în sfîrșit, ca să-ncheiem tot procesul tehnologic, iau drumul laminatoarelor, sub formă de lingouri. Deci, de aproape doi ani, redacte circuitului economic, zilnic, opt tone de fier, opt tone care altădată erau aruncate în aer, pierdute pentru totdeauna.

Știrea, la timpul potrivit, a fost inserată în coloanțele preset. Dar, dată în funcțiune acum aproape doi ani, instalația de captare a prafului rezultat în urma intenselor arderi din cuptoarele oțelăriei electrice, adică instalația de desprăfuit, cum i se spune în mod curent, avea să treacă, atunci, la începuturi, prin momente decisive. Cu alte cuvinte, buna

funcționare a instalației de desprăfuit a stat cităva vreme sub semnul îndoielii și numai intervenția inspirată a doi ingineri și doi maeștri din cadrul atelierului electric al oțelăriei a făcut ca mecanismul complicat al instalației să-și vină-n fire.

Soluțiile tehnice propuse de cei patru s-au dovedit a fi nu numai ingenioase, dar și eficiente, singurele în stare să asigure funcționarea instalației. Mai mult decît atât, specialiștii străini, care au montat instalația, au solicitat acceptul ca modificările întreprinse la Hunedoara să fie extinse și la celelalte instalații ce le vor monta în alte țări, așa cum, ca să venim cu o altă recunoaștere a valorii soluțiilor hunedorene, IPROMET a preluat și a inclus aceste soluții în proiectul unor instalații similare ce se vor executa integral în țara noastră.

L-am abordat pe unul din cei patru oameni care au ridicat de pe umerii Hunedoarei opt tone zilnice de praf, inginerul Gheorghe Deda, șeful atelierului electric al Oțelăriei electrice numărul 1, absolvent al Facultății de electrotehnică, Institutul de mine Petroșani, promoția 1972, deci un inginer tînăr și, ca să dăm curs spuselor sale, multumit că-și desfășoară activitatea chiar în cadrul oțelăriei electrice. De ce este mulțumit? Pentru

că, iată, pe scurt, chiar spusele sale, un fel de profesiune de credință: „Dacă răspund de bunul mers, în ceea ce privește partea electrică a unui utilaj, a unei instalații, nu pot avea o clipă de liniște pînă nu cunosc în amănunt acel utilaj, acea instalație. Asta mi-e firea, trebuie să cunosc tot, dar absolut tot, altfel, cum să spun, mă simt legat de mîini și de picioare. Și-aici, la Oțelăria electrică numărul 1, unde procesul tehnologic este masiv dependent de buna funcționare electrică a utilajelor și instalațiilor, am găsit exact ce-mi trebuia: posibilitatea de a cunoaște, de a interveni și de a aplica tot ce-am învățat în facultate. Aici, la oțelăria electrică, mi se cere să-mi fac meseria și, amănunt foarte important, sint sprijinit să-mi pot face meseria. Mi-am dat seama de acest lucru mai ales în momentul în care, împreună cu inginerul Ioan Bistrișan și maeștrii Cornel Crișan și Alexandru Mărgoi, a trebuit să punem pe picioare instalația de desprăfuit. Prima problemă a fost cea a unui grup de motoare situate pe bolta exterioră a cuptorului, motoare care erau acționate de un sistem de servomecanisme. Extrem de fragile, servomecanismele se aflau în bătăla flăcărilor care ajungeau pînă la temperaturi de 1200 de grade. După o săptămînă de funcționare, servomecanismele au cedat, așa cum avea să cedeze și ușa din bolta cuptorului, rămasă încremenită. Împreună cu colegul meu, inginerul Bistrișan, și cei doi maeștri am propus un sistem hidraulic de acționat de la distanță pentru manevrarea ușii, așa cum, tot de la distanță, am acționat

și cu servomecanismele. De cînd am montat acel sistem, de-acum doi ani, și pînă la ora actuală, instalația funcționează fără să fi intervenit niciodată. Dar, de-abia încheiată această problemă, a apărut la orizont un alt necaj.

— Și-anume?

— Instalația dispune de un sistem de autospălare, de eliminare a prafului care blochează circuitele electrice și mecanice. Din proiect și din execuție, acest sistem se declanșează după un anumit timp, indiferent de cantitatea de praf depusă pe circuite. Au apărut situații cînd ciclul de spălare se defecta și numai intervenția omului putea înlătura defectiunea. Marele neajuns era acela că, fără să se fi realizat o spălare eficientă, instalația continua să funcționeze pînă cînd sacii de captare a prafului se rupeau și pînă cînd sistemul de transport se infunda definitiv. Instalația nu avea deci un auto-control al defectiunilor, motiv pentru care am realizat un sistem de reanclanșare, un dispozitiv prin care instalația era adusă la poziția zero în orice moment sesizat de analizori. Din punctul meu de vedere, de om care am mania de a ști totul despre o instalație, nu ar fi mare lucru. Un simplu analizor. Specialiștii străini însă au fost incințați de acest dispozitiv și s-au mirat cum de nu le-a venit lor o astfel de idee de îmbunătățire a instalației care, trebuie să o recunoaștem, este de un înalt nivel de automatizare”.

VICTOR NIȚĂ ■

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

Cinstea nu se măsoară în procente

Mă numesc Ion Ghiță. Am 47 de ani. În decembrie, anul acesta, pe 8, împlinesc exact 47 de ani. M-am născut în București. Tata era cizmar; mama — casnică. Copilărie obișnuită... Când am terminat Facultatea de transporturi am fost repartizat la un garaj.

Din nefericire, n-am rămas mult timp aici. O cunoștință mi-a propus să trec la Editura didactică și pedagogică. Alt mediu. Alți oameni: mai cultivați. Am întâlnit și dintr-aceștia. Dar și mulți alții... Îmi plăcea munca și lucrăm foarte mult. Veneau manuscrise pe care aproape le transcriam din nou. Căutam oameni pentru teme de cercetare din planul tematic; așa am ajuns la postul meu decan. Mi-a suris ideea de a lucra ca asistent universitar. La început, n-aveam decât o jumătate de normă. Apoi am fost titularizat. Era rindul meu să fiu căutat de către editură și am scris multe cărți. Manuale, lucrări tehnice. Mă pricepeam la munca asta. Aveam multe satisfacții, inclusiv materiale. Sint căsătorit de 21 de ani, dar eu soția mea n-am fost plecat nici măcar o singură zi în concediu împreună. Îmi plăcea să lucrez acasă...

În 1969, profesorul Vasiliu Chiriac mă sună acasă. „Vreau să-ți spun ceva”. Ne-am întâlnit la Arcul de triumf. Era jumătatea drumului dintre el și mine. „Am vorbit cu secretarul Anton, mi-a spus. Dumneata și cu Eugen Negruș veți fi numiți supraveghetori în sala de admitere. Am un băiat acolo, pe care trebuie să-l ajut. Dumneata îi faci teza la matematică și Negruș la fizică sau invers. Vețeți cum vă convine...” Nu mai țin minte ce-am ales. Nu mai țin minte cum îl chema pe candidat... I-am făcut teza și când el a cerut o nouă foaie, i-am strecurat ciorna...
— Dumneata, ca să spun așa, aveai sarcină să fii necinstit. Dar el, adolescentul, nu s-a jenat?

— Nu. Și nici profesorul Vasiliu, nici colegul Negruș sau Anton, nici ceilalți profesori care umblau cu liste de intervenție și care acum sint și ei cercetați sau vor fi cercetați... Da, și pe urmă au fost la institut niște neînțelegeri care m-au afectat foarte mult... În 1973, colegul Frățilă îmi cere un ajutor prietenesc: să meditez o cunoștință a directorului Sava, directorul Liceului industrial de transporturi. Știam că nu prea e voie să meditez candidații...

— La rindul lui, colegul Frățilă o fi știut și el ce vă cerea?

— N-am putut să-l refuz. O dată nu înseamnă obișnuință. Băiatul era fiul lui Vasile Nedelcu, negustor de vinuri. Relația era evidentă. Mă obligasem totuși. În loc de unul, m-am trezit cu doi: și cu Octavian Marinescu. Le luam 40 de lei pe oră. Profesorul Gheorghiu, la matematică, lua 100 de lei pe oră. Din această pricină, gestul meu mi se părea modest și onest... Băieții nu știau nimic. Absolut nimic. Și nici nu erd să fi învățat mare lucru de la mine. Eu dictam și ei scriau și nici nu sint sigur că după aceea mai citeau. Alțeva urmăreau, și după un timp, Nedelcu mi-a propus 8 000 de lei ca să ușurez intrarea fiului la facultate. 8 000 de lei pentru fiul lui și 7 000 de lei pentru Marinescu. I-am spus că trebuie să mai meditez.

— Dacă e moral?...
— Cum aș putea proceda. Și am vorbit cu Nicolae Nistor, care răspundea de examenul de admitere în institut din partea

Centrului universitar. L-am întrebat și el mi-a zis că se poate.

— Că se poate să luați mită?

— Pe atunci, nici nu cunoșteam termenul de mită.

— Ați vorbit deschis cu Nistor? Ați formulat concret ce urma să întreprindeți?

— Noi ziceam: „Ajută doi candidați să intre la facultate”. Nu cerusem bani, ni se oferiseră...

— Deci, colegul Nistor...

— ...a zis că se poate și după examen el a sustras tezele, eu le-am dictat băieților teza corectă și Nistor le-a reintrodus în mapa de examen. Când i-am dictat lui Nedelcu teza, taică-său mi-a dat primii 5 000 de lei. Apoi m-a chemat la depozitul de vinuri ca să-mi dea și restul de 3 000.

— Unde, desigur, v-ați dus. Nu vi s-a părut ciudat că un lector universitar intră într-un depozit de vinuri, chemat de gestionar, ca să primească bani pentru fals? Mai jos de atât, ce ar mai fi?

— Îi promisesem banii lui Nistor... M-am dus la el acasă. Era dimineață. Soția lui nu era acasă. Apoi el a plecat la Centrul universitar...

— Ce-o fi făcut el acolo?

— Nu știu. Eu m-am dus la facultate.

— Firește.

— Așa am început...

— Soției i-ați spus de bani?

— Nu. De ce s-o amestec și pe ea...

— În ce?

— În afacerea asta.

— Spuneți că nu vi s-a părut suspect...

— La început. După aceea, dacă mergea...

— Dar fiice? Ei i-ați spus?

— Cum aș fi putut face așa ceva?

— O iubiți?

— Foarte mult. Când era mică, locuam cu soția la părinții ei, 14 persoane în două camere, eu lucrăm la garaj, schimbam trei tramvaie, iarna mă sculam puțin după miezul nopții, spargeam lemne și făceam focul, ca s-o las în căldură. Era totuși frumos!... Și acum, mare, nu măninc fără ea și nici ea fără mine...

— Muncește mult?

— Enorm. Înainte de admitere o lăsașeră ochii, îi lăcrimau, singele îi curgea din nas și învăța...

— Dacă n-ar fi reușit la facultate din pricina unui profesor care ar fi măsluit rezultatele?

— Știu la ce vă referiți. Vreți să spuneți că l-aș fi strins de gît. Totuși unii erau foarte capabili. N-am sprijinit numai copii nepregătiți...

— Deci, banii i-ați luat și de la cei bine pregătiți, deși nu aveau nevoie de ajutorul dumneavoastră, le-ați luat banii fiindcă ei vi i-au propus și acum vor rămâne fără bani și, probabil, și fără diplomă. Dar să revenim la fiica dumneavoastră...

— N-aș vrea să i se întâmple vreun rău.

— Nu i se va întâmpla nici un rău. Dar nu fiindcă ați știut s-o apărați. Nu i se va întâmpla nici un rău din partea societății. Și aici voiam să ajungem. Spuneți că n-ați nedreptățit pe nimeni. Ați nedreptățit viitorul. Studentii care au învățat, la fel ca și fiica dumneavoastră, cu ochii înlăcrimați și cu singele în bălăstă vor ieși ingineri. Ei vor fi colegi cu cei care și-au cumpărat examenele și proiectele de diplomă. Aceștia din urmă nu se vor da singuri la o parte. O lichea bătrână, în tinerețe a fost o lichea tinăra.

— Nu vreau să justific nimic. S-a terminat! Viata mea s-a oprit demult, într-un loc. Mă voi retrage, să nu mă vadă nimeni.

— O să vă dezamăgesc: trecutul nu poate fi reparat printr-o retragere plină de privațiuni. Ca să fie dres cit se mai poate, trebuie privit în față. Ați luat bani. Dumneavoastră, cadru didactic, științific, academic.

— Munceam mult pe proiecte. Voiam să răspund diferitelor rugăminți ale colegilor. Unii veneau cu șefii lor ierarhici, numai ca să admită să le dau meditații, în special la subingineri. Refuzam mulți, asta îmi dădea impresia unui echilibru. Mă raportam la ceea ce aș fi putut face, la ceea ce refuzam și mai puțin la ceea ce făceam; ceea ce făceam mi se părea derizoriu în comparație cu ce-aș fi putut face. Eram convins că sint cinstit. Sentimentul acesta nu este incompatibil cu cel de culpabilitate.

— Aveți remușcări, prin urmare?

— În fiecare an îmi propuneam să termin cu meditațiile și intervențiile. Un fapt concret, deosebit de precedentele apărarea de fiecare dată și aminam.

— Trebuie să fie destul de neplăcut să fii pus în față numai a ceea ce ai făcut și deloc în față a ceea ce ai vrut să faci.

— Nu-ți vine să crezi!

— Ați pescuit în ape tulburi: listele cu intervenții, meditațiile unor nume sonore, intervențiile trimisului Centrului universitar. Vi se părea că aveți justificări. Nu v-a fost foarte greu să admiteți că vina dumneavoastră nu-i așa mare. Rămân banii! Cum credeți că ar trebui să arate un cadru universitar: moral, vestimentar, comportamental, în relațiile cu studenții ca și în relațiile de pe stradă? Munca în cetatea universitară se alege și puțini sint admisi dintre cei ce o aleg.

— În orice caz nu ca unul care intră într-un depozit de vinuri ca să-și ia bacșul, asta vreți să spuneți?... Nu vreau să mă apăr.

— Apărați între dumneavoastră, cadre universitare, idealul numit profesor, demnitatea profesiei?

— Nu prea... Nu discutăm despre asta...

— Studenților din grupele pe care le-ați condus le vorbeați despre viață? Despre exigențele eticii de intelectuali?

— Rar.

— Nu mă refer la conferințe, ci la discuțiile particulare, uneori, cu studenții de la subingineri, mergeați și la restaurant...
— Mergeam dar nu discutăm despre problemele astea.

— Citiți?

— Puțin. Seara, ca să pot adormi citeam o carte ușoară...

— La teatru, la film?...
— Aproape deloc. Lucram.

— Ce?

— Revizuiam manuale...

— Pentru bani?

— E rușinos?

— Nu; dacă asta urmăreați și o făceați cu plăcere. Meditațiile nu le făceați cu plăcere.

— Nu. Nu ajutau. Și nu ajutau fiindcă nu voiau meditații să le ajute. Dacă ar fi învățat pe dinafară ce le spuneam eu ar fi fost asi. Dar nu se sinchiseau. Eu pierdeam timp, și cind îmi ofereau bani îi primeam.

— Banii îi primeați ca să înșelați, să mințiți...

— Gindeam că mi se cuveneau.

— Și acum gindiți la fel?

— Dacă aș gândi la fel, n-aș fi acceptat această discuție. E foarte greu să gesești și să n-ai nici o scuză. Există o împrejurare în viață care ar putea explica

ceva, dar nu și justifica... V-am spus de anii '70-'71; a fost pentru mine o perioadă foarte grea. S-a schimbat șeful categoriei; cel nou a crezut că fac parte dintr-o tabără adversă; a organizat un concurs pentru postul meu și firește eu n-am reușit. A încercat să mă dea afară. Și totuși îi păstrez o amintire frumoasă. Era un eminent profesor. Păcat! Păcat pentru mine, mi-ar fi folosit colaborarea cu el. Contează mult cu cine colaborezi. Cu el n-aș fi ajuns niciodată aici. N-a reușit să mă dea afară, dar nici n-am mai avansat. De 20 de ani eu am urcat o singură treaptă universitară și am muncit... Resemnarea! Cine trece prin ea este un om slab, slab și mai ales vulnerabil.

— Caută să-și facă singur dreptate.

— Da, dar altfel decât ar trebui.

— Și cum ar trebui?

— Nu sint nimerit s-o spun eu. Eu nu mai exist. V-am părut vreun moment nervos?

— Nu.

— Ion Ghiță nu mai există de o bună bucată de vreme. Sper să se spună despre mine că sint un deținut model. Țin foarte mult la asta.

P.S. De la acest interviu a trecut un an. Ion Ghiță a împlinit, în decembrie, 47 de ani. A fost, într-adevăr, un deținut model. I-a fost de folos mai ales structura sa de luptător. Fiindcă fostul lector universitar are o structură de luptător care l-a susținut în impasurile în care viața l-a aruncat nu de puține ori. Voința l-a ajutat să iasă la lumină și iată! — în lumină, voința singură nu mai e suficientă. Și alții fac, presupunem mintea lui iscoditoare. Și faptul că înșela într-o măsură mică în raport cu tentația îl autoliniește. A fost nedreptății și în puținătatea conștiinței lui și-a făcut singur dreptate, abdicând de la ținuta morală despre care avea o idee destul de vagă. Ca un copil care bate scaunul de pe care a căzut. În luptă fără adversari direcți, voința lui a fost ingenuească și apoi anihilată, nu din afară, ci din interiorul său, de lipsa de cultură și impliciei de lipsa de ideal. Concepție de negustor: 85 la sută sint cinstit, 15 la sută nu contează. Nu mi se da postul pe care-l merit, voi fi demn cind voi putea. Intii banii, după aceea ținuta universitară. Citar meschin, cu ochiul la talgerul vecinului. Ce enormă distanță pînă la cununa universitară pe care o purta pe nedrept.

Nu de mult, procesul s-a încheiat. Ion Ghiță, Hedeșiu și ceilalți și-au primit pedeapsa penală: între unu și cinci ani. Sint totuși vini care nu intră sub incidența legii penale: telefonul de intervenție, vorba bună, ajutorul „prietenesc”, comportamentul funcționare, ținuta meschină, ignobilă... El a muncit, nu putea să refuze pentru munca lui merita bani, mai ales că și alții umblau cu intervenții, în raport cu ceilalți el era un onest... Cîtă confuzie! Ce negustorie penibilă!... Numărăm banii, cîntărîm mizeria morală: mai multă, mai puțină... Eu n-am dat decât un telefon, eu n-am cerut bani, eu am aranjat numai ca asistentul cutare să fie în sală... Ridicol! Trist și ridicol! Fiindcă aici nu este vorba numai despre infracțiunea penală, ci de ceva mult mai grav, mult mai dăunător, infinit mai dăunător decât orice faptă penală: deprecierea ținutei academice, universitare în raport cu care au fost judecați toți cei amestecați în această afacere grotescă.

NICOLAE CRISTACHE ■

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL PROCURATURII MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

În FLACĂRA din 31 mai a.c., sub titlul „De data asta, stînga a știut ce făcea dreapta. Și ce făcea nu era bine”, semnalăm serioase nereguli de la U.J.C.C. Mureș. Unele erau puse în legătură cu lipsa de probitate și de autoritate morală a chiar președintelui uniunii, Vasile Opreapopa. În momentul în care apăruseră suspiciuni asupra corectitudinii unui act de vechime al soției sale — muncitoare la altă întreprindere — Vasile Opreapopa și-a procurat dosarul personal al acesteia, pe căi și prin mijloace abuzive. L-a restituit peste două săptămîni cu o filă lipsă! După alte citeva zile, lucrătorului de la serviciul de personal, care l-a ajutat în această incorectitudine, i-a obținut transferul în interesul serviciului la U.J.C.C., tot la personal. Pentru ca, apoi, tocmai pe acesta să-l pună mai mare peste documentele secrete.

Joi, 19 iulie a.c., din nou la U.J.C.C. Mureș. Îl găsim pe președintele Opreapopa pregătindu-se de plecare în teren. Stabilim să ne vedem dimineața și să verificăm împreună citeva lucruri. De pildă, modul cum au fost evaluate și cumpărate de către unele cooperative de consum imobile de la particulari. Sint necesare documente de arhivă; acum președintele se grăbește. În după-amiaza aceleiași zile, la hotelul GRAND unde sint cazat, mă caută un cetățean. Este un fost lucrător la U.J.C.C. Se numește Petru Runcan, a lucrat la investiții, s-a ocupat îndeaproape de întocmirea documentației și perfectarea dosarelor pentru achiziționările de imobile de la particulari. Și întă ce-mi spune: De regulă, de la prezentarea ofertei pînă la vînzarea propriu-zisă și încasarea banilor de că-

Flacăra revine

Dreapta și stînga se înțeleg în continuare perfect

tre vînzător treceau luni de zile, uneori chiar o jumătate de an. Cînd, însă, ofertantul se înțelegea cu șefii, totul se schimba. De pildă, în 1972, cooperativa din Luduș a cumpărat o clădire de la propriul său contabil șef, Presecan. Aceasta o cumpărase de la alt contabil, Viorel Coman, subalternul lui, cu 37 000 de lei. Se știa că nu i-a adus îmbunătățiri cit a folosit-o. După ce a depus oferta, actele trebuiau întocmite la I.J.COOP. S-a întocmit documentația în citeva zile. Si eu am lucrat la evaluare. Îmi era șef tovarășul inginer Anton Fina. E și acum la uniune. Trebuia să fac ce-mi cerea. Cînd era vorba de clienți care îi imprumutau lui bani înainte de vînzare, îmi cerea să depășesc tarifele. Supraevaluarea a permis ca Presecan să încaseze pe imobilul lui, nu 37 000, ci 175 500 de lei. Contractul de vînzare-cumpărare are numărul 7 450/1972. De la Presecan, tovarășul Fina împrumutase, chiar prin mine, 2 500 de lei.

Vineri, 20 iulie, la sediul U.J.C.C. președintele dorește să mă întilnesc cu mai mulți membri ai colectivului de conducere. I-a strîns în biroul său. Este des-

tul de surescitat. Știe că am niște dosare de la Petru Runcan. Îi spun că vom avea prilejul să le confruntăm cu cele din arhivă. Alexandru Pop, șeful serviciului producție și prestații — congestionat și incapabil să-și stăpînească nervii — strigă pur și simplu că de ce am primit informații la hotel. Alexandru Pop propune să nu mi se pună la dispoziție nici un document. Președintele aprobă propunerea. Convenim să intrerupem deocamdată discuția. După care depun la cabinetul secretarului pentru probleme economice al Comitetului județean de partid cele trei dosare lăsate de Petru Runcan.

Fată de toate cele de mai sus, citeva lucruri se deslușesc totuși destul de bine. Vasile Opreapopa pretinde că, în funcția pe care o are, n-a făcut și n-a permis niciodată nimic incorect. Atunci de ce această nemăintîlnită stăruință de a intimidă oamenii care vor să sesizeze ceva? De ce ați grăbi a-lertată de a feri de ochii gazetarului niște documente? Oricine știe că acela care n-are nimic de ascuns nu se ferește. În aceste condiții, ce putem crede despre

afirmația stăruitoare a unor lucrători ai uniunii că președintele a făcut uneori tot ce i-a stat în putință pentru a feri gestionarii necinstiți de întreaga răspundere pentru pagubele produse? Fiindcă, în adevăr, Decizia nr. 118 din 11 mai 1977 este cel puțin ciudată. Iată ce prevedea: 1. Pentru analizarea fiecărui caz în parte de păgubire a avutului obștec, se numește următoarea comisie, la nivelul uniunii județene: Biro Alexandru, contabil șef — președinte —, Jabenitan Ioan, șef birou C.F.I., Eigel Erika, juriconsult — membri —, Hofom Valer, contabil principal — secretar, președintele și contabilul șef al cooperativei unde s-a descoperit paguba. Se va invita pentru clarificarea situațiilor și lucrătorul în cauză. 2. Comisia va analiza periodic cauzele care au generat paguba pe tot parcursul actului de constatare, în așa fel ca, la finele acestuia, să se cunoască situația de fapt, venind cu propuneri concrete în fața biroului executiv. 3. Periodic, comisia județeană va informa biroul executiv asupra evoluției pagubelor materiale, a măsurilor luate și a eficienței acestora. 4. Fiecare caz în parte, după ce a fost analizat de comisie, va fi supus biroului executiv care, în urma propunerii comisiei, va decide măsura ce se va lua.

Ei bine, pînă și unul din membrii acestei comisii, Ioan Jabenitan, susține că această decizie a folosit mai cu seamă intențiilor președintelui de a împiedica pe revizorii contabili și pe șeful C.F.I.-ului să sesizeze organele de cercetare în termenul legal, după încheierea dosarelor penale.

DORIN GHERGHINESCU ■

Abaterea de la obișnuință, regula de aur în bătălia pentru energie

— **Tovarășe Florin Buruiană, sinteti inginerul șef al Uzinei de reparații de la Combinatul de fire și fibre sintetice Săvinești, locul unde s-a desfășurat un recent — și util, ni s-a spus — schimb de experiență la nivelul județului, pe tema căilor de economisire a energiei. Spuneți-ne, vă rugăm, de ce tocmai la dv. ?**

— Pentru că în combinatul nostru există preocupări mai vechi și mai noi pe linia utilizării gospodărești a energiei electrice, cu rezultate dintre cele mai bune. Dar dincolo de acest aspect al alegerii locului aici, la combinat, un schimb de experiență pe această temă este oricând binevenit. Economisirea strictă, perseverență a energiei și combustibilului nu este azi o problemă „la modă”, ci o problemă reală, cu care se confruntă întreaga omenire — criza de energie fiind legată de diminuarea obiectivă a resurselor energetice. Tocmai de aceea utilizarea cât mai rațională a tezaurului energetic național este, de acum, pentru fiecare o cerință majoră, care presupune nu numai excluderea risipei, ci și descoperirea și punerea în valoare a noi resurse și soluții. — cerință asupra căreia s-a oprit, în repetate rânduri, secretarul nostru general, cerință subtilizată cu pregnanță în proiectul de Directive ale partidului și în recentul proiect Program-directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei. Aș adăuga totuși la cele spuse că acest schimb de experiență s-a fixat la noi și nu în altă parte, pentru că aici abaterea de la obișnuință este mai mult decât vizibilă.

— **Ce înțelegeți prin abatere de la obișnuință ?**

— Înseamnă a-ți pune permanent întrebarea de ce un lucru este așa cum ești obișnuit cu el, și nu-i altfel. Într-un fel, o întoarcere la întrebarea copilului când la contact cu lumea — dar pe alt plan, firește. Multă vreme, de pildă, s-a crezut că se poate zbura numai cu elice. Cineva a venit cu întrebarea: De ce numai cu elice? — descoperind că se poate și altfel. Un exemplu, din miile posibile, care dovedește că putem să ne smulgem din prizonieratul unor convenții. Pentru că, trebuie să recunoaștem, există încă la noi un fel de blocaj conceptual în

ceea ce privește judecarea lucrurilor cu care sintem obișnuiți. Să vă dau un exemplu de aici, din combinat. Avem multe hale textile, frumoase, luminoase. Toți cei care le treceau pragul băgau de seamă condițiile civilizate de lucru. Un amănunt scăpau din vedere: lămpile pentru iluminare erau amplasate la 5 m înălțime. Simpla apropiere a acestora de locul ce trebuie iluminat permite folosirea unei surse mai puțin puternice. Treceam pe sub covoarele de lămpi care n-aveau gură să ne strige. Tot obișnuința era de vină! Abia acum sintem în curs a aplica o astfel de măsură în halele monobloc ale combinatului, ceea ce va conduce la o economie de 8 000 MWh anual — cam 25 la sută din energia folosită inițial pentru iluminarea hălelor. O economie importantă ce se va realiza prin simpla operație de coborâre a nivelului amplasării lămpilor — de la 5 m înălțime, la 3,75 m, operație care se face fără perturbarea procesului de producție.

— **Ce alte rezultate practice ați obținut pe platforma combinatului sau, cum spuneți dv., în ce alte direcții ați mai aplicat abaterea de la obișnuit ?**

— Utilizarea gazelor reziduale rezultate de la fabricarea acetilenei ar fi unul din rezultatele cu ecou ale muncii noastre. Singura lor calitate, până a interveni asupra lor, era că ardeau. În atmosferă însă, consumându-se în vânt. Am făcut niște experiențe și am constatat că pot arde bine, într-un raport potrivit, cu gazul metan utilizat la unele cazane de aburi de pe platformă. Am proiectat și realizat instalația de transport și amestec, așa încât azi folosim aceste gaze de pe urma cărora realizăm anual o economie de 11 milioane Nmc — cantitate de combustibil echivalentă cu cea consumată de bucătăriile unui oraș de circa 400 000 locuitori, timp de un an de zile. Aș mai aminti recuperarea integrală a aburului rezultat de la expanderul de purjă continuă din C.E.T., economisind astfel peste 30 000 tone abur pe an — necesarul de energie termică pentru două ha seră în perioada rece a anului. Astfel de valorificări și recuperări de resurse secundare am mai realizat pe seama recuperării căldurii obținute în condens, a renunțării la

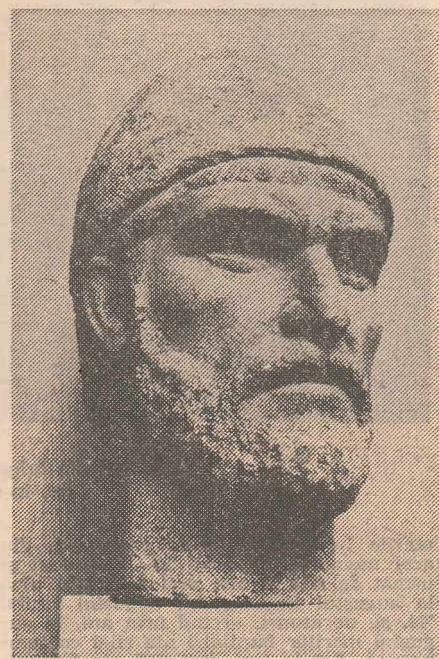
ventilatoarele turnurilor de răcire apă cu tiraj forțat — măsură generalizată în toate unitățile centralei noastre — care a înscris în contul economiilor încă 1 500 000 kWh pe an. Dacă ar fi să fac un calcul, adunând toate economiile de acest fel obținute în '78, m-aș opri la următoarea cifră comparativă: cantitatea de combustibil economisit are valoarea titelului transportat de un tren cu 1 500 vagoane cisternă.

— **Aveți un mod foarte practic de a evidenția importanța unor asemenea reușite. Procedați așa și cu oamenii cu care lucrați ?**

— Firește! Pentru a-i interesa, pentru a-i stârni la noi căutări vin cu astfel de calcule pămintene. De la ele pornind se pot construi raționamente pentru alte idei novatoare, oamenii reușind, punind întrebări, să iasă din tipicul obișnuinței.

— **Ce alte idei izvorite din gândirea colectivului dv. sint pe cale de a prinde viață ?**

— Am să vă expun succint câteva. Realizarea unei microhidrocentrale pentru folosirea apelor de răcire, evacuate, până aici, în canalul colector. Fiind vorba de o cantitate mare de apă — 4,5 mc/sec. — și de o cădere de 6 m, m-am gândit la avantajul unei asemenea instalații nu prea costisitoare, amenajările existând de

ISZAK MARTIN : Burebista

la sine. Și de aici economiile vor depăși 2 000 MWh anual (necesarul casnic pe un an al unei localități rurale cu 1 000 de case). Deja s-a realizat la Reșița hidro-agregatul necesar, în prezent așteptând avizarea proiectului de montaj al microhidrocentralei. În combinatul nostru mai avem niște reziduuri combustibile care se distrug prin ardere. Gazele fierbinți rezultate conțin încă multă căldură care se pierde. Am solicitat unui institut specializat din București un proiect de cazan recuperator de căldură pentru astfel de sobe de ardere a reziduurilor. Proiectul a fost executat și ne aflăm azi în faza de comandă a execuției acestor cazane care, după montare, ne vor aduce o economie de 80 000 gigacalorii/an (cu care s-ar putea încălzi 4 ha seră pe perioada rece). Mai avem și altele de mai mică amploare. În proiect însă există cel puțin două, de mare importanță pentru economia națională — adică s-ar putea extinde în multe alte compartimente ale vieții. Unul privește recuperarea energiei de deșeură a gazului metan la coborârea presiunii lui pentru utilizările de pe platforma industrială Săvinești. În loc ca destinderea să se facă în stațiile de reducere, ea se poate executa într-o turbină — ceea ce numai combinatului nostru i-ar aduce o economie de 24 000 MWh anual (cit consumul a 10 000 televizoare care ar merge zi și noapte — dacă am avea și program de noapte — tot cursul unui an). Prin grija MATMGF această resursă a fost inventariată la nivelul întregii țări, evidențiindu-se posibilitatea de recuperare a unei puteri de 150—200 MWh pe această cale, ceea ce reprezintă, cu aproximație, capacitatea unei hidrocentrale — ca cea de la Argeș sau Bicaz — și asta fără nici un fel de consum de combustibil. Altfel spus, s-ar realiza o hidrocentrală în plus. Celălalt proiect al nostru privește înmagazinarea în sol a frigului în timpul iernii — într-un fel, transpunerea în tehnică a ghetăriei clasice. Noi, în combinat, cheltuim mult cu producerea frigului pe timpul verii — în hale, temperatura aerului trebuie să rămână constant 20 de grade. Deja acum pregătim rețeaua de conducte, urmând ca în iarna viitoare să facem prima verificare a capacității de acumulare a frigului, de la iarnă la vară.

— **Răspundeți de problema energetică a combinatului. Care ar fi granițele muncii dv. ?**

— Ar fi greu de precizat de unde începe și unde se termină. Pentru că munca noastră nu înseamnă numai a veni la serviciu și a veghea ca lucrurile existente să meargă bine. Trebuie să încerci să faci mai mult, să cauți și iarăși să cauți noi căi ale lui „foarte bine“.

GEORGETA BLĂNARU ■

Mai înainte de a-i construi sediul, ei i-au construit întreprinderii prestigiu

Doză milioane cinci sute de mii lei peste plan.

Realizarea poartă data 30 iunie a.c. și aparține întreprinderii de aparate de măsură și control Vaslui.

Contrar aparențelor, cifra — deși impresionantă — reprezintă însă nu atât una din performanțele economice ale harnicului colectiv vasluian, cât una din performanțele sale morale. Realizările care au condus la acest rezultat țin nu de calitățile utilajelor sau proceselor tehnologice de aici — deși, unitate de vîrf în domeniul său de activitate, întreprinderea deține și asemenea recorduri — ci de calitățile oamenilor: spiritul gospodăresc, înalta profesionalitate, hărnicia și dăruirea în muncă.

Cine privește, fie și succint, în biografia pe cit de scurtă, pe atât de bogată a întreprinderii reține, ca pe un paradox, înseși datele cu care aceasta debutează: Intrarea în funcțiune — 30 septembrie 1978.

Realizarea primelor produse — 30 septembrie 1978.

Între intrarea în funcțiune și realizarea primelor produse expediate beneficiarilor — adică tuturor întreprinderilor din țară care folosesc manometre industriale și de oxigen sau termostate auto — distanța este zero. Iar dacă înțelegem seama că fie și pentru fabricarea unei piini, produs care se face și se livrează „la zi“, este nevoie nu numai de utilaje și de materii prime ci și de timp, trebuie să recunoaștem că performanța amintită nu prea este la îndemina oricui.

— La început, unora nu le venea să creadă că vom reuși să obligăm cele două zile să se suprapună — ne-a mărturisit Dumitru Silion, directorul unității. Și, într-un fel, aveau dreptate. Cum să crezi așa ceva cînd înșiși construcția clădirii în care urma să ne desfășurăm activitatea se prezenta astfel: sediul tehnico-administrativ — în curs de finisare; hala de prelucrări mecanice — de-abia ridicată; restul construcției — între proiect și realitate, în diferite faze de lucru.

Și totuși suprapunerea a fost posibilă. Buni gospodari, muncitorii, inginerii și tehnicienii de aici au hotărât ca, până la terminarea și darea în exploatare a spațiilor ce îi sint afectate prin proiect, producția poate și trebuie să înceapă în sediul personalului tehnico-administrativ, aflat chiar așa, în curs de finisare. Iar pentru că propriile lor mașini de prelucrat nu aveau deocamdată cum și unde să producă, producția de manometre a fost preluată de la fabrica mamă — Întreprinderea de mecanică fină București — nu de la debitare și prelucrare, ci de la montaj.

Firese, nu ?! Ca să aibă ce contabiliza, întreprinderea trebuia înainte de toate să producă ! Și a produs.

Astăzi, la numai 10 luni de la preluarea producției de manometre de la I.M.F., gradul de asimilare al reperelor de care are nevoie secția de montaj este de 85 la sută. Cifră care reprezintă ea însăși o garanție a faptului că, până în septembrie 1980, cînd unitatea trebuie să intre în funcțiune la întreaga capacitate, asimilarea va fi sută la sută.

— Artificiul produs prin schimbarea temporară a destinației unor dintr-un caperile fabricii a rezolvat însă numai una dintre probleme — ne-a spus la rîndul său tovarășul Viorei Rotaru, inginerul șef al unității. Problema principală, care ne preocupase încă mai dinainte — și care ne mai preocupă și astăzi — era aceea a oamenilor. Ne orientasem cu toată exigența și atunci cînd recrutasem tineri și îi trimisem la calificare (la Birlad, la Iași, la București) și atunci cînd luasem prin transfer muncitori calificați. De aici și pînă la încheierea unui colectiv care să acționeze ca un singur om este însă drum lung. Drum cu atât mai dificil cu cît media de vîrstă a oamenilor viitorului nostru colectiv — ne spuneau calculele — era de numai 21 ani...

Într-adevăr, actele serviciului personal consemnează adesea în dreptul rubricii data nașterii anii 1960 și 1961 ! Realitate care nu împiedică însă cu nimic atât

graficele de producție cit și fișele de calitate ale produselor să consemneze la rîndul lor depășiri de plan la capitolul cantitate și aprobat C.T.C. la capitolul calitate.

Discuțăm și noi cu unul dintre acești tineri și foarte tineri membri ai colectivului de muncă de la Întreprinderea de aparate de măsură și control Vaslui. Este vorba de Vioreica Rotaru, montatoare. Are 21 ani, a terminat liceul teoretic la Huși, după care s-a încadrat aici, în vederea calificării prin cursuri de scurtă durată. Calificarea a făcut-o la București. După absolvire s-a întors la Vaslui și, sub îndrumarea muncitorilor și a maistrilor cu mai multă experiență — printre care maestrul Teodor Constantin și șefa de echipă Vioreica Șerban — s-a apucat serios de treabă.

„Cam asta e“ — a ridicat ea din umeri, la încheierea discuției, adăugînd că, de fapt, nu a făcut nimic în plus față de toți ceilalți tineri.

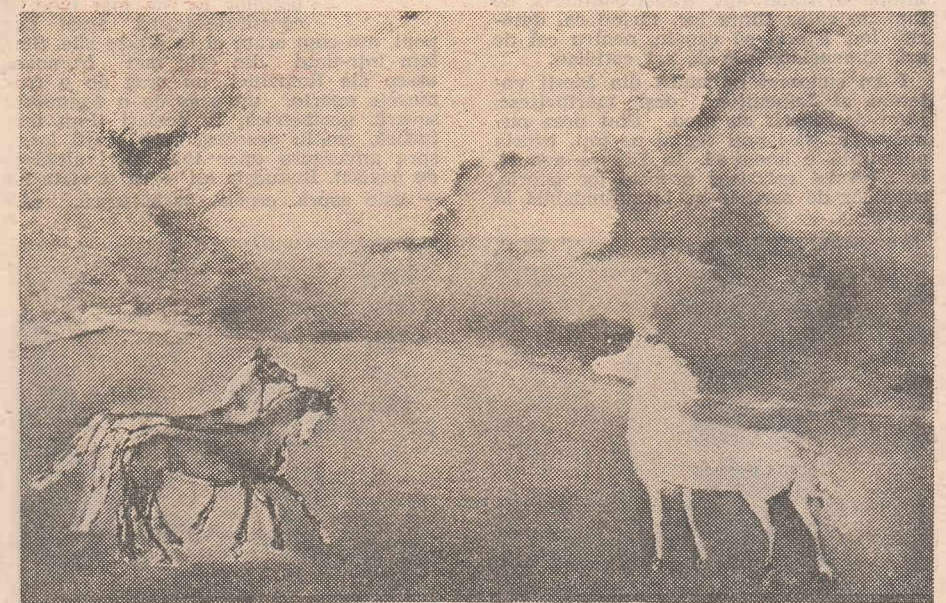
Că este frunză în producție și că, aproape zilnic, deține, împreună cu alte

cîteva fete, recordul la montaj i se pare un lucru firesc „atîta vreme cît te gîndești la munca ta, la drumul pe care ți l-ai ales în viață“.

Undeva, în Vaslui, pe potriva investiției parțial realizate, o întreprindere nu numai că a produs bunurile pentru care a fost creată, dar a și depășit planul de producție. Luîndu-ne după ofertele de contract sosite la unitate — din Timișoara și din Argeș, din București, din Romaș sau din Galați etc. — realizăm nu numai că unitatea produce, nu numai că planul de producție a fost depășit, ci și faptul că această producție îndeplinește cu prisosință cerințele noi calități impuse de cincinalul revoluției tehnico-științifice.

Să nu fi dat încă la o parte schelele constructorilor și deja să fii o întreprindere cu nume în sectorul tău de activitate — iată o performanță care, chiar ne-susținută de alte argumente, merită să fie cunoscută de toți.

TITUS ANDREI ■

PETRU POPOVICI : Cai pe colină

Preambul la o aniversare

Monumentele pietrei, ale pământului, ale

(Urmare din pag. 1)

a cioplit-o, dindu-i înfățișarea unui chip de miner. Opera s-a făcut, inițial, cu pikamerul, apoi cu dalta și cu ciocanul în amiezile acestei veri, sub ochii miilor de mineri ce intrau sau ieșeau din șut și care (insuși sculptorul ne-a mărturisit-o) s-au erijat în critici ad-hoc, de fapt în colaboratori-artiști, exprimând păreri și sugestii, cu bucuria și cu emoția de a se întâlni, în chiar pragul asprei lor munci, cu un fapt de artă, închinat unei clipe de glorie a istoriei. Chipul cioplit în mușea dură a pietrei, înalt de doi metri, s-a vrut, în intenția tehnicianului-sculptor, un monument al eroilor minei, ca o coloană contemporană a recunoștinței fără sfârșit. Un monument dedicat acelor mineri-eroi care, la 5 august 1929, și-au oferit piepturile gloanțelor trase de burghezii, înscriind, în cronică marilor lupte ale muncitorimii române, conduse de comuniști, un capitol de larg răsunet sub cerul epocii, un capitol care, și astăzi, înfioară inimi și amintiri. Lingă mai vechiul monument al eroilor aceluși august intitulat „Lupeni '29”, datorat lui C. Irimescu și așezat în centrul orașului, opera sculptorului-tehnician, modelată în stincă, legată intențional de trănicia, de forța de stincă a firii locului, de suverana materie a eternității ei, se constituie, și ea, ca un vibrant omagiu, făurit de dalta artistului, dar și de pikamerul minerese, al celor care, acum o jumătate de veac, au strigat „NU!” exploatării, teroarei, prigoanei.

Lupenii și întreaga Vale a Jiului, Valea Jiului și țara întreagă se pregătesc să celebreze, la 5 august, acest moment de răscruce din cronică marilor noastre lupte, moment pecețluit cu singele celor care, trudind în adâncuri, țineau pe umerii lor o țară, purtând spre împliniri, prin jertfele lor, o istorie. Omagiul dăruit în stincă, la intrarea principală a minei, este doar una din nenumăratele ofrande ale inimilor ce se astern, în aceste zile, la pedestalul memoriei locului, înălțând nemurirea unor eroi.

Am fost martor, în primăvara asta, într-o dimineață de prag de mai, în amfiteatrul natural al monumentului „Lupeni '29”, la ceea ce ziarul din Petroșani a numit „o întâlnire a tinereții cu istoria”, adică la întâlnirea a peste 3500 de tineri din Valea Jiului cu amintirea acelor zile de foc și singe, de vitejie și glorie. Cel ce le-a evocat a fost un om de-al locului, generalul-maior în retragere William Szuder, vechi militant al mișcării muncitorești din Valea Jiului, fost miner, pogoritor dintr-un lung crîng de meșteri ai subteranelor, ajuns, după Eliberare, ca atîția alți muncitori, la mari răspunderi în patria muncitorilor, ajuns prim-secretar al județenei P.C.R. a Petroșanilor, director principal al minei din Valea Jiului, ministru al industriei cărbunelui, general al noii noastre armate. Acum e pensionar, trăiește în Lupeni, alături de alți vechi militanți ai mișcării minerilor, reîntrind, cum se zice, în anonimatul existentei, dar rămînind marcat pentru toată viața, primind în suflet și pe pielea un semn invizibil, dar distinct, un tatuu de un fel deosebit, o urmă de văpaie care îi doborâște și azi privirea, ceva ce s-ar putea numi iradierea istoriei. Cei peste 3500 de tineri care l-au auzit evocînd, în dimineața de mai, lupta minerilor, au văzut limpede, pe chipul lui, această iradiere, acest semn distinctiv pe care generațiile vechi, cele ale minerilor-luptători pentru libertate, pentru dreptate, pentru socialism, și l-au încrustat în fibra cea mai intimă a ființei lor, transformîndu-l, de fapt, în chiar ființa lor, făcînd ca, datorită lor, istoria să capete, pentru cei de azi, dimensiune vie de act cotidian.

I-am cunoscut pe mulți din acești veterani ai Lupenilor, deși, mărturisesc, i-am descoperit cu greu. Sînt prea numeroși ca să-i poți regăsi pe toți, istoria adevărată e anonimă. În fiecare august, însă, ei își re trăiesc propria lor istorie, clipe lor de participare inconfundabilă la

Mineri din brigada lui Ion Sălăgean, cei care, în noiembrie 1977, au primit în abatajul lor, în miezul fierbinte al muncii, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu

marile lupte conduse de comuniști, din acel memorabil august '29 (precedat și urmat de alte și alte eroice bătălii) pînă la augustul insurecției, augustul anului '44, și, de atunci, urcînd prin ani, la augustul marilor împliniri ale zilei contemporane. Aceste trei generații ale Lupenilor — generațiile anului 1929, 1944 și 1979 — există, coexistă, ne sînt contemporane, reprezentanții lor se află printre noi, uneori în același ins. Aceste eroice generații (sau generație!), ce au constituit cele trei centuri de foc ale ultimei jumătăți de veac a Văii Jiului, sînt vii, respiră și trăiesc printre noi, ca oameni obișnuiți ai conștiinței, ieșiți din comun doar prin cea iradiere de care vorbeam. Gestul lor s-a împlinit, prin ani, sub același semn, sub aceeași idee, sub aceeași mari aspirații, s-a legat într-un circuit unic al luptei, cu pulsate de flux sanguin. Participanții la marile lupte din '29 au fost și cei dinții pe baricadele insurecției, și tot ei, în anii eroici ai reconstrucției, ai rezidării din temelii a peisajului Văii Jiului, a vitejii ei, au dat noilor lupte totul, și-au dat truda, și-au dat iscusinta de meșteri, de mari, de inegalabili meșteri (acei meșteri pe care meșterul din Hobîta, cu ani în urmă, îi alesese ca să-i traducă gîndul în marea construcție a „Coloanei”), și-au dat eroismul, neoboseala, neșovăiala, și-au dat renunțările, sacrificiile, și-au dat, peste toate nezdruccinata credință în ziua care, pusă pisc peste o întreagă istorie, va împlini niște nădejdi, va răsplăti niște lupte.

De fapt, omagiul cel mai vibrant, cel mai complet, cel mai profund în semnificații, adus luptei minerilor din Lupeni, jertfelor lor și nădejdelor lor de mai bine, îl constituie însuși acest Lupeni, așa cum arată el în aceste zile. Sîntem într-unul din cele mai frumoase orașe ale României, un oraș de o frumusețe aparte, un oraș de o frumusețe severă, geometrică, în același timp fastuoasă, amplu deschisă spre spații largi, spre anvergura unor întemeieri altădată de nevisat. Statuaria lui — ca și viața lui — este aspră, eroică, bărbătească, este

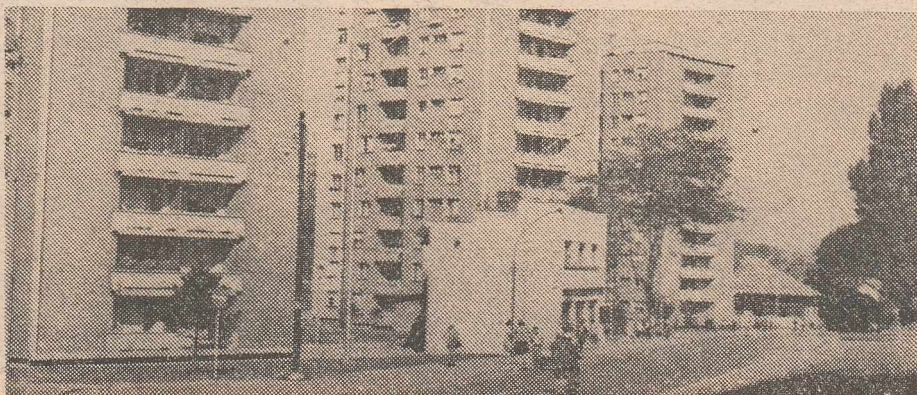
● Lupeni 1929 — Lupeni 1979 ●

nobilă și frumoasă la modul superior, decantîndu-se parcă, deopotrivă, și din dalta, dar și din pikamer, rezultatul fiind o operă care nu ostenește spiritul prin exces de ornamentație, deși ornamentele nu lipsesc. Noile și modernele blocuri, avansînd spre toate punctele cardinale ca niște șiruri magnifice de coloane, noile străzi, piețe și parcuri inundate de flori și de arbori ornamentali, noile edificii comerciale, de sănătate, de știință, de artă, de învățatură, străbat așezarea ca o șiră vertebrală, apăsător marcată, pe tiparele arhitectonice ale vechilor cartiere. Aceste tipare, de fapt, încep să dispară, multe din ele au și dispărut. Multe din cele 5000 de apartamente noi care constituie zestrea edilitară a actualului cincinal al Văii Jiului se construiesc aici. Două sute din ele, edificate cu cite 15—30 de zile înainte de termen, își vor primi locatarii chiar în aceste zile, premergătoare sărbătorii Eliberării. Lupenii de azi, oraș de proporții unei capitale de județ (are acum vreo 40000 de locuitori, numărul lor fiind în continuă creștere), oraș în care se mîncă o piine bună (preparată aici, într-o fabrică cu o capacitate de 15000 kg pe zi), în care se învață o carte bună (funcționează aici un liceu industrial minier), în care se respiră un aer bun (ne-o spune și numele noilor lui artere: „Aleea castanilor”, „Aleea narciselor” etc.), oraș-etalon al epocii noastre, înălțînd demnitatea celor ce-l locuiesc, e un oraș încă deschis surprizelor, noutăților, e un oraș a cărui biografie este încă în lucru, aneîndu-și cotidian date noi. Întreprinderea de fire artificiale „Viscoza”, în care muncesc nevestele minerilor din Lupeni, își extinde capacitatea. Se construiește, tot pentru ele, o țesătorie de mătase. Dispar, mereu și mereu, acele tipare arhitectonice ale vechiului, dislocate spectaculos, ca printr-o amplă miscare a tuturor straturilor din dedesupturi. Vreo patru sute de familii din cartierul „Lopstein” (cel cu căsute bătrîne, înmegrîte de fumul anilor, înfruntînd anacronic ridicolul mut al orașului alb și zvelt) se mută. Sub tălpile vechilor case se construiește, preluînd în invers jocul spectaculos de linii al arhitecturilor noi de la suprafață, un cîmp minier, încercînd un nou zăcămint de cărbune. Tot ce s-a zămislit și se zămislește aici, printr-un gigantic efort al statului și al oamenilor, stă sub semnul monumentului și al duratei. Lupeniul este — s-a constituit ca atare în anii din urmă — un oraș-monument, un ansamblu de monumente, avînd ca principal monument, ca ax al întemeierilor, mina însăși, acest monument scufundat, care devine tot mai mare, mai impresionant, prin însuși actul zilnic al scufundării în pămînt.

Mina Lupenilor, spun statisticile, este, la ceasul de față, cea mai mecanizată exploatare carboniferă din România. Urmasii greviștilor din '29 comandă mari complexe mecanizate de tăiere, susținere și încărcare a cărbunelui, comandă agregate, tehnici, tehnologii care le-au schimbat și le schimbă fundamental condiția, scurtînd drumul efortului și scurtînd drumul dintre efort și răsplata lui. Pentru protecția muncii minerilor din Lupeni s-au cheltuit, anul trecut, 5,7 milioane lei. Pentru masa caldă acordată gratuit la intrarea în mină: 1,5 milioane lei. Cu mineri de ieri ai Lupenilor (cei pe care Panait Istrati, cercetîndu-le munca și viața în chiar dramaticul an '29, îi găsea în „cruntă sclavie”, sub o explorăra „mai mult decît crîncenă”, decretată de scriitor drept „banditism” și „crimă”), cu condiția vechilor „robi ai cărbunelui” (a „viemilor pămîntului”, cum îi numea un alt scriitor, Carol Ardeleanu, în cartea sa cu același titlu), cei de azi mai întretin relații doar prin amintirile veteranilor și prin documentele de arhivă. Nu se mai găsește, în peisajul modificat al monumentului din adâncuri, nici măcar un singur element cu ajutorul căruia să reconștiuiți panorama veche. Mina e alta, minierul e altul, el este, a început să devină, beneficiind de condițiile care-l sprijină, acel om al calificării superioare, al policalificării și polyvalenței tehnice, acel miner-tehnician, acel personaj funciamente nou, primul pe scara generațiilor succesive ale Lupenilor, cu ascuțitul a tot felul de probleme complexe (de electronică, de hidraulică, de mecanică, de geologie etc.) înfipt în materia cenușie, înfipt, desigur, și în mușchi, și în os. Munca lui rămînînd mai departe aspră, chipul lui rămînînd mai departe într-o severă, nobilă, eroică încordare, așa cum ni-l înfățișează monumentul cioplit în stincă la intrarea în subteran. El, acest miner al Lupenilor, om nou, respirînd și muncind într-o epocă nouă, dar cu min-dria tradiției, a faptei unice a înaintași-

Un chip de miner cioplit în stincă — un monument închinat eroilor anului '29 — stăjuiește, de cîteva zile, intrarea principală a minei Lupeni

Case noi pentru minierii Lupenilor Fotografii de I. LICIU ■

fletului

ca o investiție de prestigiu, a chemat la începutul acestui an, toate minele din România. El, al Lupenilor, acest om din idee și faptă s-au împletit, fiind una, fiind unice, a această vară aniversară, în anul semestrial de producție înainte de termen, deci cu de tone de cărbune peste te.

ca unul care a primit și alt. El a primit în acești ani sebie în cei din urmă, anii al IX-lea, al X-lea și al XI-dului — o investiție de sperții, de speranță a împlinirii murile, de certitudine a pre- viitorului, care-l face, mai înd, încrezător în soartă, în- steaua lui.

an, șeful unei brigăzi de mi- torul IV, este vicepreședinte al Național al Oamenilor participat, recent, la Plenara desfășurată sub președinția general al partidului, a dezbaterii și la adoptarea privind creșterea, în a doua ribuiților, a adus ortacilor, ors în mină, vestea că ei, printre beneficiarii de frun- poruri înalte, decise din in- erului de onoare al Văii Jiudintelui Nicolae Ceaușescu.

on Sălăgean muncește de 22 de ani în subteranele Lupe- nilor. Conduce o brigadă de 65 de oameni, cu care a tre- cut, în acești ani, prin tot felul de întâmplări, uneori prin emoții, înseparabile de rului. E deci, povestea el, „emoțiile” și nu mai credea, acum doi ani, când împlinise i de minerit, să le mai simtă trecerea peste suflet. Le-a din nou și din plin, atunci, din toamna lui 1977, când atajul lor, în ael abataj fron- tului IV, a coborât președintele urul general al partidului. S-a i, cu membrii brigăzii, despre espre viață, despre ce trebuie a și una, și alta, să se azeze b semnul noului, să sporească, să sporească în calitate. nerii Lupenilor, povesteste această nouă prezentă a Nicolae Ceaușescu în mijlocul fierbinte al muncii lor, a eopotrivă, și bucurie, și mîn- deschideri de orizonturi, spre vis și de faptă înscrise cu ar în Programul partidului. în aceste zile, când, alături de a, minerii dezbate Proiectul e ale Congresului al XII-lea ilor, aceste dezbateri, aici, la pretutindeni în Valea Jiului, cu noi și prețioase angaja- tălia pentru cărbune, deci erea energiei, a forței patriei. sul acestor oameni de con- dendență conștiință, care sînt îndemnul partidului, al secre- eral, al omului care, inte- nimeni altul munca, viața și își face din aspirațiile lor — ile pentru care, în veac, s-au torii-eroi — un țel cu care se

ean nu s-a născut în Lupeni. tr-un alt colț de țară. Ca și nu, descins aici din mioritică cușiene. Ca și tinărul inginer ac, pe care l-am întâlnit tot IV, fiu de miner, acum pen- d, Vasile, a ieșit la pensie ia în care fiul își începea ea- giner), oșean de fel, venit la a ce a străpuns subteranele ei de la Bicăz. Între ei și u, mecanic la Sectorul XII al eanean get-beget, urmaș al Vasile Golcea, unul din cei ri ucși de gloanțe în '29, di- au sters de mult. Ei toți, oa- locului sau veniti de aiurea. nani, maghiari, germani, s-au tr-o familie, într-o mare fa- itorească, în care s-au adus ticularități, culori, accente. într-o calitate nouă. Ei toți Lupenilor”, fiindcă solul isto- stau — și pe care-l îmbogă- zămisleri de fapte — e mult e mult prea nobil, ca să nu- i plin mindria, investiția, in- obligatiile.

astăzi ca pe un monument — sfinșită coloană — un pisc de e, înfipt în zenitul de aur al ei toți — și cei care vor veni știau și vor ști că istoria, aici, reme îndelungată, altfel. Știu ei au fost de plumb incan- a că cerneala ei a fost de sin- d asta, nu vor osteni s-o înal- dică în felul socialismului și ului, spre înalte răscumpă- ei înaintașilor, spre împlinirea țeiții urmașilor.

Reporteri în circuit

Călărași — numai un pas între prezent și viitor

(Urmare din pagina 1)

stantin Brincoveanu a lăsat aici un steag — o garnizoană — de stațetari, de călărași care să asigure legăturile între centrul administrativ al țării și Imperiul otoman, prin străvechea cetate Durostorum (Silistra). În 1848 Călărașii arborează printre primele orașe din țară drapelul tricolor al revoluției. Abia atingând totuși dimensiunile unui mărunț tirg cerealelor, risca să rămână în cele din urmă un oraș de atmosferă, cu poezia portului său, fără nici o adiere de vînt înnoitor.

Biroul primului secretar al Comitetului municipal de partid este un adevărat comandament. Sînt repartizate acolo unde este nevoie utilaje, mașini, oameni, nici un sector al producției nu trebuie să rămână descoperit, se primesc rapoarte, se raportează: „alo, da, să trăiți, avem legume, frumoase, da, dar nu așa cum ar trebui să aibă Călărașii”. La alt telefon: „să vină la mine directorul liceului agricol!” Am nimerit la o ședință de comandament, lunară, unde se discută planul de măsură pentru construcția de locuințe. „Din păcate, ne comunică tovarășul primar Vasile Martin, nu am îndeplinit planul nici pe anul 1978. Truștul de construcții Slobozia trebuie să ne asigure mijloacele mecanice — macarale, trailere, buldozere. Deși oamenii noștri vor să escaladeze situația, n-avem utilajele necesare, forma organizatorică fiind rezolvată abia anul acesta”. Dar viața merge înainte. Au apărut noi obiective industrial-economice de interes național. Părinții copiilor ce ne-au oprit calea la intrarea în oraș lucrează la Combinatul de celuloză și hirtie, la Întreprinderea de confecții, la Fabrica de nutrețuri combinate, la Grupul de șantieri al Întreprinderii de construcții-montaj. Cine nu știe de noua realizare a Călărașilor, Combinatul siderurgic, cel mai mare obiectiv economic al actualului și viitorului cincinal din țara românească. Zece milioane tone de oțel pe an, patruzeci și cinci de mii de muncitori, deci noi locuri de muncă, creșterea bunăstării materiale, acestea sînt perspectivele municipiului ce se industrializează rapid dar nu uită să-și cultive florile, să-și ocrotească spațiile verzi, vitalitatea. Practic, municipiul Călărași este astăzi un șantier uriaș, contrazicînd atmosfera de patriarhalitate întipărită pe unele din străzile vechi urbe.

„Tovarășe Victor Orlovski, sinteți directorul, gospodarul șef al Întreprinderii materialelor de construcții, al celei mai mari și mai complexe întreprinderi de profil din țară. Ce înseamnă I.M.C.-ul pentru oraș?” „În primul rînd locul de muncă pentru 3000 de bărbați, în majoritate soții lucrătoarelor de la Fabrica de confecții din Călărași. Noi asigurăm dezvoltarea orașului prin tot ceea ce înseamnă construcție industrială”. Privim curtea și halele întreprinderii, pereții și interiorurile care, cu tavanele și lemnăvia lor, toate croite fără gres, ne dau, la orizontală, așa cum se găsesc, imaginea suplă a verticalității. „În țară — ne spune cu bucurie ascunsă Victor Orlovski — deținem monopolul la producția și livrarea tuburilor din beton armat precomprimat, de la 400 la 2000 milimetri, aceasta putînd asigura alimentarea cu apă a unor orașe cu peste două sute de mii de locuitori, elemente pentru structurile de rezistență și acoperis, agregate de balastieră. Fațada hidrocentralei Porțile de

● Dunărea de la Baziaș la Sulina

Fier ne aparține nouă. Am fost solicitați la construcția platformelor industriale de la Pitești, Cluj-Napoca, Iași, la construcția docurilor uscate de la Mangalia, Constanța și Năvodari. Sintem implicați în majoritatea construcțiilor de anvergură din țară.”

Facem cunoștință cu întreprinderea. Pretutindeni macarale, poduri rulante, oameni, într-un efort continuu dau propriei lor munci valori de simbol. Incantați de geometria unor mari stive de tuburi de beton precomprimat de 400 milimetri, punem întrebări. Aflăm că ele sînt realizate după o tehnologie proprie, în condiții de lucru superioare vechii tehnologii, cînd se lucrează cu masca pe față, aducînd importante economii. Linia de fabricație a și fost pusă în funcțiune, țara are nevoie de ele, există un plan care trebuie realizat și totuși aceste tuburi nu au fost omologate pînă acum, umplînd curtea întreprinderii, în stive înalțîndu-se la cer. Victor Orlovski ne explică, ne îndrumă și noi cugetăm cu cît firesc și-a angajat el aici viața, priceperea, dăruindu-se muncii oriunde s-ar ivi ea. Minunații oameni simpli, gîndim. „Cînd am venit aici, în '66, pe acest loc nu era decît o porumbiște, își aminteste zîmbînd directorul. Știți, la început se bat niște țăruiși, se întînd niște sfori. Și uite că închîpuierea, anticipația trec repede în amintire. Am adus cu mine vreo douăzeci de muncitori din Doaga, dintre Mărășești și Tecuci, de pe unde sînt și eu, dar nu-i bine să se știe, cred. Eu sînt acum din Călărași, ne spune Victor Orlovski, care este al întregii țări. Am strîns la început vreo cincisprezece ingineri dintre care au rezistat doar nouă. M-am ocupat pînă și de căsătoriile lor, numai ca să rămînă aici. La 1 iulie, secția BCA condusă de inginerul Marin Verlean

a realizat cea mai mare producție din țară la o astfel de capacitate. Avem oameni unul și unul. Inginerul Ion Georgescu, de la o capacitate de două apartamente pe zi, poate realiza astăzi paisprezece! Inginerul Mihai Dumitrescu, care a preluat fabrica de la Tîndărei, realizează astăzi șapte milioane producție marfă și lucrează cu 15% beneficiu.

În baza indicațiilor de reducere a consumului de metal și de ciment la betonul celular autoclavizat, necesar în construcția de locuințe și la închiderea halelor industriale, un foarte bun izolat termic, de două ori și jumătate mai ușor decît cărămida normală, folosim o tehnologie ce antrenează toate reziduurile provenite din centralele de beton ale întreprinderii prin spălarea malaxoarelor”. Nu departe de noi curge brațul Borcea, al Dunării. Coborim împreună spre el. Borcea, aflăm, nu se folosea la transport. Borcea curgea, și atît. Pînă la punerea în funcțiune a întreprinderii. Și coborim, coborim de-a lungul unui șarpe uriaș de pămînt mișcător ce apare zi și noapte din Dunăre și aflăm că aici funcționează cea mai mare balastieră care extrage, transportă și sortează un milion de metri cubi de balast pe an, între punctul de extracție și întreprindere, pe o distanță de 20 km circulînd nave de 2 mii tone. Inginerul Victor Orlovski, om din Vrancea, se află în relație directă cu Dunărea. Il privim — cheamă șalupe, le expediază, un gospodar implicînd direct brațul fluviului în viața oamenilor, făcîndu-l viu, folositor. Ne îndepărtăm de Călărași cu sentimentul unei autentice revelații. La 20 de kilometri, pe un canal, o dragă uriașă. Liniște. Singurătatea unui vapor care nu pleacă niciodată. Ai impresia că nu se petrece nimic. Doar că în urma noastră, acolo unde trebuie, ziua și noaptea iese la iveală pămîntul necostent. Peste Dunăre, pe malurile înalte ale Ostrovului, o nesfîrșită cale de nuci. Un lan de în peste a cărui culoare îți vine să zbori în cămașă albă. Deschizînd porți după porți, aprînsă de amurg, Dunărea se așterne la drum, largă și triumfătoare. Deasupra griului copt, într-o parte a cerului, tună.

Ziua bună începe de dimineață, mai ales alături de primarul municipiului Călărași, tovarășul Vasile Martin

Fiind un vechi abonant al revistei FLACĂRA, m-am adresat în scris cu un memoriu acestei redacții solicitând sprijin în soluționarea unui necaz pe care îl aveam cu pensia mea de boală. Primind acum răspuns în soluționarea problemei mele de către Ministerul Sănătății, la intervenția revistei, țin să vă mulțumesc din suflet pentru ajutorul eficient și prompt pe care mi l-ați dat. (Ioan Dumitru, București)

Din partea Direcției sanitare a județului Vaslui :

„Vă comunicăm că Direcția sanitară județeană Vaslui a avizat favorabil transferul sorei medicale Elena Zmău de la Dispensarul medical Iana la Spitalul de adulți Birlad, având în același timp și avizul unității unde este transferată — solicitare în rezolvarea căreia s-a adresat redacției FLACĂRA.”

Mă numesc Nicolae Petrușel, cu domiciliul în Satu Mare, strada Rozelor nr. 7. Aș dori ca prin intermediul acestor rânduri să întreb Fabrica de medicamente din București de ce nu se găsește în farmacia „Triferment” de circa 6 luni de zile? Am căutat în Satu Mare, Cluj-Napoca, Deva, Arad, Baia Mare. Răspunsul este acela că „il primim în cantități foarte reduse!”. Pentru mine acest medicament este ca și piinea cea de toate zilele.

Din partea Consiliului popular al sectorului 8 :

„Referitor la scrisoarea adresată de Florin Dobrinescu, domiciliat în București, calea Griviței 263, sectorul 8, prin care solicită titularizarea la adresă: Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 8 a repartizat apartamentul de la adresă către I.C.R.A.L. Pajura pentru rezolvarea situației locative a lui F. D., om al muncii la această întreprindere.”

Mă numesc Ioan Mateiu, locuiesc în orașul Rîșnov și sint tehnician la Întreprinderea de scule de aici. De mult aștept ca o nouă navă românească ieșită de pe șantiere să primească denumirea de „RÎȘNOV”, cinstind astfel munca depusă de constructorii rîșnoveni de scule aschietoare, scule cu care se fabrică, printre altele, și aceste minunate nave.

Din partea Întreprinderii de frigider Găești :

„Urmare scrisorii adresate revistei FLACĂRA de către Ion Drăgulea, delegatul nostru Octavian Năstase, de la Reprezentanța „Service” din Satu Mare, s-a deplasat la domiciliul solicitantului și a reparat frigiderul, prin înlocuirea agregatului și a ușii-vaporizator. În urma reparației efectuate, frigiderul funcționează normal.”

Într-o scrisoare adresată revistei FLACĂRA mă plingeam că în farmaciile din Călărași lipsește medicamentul „Persantin”, strict necesar celor care suferă de cardiopatie ischemică. La intervenția revistei, Ministerul Sănătății, prin Direcția farmaceutică și a aparatului medical, a dispus Farmaciei nr. 10 din localitate să-mi elibereze medicamentul necesar, primind totodată asigurarea că pe viitor toate farmaciile din oraș vor fi aprovizionate cu acest produs. Vă mulțumesc cu respect și adincă recunoștință. (Dumitru Pătrașcu, Călărași)

Din partea U.N.C.A.P. :

„Referitor la scrisoarea tovarășei Elena Costache din comuna Drajna de Sus, județul Prahova: se confirmă faptul că președintele C.A.P., fără acordul consiliului de conducere, a hotărât, în pripă, scoaterea lui E. C. din funcția de economist de la una din fermele unității. S-a stabilit ca aceasta să fie reincadrată în funcție și repusă în drepturile ce i se cuvin. Totodată, îi s-a atras atenția ambilor tovarăși ca, pe viitor, între ei să nu mai aibă loc discuții neprincipiale, așa cum s-a petrecut până acum.”

În revista FLACĂRA nr. 20/17.05.79 a fost publicată scrisoarea colegului nostru Valeriu Scutelnicu care a fost bătut în propria curte de către trei bătași „calificați” în astfel de fapte și față de care nu s-a luat nici o măsură. Dat fiind faptul că am văzut situația în care se afla tovarășul V. S. în urma bătăii, precum și certificatul medicului legist, de incapacitate de muncă pe o durată de 21 zile, vă rugăm să publicați aceste rânduri pentru a determina pe cei în drept să intervină cât mai drastic în vederea elucidării cazului. Rămânem surprinși că de la săvârșirea faptei și până acum nu s-a întreprins încă nimic! În speranța soluționării doleanței noastre. Colectivul cercetări-experimentare din cadrul I.C.S.I.T.M.A. (I.C.P.M.A.-OTOPENI) vă mulțumește anticipat. (Scrisoarea este semnată de: ing. Romeo Hillerin, ing. Ion Alexandrescu, ing. Gheorghe Butușină, ing. Victoria Pirorescu, subing. Răducanu Cazacu, prof. Iulian Bucur și muncitorii Aurel Nae, Dumitru Pieptan și Radu C. Marin — București)

Din partea Procuraturii județului Buzău :

„Urmare sesizării unui număr de 7 cetățeni din comuna Nehoiu, vă comunicăm următoarele: miliția județului Buzău a cercetat cauza privind dispariția din gestiunea lui Ilie Zota a 19 butelii de aragaz, după care Procuratura locală Pătir-lagele, prin rechizitoriul din 14.06. a.c., a dispus trimiterea în judecată a acestuia pentru infracțiunea de neglijență în serviciu conf. art. 249 D.p. Se reține în sarcina lui I. Z. faptul că în timpul serviciului consuma băuturi alcoolice, permițea altor persoane să facă acte de gestiune, a pierdut cheile depozitului cu butelii etc.”

Sint muncitor la Stația utilaje transport a Trustului de construcții și montaj Tg. Mureș. În luna noiembrie 1978 am rămas surprins când ni s-au reținut cite 10 lei din retribuție în schimbul cărora ni s-au dat cite un bilet și o invitație. În luna iunie a.c. se repetă situația și, contra sumei de 10 lei, sintem invitați la același spectacol — care va avea loc în luna septembrie 1979!?! — indiferent dacă vom lucra în schimbul I sau II, sau dacă vom fi măcar în localitate. (Gheorghe Baciu, Tg. Mureș)

Din partea Consiliului popular al județului Bihor :

„La scrisoarea adresată revistei de către Carol Mate din Oradea prin care acesta solicită ajutor în vederea desfacerii produselor de artizanat în Băile Felix, analizându-se cele sesizate, vă comunicăm următoarele: pentru desfaceria acestui gen de produse în Băile Felix s-a fixat un loc în piață. În restul stațiunii nu sintem de acord cu efectuarea comerțului ambulant.”

Mă numesc M. D. și locuiesc în Slobozia, județul Ialomița, bloc U. 1, scara B, ap. 50. M-am născut fără un picior și port o proteză confecționată în București. Sint și eu tinărar, merg destul de bine pentru că am articulație, și aș dori să fiu sprijinit de către Ministerul Sănătății pentru confecționarea unei proteze plastice, astfel ca să pot purta și eu rochie ca toate fetele de vîrsta mea. Precizez că mă aflu în cîmpul muncii la Filatura de bumbac din localitate.

Din partea U.J.C.A.P. Teleorman :

„Privind rezolvarea scrisorii adresate revistei FLACĂRA de către Chiru I. Crăciun din comuna Crîngeni, care solicită să i se comunice dacă poate ieși la pensie deși nu mai lucrează la C.A.P. în ultimii 3 ani: din cercetările efectuate a rezultat că tovarășul C.C. are 17 ani muncii la C.A.P. iar la împlinirea vîrstei de 65 ani îndeplinește condițiile de a primi o pensie de la C.A.P.”

După moartea soțului meu într-un accident mi-a fost stabilită o pensie de urmaș în valoare de 945 lei. Această pensie

mi-a venit cu regularitate pînă în luna aprilie a.c., cînd nu mi-a mai fost trimisă. Oficiul de pensii mi-a comunicat, interesîndu-mă, că o voi primi Nu am primit-o nici măcar în acest fel. Sint o femeie casnică, am trei copii la școală, tatăl meu este suferind și eu sint, de asemenea, bolnavă. Cum să mă descurc ? (Anuca Crișan, Sardu 211, județul Cluj).

Din partea Consiliului popular al județului Neamț :

„Restituindu-vă scrisoarea adresată de Ștefania Paliciuc din Piatra Neamț, trimisă nouă spre rezolvare, vă comunicăm: la data de 25.06.1979 s-a discutat cu dînsa. A fost încadrată pe baza talonului eliberat de Oficiu. forței de muncă Neamț, pe post de electrician, la C.F.S. Săvinești — secția I.U.P.S.”

În data de 6 iulie a.c. am condus la stația C.F.R. Ghergani pe mama și fetița mea care urmau să plece la Caracal în vacanță. Am solicitat casierului din stație 2 bilete directe pînă la Caracal; neavînd astfel de bilete mi-a dat bilete pe distanța Ghergani — Brașov, înlocuind cu pixul localitățile și sumele în cauză, urmînd ca pe baza acestora, în București, fetița și bunica să cumpere loc și supliment de viteză la acceleratul 123, pînă la Caracal. La ghișeu unde era așezată însă plecarea acestui accelerat au fost refuzate fiind nevoite să cumpere, pentru a doua oară, bilete integrale. Noroc că mama avea o sumă de bani disponibilă. Dar dacă nu avea ? (Ion Constantin, Ghergani, Dimbovița)

Din partea ITA Ilfov :

„Referitor la articolul „DUREȚIA DE CAP NUMITĂ BALOTEȘTI ESTE TRATABILĂ”, publicat în nr. 21 al revistei FLACĂRA, vă informăm: în prezent legătura dintre Balotești și București este asigurată printr-un număr de 21 perechi curse efectuate de către I.T.A. București — Autobaza 3 călători — al căror program vi-l prezentăm în anexă; analiza rentabilității acestora s-a făcut în comun cu Întreprinderea F.F. Balotești. Prelungirea liniei de autobuz 49 pînă la Balotești nu este posibilă.”

Din partea Consiliului Național al Societății de Cruce Roșie a Republicii Socialiste România :

„În legătură cu scrisoarea adresată revistei prin care Ana Jaba din Iași, bd. Cantemir nr. 11 a, blocul X 3, apartamentul 9, solicită sprijin pentru ca fiul ei Dragoș să fie trimis peste hotare în vederea unei intervenții chirurgicale pe cord deschis, vă informăm: singura instituție autorizată în soluționarea acestei probleme este Ministerul Sănătății — Direcția asistenței medicale, instituție care dispune și de fondul valutar ce se acordă în asemenea situații, pe baza unei comisii de medici de specialitate care funcționează și este convocată ori de cite ori este nevoie de către minister. După obținerea acestei aprobări, Societatea de Cruce Roșie poate acorda, de la caz la caz și cu aprobare superioară, în funcție de concluziile anchetei sociale efectuate pe plan local de organele de stat și ale Crucii Roșii, un ajutor financiar reprezentînd, de regulă, contravaloarea transportului.”

Începînd cu data de 27 mai 1979, oficiul P.T.T.R. Dumbrăveni, județul Sibiu, a schimbat cartările acestui oficiu într-un mod ciudat, și care ne-a produs mari nemulțumiri nouă, cetățenilor din Dumbrăveni. Astfel, dacă pînă la data de mai sus orașul era servit de 4 ori pe zi prin patru vagoane atașate la patru garnituri, astăzi corespondența și coletele ajung cu trei și chiar patru zile întîrziere, schimbul de expediere făcîndu-se cu o singură cursă auto. (Scrisoarea este semnată de 40 de cetățeni ai orașului)

Întreprinderea de industrializare a cărnii Prahova :

„Referitor la scrisoarea adresată redacției dumneavoastră de către tovarășa Rada Ghizdeanu, om al muncii la „Frigoriferul” Ploiești, vă facem cunoscut că i s-a acordat transferul, după

cum a solicitat, la Întreprinderea de reparații Ploiești”

Fiica mea Aurora Ina Constantinescu, absolventă a clasei a VIII-a la Liceul de arte plastice „N. Tonitza”, a susținut probele pentru verificarea aptitudinilor treapta I la același liceu. Examenul s-a desfășurat în perioada 20—24 iunie. Conform buletinelui editat de M.E.I., rezultatele trebuiau date pînă la 26 iunie. Dar în cazul fetei mele, rezultatul s-a dat în 30, cînd s-a anunțat că „examenul se repetă”, din motive care nu au fost publicate oficial. Între 2 și 4 a susținut un nou examen, în același timp cînd se dădeau examene la alte licee, la care ar fi putut participa și ea dacă ar fi fost anunțată la timp că nu a reușit la „N. Tonitza”. Susțin că tensiunea psihică a influențat în mod negativ susținerea celui de-al doilea examen. (Elena Constantinescu, București)

Mă numesc Ladislau Peciș, locuiesc în Arad pe strada Clujului 128. În luna iunie 1978 frațele meu a dus la reparat un magnetofon la unitatea „RADIO-2” a Cooperativei „PRECIZIA” din Arad. Nu vă voi povesti lunga odisee a acestui aparat, care este defect și în ziua de astăzi, despre care s-a scris în ziarul local „FLACĂRA ROSIE”, după care însăși U.J.C.M. Arad a răspuns redacției ziarului că „aparatul va fi pus în stare de funcționare pînă la 10.IV.a.c.”. Spre surprinderea noastră, am aflat că președintele cooperativei, Traian Codrin, habar n-avea de conținutul sesizării, însă a găsit să ne bată mai bine cu pumnul în masă, că de ce am „sesizat la ziar?”, promîndu-ne, totodată, că nu vom lăsa niciodată aparatul reparat de la el.

Din partea Consiliului popular al județului Ilfov :

„La scrisoarea adresată redacției de către Mihai Petra și fiul său Nicu Rînduroi din comuna Comana, satul Grăditea, prin care solicită aprobare pentru construirea unei locuințe pe teren proprietate personală: susnumiții locuiesc într-o cesă bătrînească din paianță, cu prispă, avînd un înaintat grad de uzură. Față de cele constatate, s-a stabilit ca ei să se adreseze la I.P.J. Ilfov pentru întocmirea proiectului pentru o locuință cu P+1 etaj, în baza căruia Biroul executiv al Consiliului popular comunal Comana va elibera autorizația necesară.”

Mă numesc Nicoleta Marinescu și locuiesc în localitatea Floroiu, județul Cluj. Vă scriu și dumneavoastră în speranța că voi fi auzită de cei în drept să mă ajute a intra în posesia unei „fișe” pentru reșou. Acest obiect, se pare, este pe cale de dispariție, îl caut de aproape un an.

Din partea Direcției sanitare a municipiului București :

„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Elena Dinu din București — prin care sesiza unele nereguli întîmpinate cu ocazia unei vizite solicitate de ea mașinii Salvării — conducerea Spitalului clinic Bucur a stabilit, conform dorinței lui E.D., ca scrisoarea să fie prelucrată în grupele medicale în scopul de a corecta unele abateri de la practica și normele eticii medicale.”

Ne numim Safran și Lina Belencu, sintem oameni vîrstnici, de peste 70 ani, și locuim în Tulcea, pe strada Păcii nr. 185. Cu respect vă aducem la cunoștință că avem o fiică — B.M., văduvă prin divorț, de ani 48 — care, de ani de zile, a căzut fără nici o

speranță în patima alcoolismului, făcîndu-ne viața un infern: ne bate, se împrumută pentru băutura, în contul nostru, vinde lucrurile din casă etc. A fost internată, degeaba, s-a întors mai rău decît plecase. Sintem disperată, apelăm la organele în drept, ne este viața în pericol. Rugăm să fie internată undeva definitiv!

Pe data de 15 iunie a.c., citînd ziarul „SPORTUL” am găsit la rubrica „fotbal pentru elevi” un anunț prin care Clubul sportiv de fotbal Pajura 178 București „selecționează elevi pentru treapta a II-a de liceu” din București și din toate județele țării. „Cei admiși în grupele de fotbal vor fi școlari în cadrul liceului cu același nume, clasa cu profil electrotehnic... Elevii din provincie vor primi gratuit cazare și masă”. Cu mare greu am obținut concediul de odihnă pentru a-mi însoți copilul — Teodor Hrimiuc, absolvent al treptei I la Liceul industrial și tehnic nr. 4 Suceava, legitimat ca fotbalist junior la clubul „C.S.M. Suceava”. Inscerile la Pajura au început pe data de 2 și nu pe 1, iar pe 3 a avut loc vizita medicală, numai pentru cei veniți din provincie. Pe 4 a avut loc proba de aptitudine. Menționez că au fost inscriși 66 elevi pe 36 locuri, dintre care 27 elevi de la liceul Pajura, 3 de la Sportul studențesc, rămînd încă șase pentru cei din toată țara. Probele au durat pînă la ora 16,30 iar afisarea celor neadmiși s-a făcut la 17,45...! Cînd au avut oare timp examinării să facă toate calculele necesare?! L-am întrebare pe tovarășul director: dacă dumneavoastră ați avut numărul respectiv de buclărești, pentru ce ati mai făcut — pentru numai 6 locuri! — reclamă în întreaga țară? Am cheltuit bani, concediu, copiii noștri nu se mai pot prezenta acum la alte licee. Nu se putea da un simplu anunț în presa locală a Capitalei? De altfel, chiar și așa, felul în care au decurs probele la acest examen cred că ar putea foarte bine deveni obiectul de studiu al unei comisii de analiză. (Haralambie Hrimiuc, Suceava).

Din partea Direcției sanitare a județului Tulcea :

„În sesizarea adresată redacției de către Maria Bădescu și alți locuitori ai orașului Măcin, se arată că în Măcin, de o perioadă îndelungată, nu există personal medical pentru specialitățile ORL și oftalmologie. D.S.J. Tulcea cunoaște această situație, fapt pentru care, la data de 1 iunie a.c., s-au luat măsuri de amenajare a cabinetelor medicale. Începînd cu data de 10 iulie a.c. au fost repartizați medici cu specialitatea ORL, oftalmologie și radiologie, două zile pe săptămînă respectiv marți și joi, de la Spitalul județean Tulcea la Spitalul orașenesc Măcin.”

Nu zic că nu ne-ar folosi ceva sport urcînd zilnic pe jos pînă la etajul 10, dar orice antrenament are o limită! Mă numesc Marin Căuș și sint unul dintre nefericii locatari-sportivi fără voie ai blocului T 3 din Mangalia, strada Negru Vodă nr. 10. Deși este dat în folosință de peste trei ani — mă refer la bloc — ascensorul nu s-a montat nici acum, ni se „montează” doar promisiuni peste promisiuni. Printre noi se află totuși oameni vîrstnici, suferinzi.

Din partea Întreprinderii „Electronica”, București :

„Urmare sesizării adresate revistei de către Gheorghe Dănuș din București, vă comunicăm: întreprinderea noastră, analizînd cazul, a aprobat înlocuirea televizorului acestuia. Aparatul a fost ridicat de către G.D. pe data de 23 iunie a.c., conform procesului-verbal de înlocuire nr. 1501/1979.”

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

În care se arată că Purdel se desparte de jalbe și bine face!

Dovadă scrisă pentru ceea ce este evident

„L-am încadrat, ne spune tovarășul Grigore Niculescu, șeful secției din Rimnicu Sărat a întreprinderii de industrializare a cărnii a județului Buzău, după verificări. A corespuns. Apoi a început să întirzie, să refuze să stea peste program. Umbla și netuns. Voia să fie șef. L-am sancționat și noi, și organele din centrală, pe linia protecției muncii. Anul trecut, prin iarnă, a fost nevoie să mai reducem din personal. Eu am propus să-i dăm concediu fără plată, dar COM-ul a hotărât ca postul lui să fie desființat. Așa că a fost desființat.”

La aproape 2 ani de la aceste fapte ni se spune: „N-am nimic cu ei dar puteau să lucreze elegant. N-am venit să reclam, ci să informez”. Aceste lucruri ni le spune Purdel Șt. Ion despre el însuși. După desfacerea contractului de muncă prin reducerea postului, Purdel s-a prezentat unde a fost trimis, adică la Întreprinderea județeană de construcții-montaj Buzău, dar acolo i s-a spus că, având el categoria a 6-a de încadrare, nu se poate. A recurs la calea sigură și bătorită a justiției. A contestat măsura desfacerii contractului de muncă, dar a pierdut atât la Rimnicu Sărat cât și la recurs, la Buzău. A cerut recurs extraordinar dar nu i-a fost admis. Ce a făcut atunci electricianul Purdel Șt. Ion, om de 34 de ani, necăsătorit, fără copii, de fel din comuna Podgoria, așezată la cîteva kilometri de Rimnicu Sărat? Ei, ce credeți că a făcut? Și-a așezat toate actele cu care a umblat pe la judecăți într-un dosar de 1 leu și 10 bani, le-a considerat amintiri și mărturii pentru cine știe ce împrejurare și s-a încadrat la Metalurgica Buzău. Din toamna anului trecut, s-a înscris și la o școală serală de maistri din orașul Rimnicu Sărat. Și tin-te viața pe Purdel Șt. Ion! Se scula dimineața la 4, în casa lui din Podgoria, casă în care stă doar cu mama lui, pleca la cursă, se urca și ajungea la Rimnic. De acolo, cu trenul la Buzău, la lucru la Metalurgica. La terminarea programului, din nou în tren la Rimnic, la școala de maistri. Seara, la 11, odată cu alți oameni de la cursuri serale, se culca. Peste cîteva luni, Purdel și-a cerut transferul la o întreprindere din Rimnic, l-a obținut și acum viața sa este mai puțin obositoare. Cistigă mai bine la fostul loc de muncă și va deveni maestru. „Sint, zice, la 2 pași de fosta întreprindere. Nu puteam să ajung altfel?” Să vedem.

Pînă a veni electricianul Purdel la abator, acolo avusese loc un accident mortal: o elevă fusese electrocutată. De Purdel sau de altul era deci nevoie. Era Purdel priceput? Era, nimeni nu spune că nu era. Însă Purdel, așa cum se prezintă și așa cum își desfășoară activitatea, a făcut o mare gafă — el voia să lucreze numai legal. Cum vedea o defecțiune făcea un referat. Pentru niște tipii lipsiți de simțul umorului, faptul se dovedea ciudat: ce rost are referatul? Purdel știa însă ceea ce tovarăși gravii, cărora nu le

ardea de referate, ignorau — a murit înainte un om. Ba el spune că au fost două accidente mortale. Nu știm, nu am putut verifica. Cînd, la abator, oameni fără competență au început să lucreze cu aparatul electric de sudură, Purdel s-a opus și încă în scris. El nu permite și n-a permis! Cînd s-a ivit ocazia, lui Purdel i s-a plătit și încă bine! Era cazul să se desființeze postul de electrician într-un loc în care s-a murit prin electrocutare?

Totuși, Întreprinderea de industrializare a cărnii nu s-a sfiit să renunțe la singurul post de electrician din abatorul de la Rimnicu Sărat, propunându-și cu inconstiență să asigure asistența tehnică de specialitate cu specialiști ce urmau să se deplaseze de la județ. Nouă, electricianul Purdel ne-a plăcut pentru că a înțeles un lucru simplu: Procuratura Generală poate decide multe, chiar și viața, dar nu și soarta, căci soarta, aceasta-i situația, o decide omul. El, electricianul „măzilit”, nu s-a încăpăținat în a face plingeri peste plingeri ci, văzîndu-se nedreptățit, a renunțat la luptă socotînd, în mod justificat, că, dacă nu i s-a dat dreptate, nu i s-a dat într-o împrejurare. În aceasta. În altele i se va da. Așa procedează un om chibzuit, demn, un om matur. Așa stînd lucrurile, îi transmitem lui Purdel toate cele bune și-l asigurăm că-i vom reține atît figura cit și comportarea, mai ales atunci cînd alți oameni pot să procedeze la fel dar nu se pot despărți de jalbe.

EUGEN SECELEANU ■

Citim două scrisori. Prima este adresată redacției de către Șerban Tache, muncitor la Întreprinderea textilă „Suveica”. A doua, semnată de conducerea întreprinderii, este adresată Circumscripției financiare a sectorului 4. În prima, Șerban Tache scrie: „Umblu de patru ani peste tot dar nimeni nu știe ce trebuie făcut, nimeni nu cunoaște, nimeni nu poate lua o hotărîre deși în acest timp, de cînd umblu, eu cred că se putea rezolva într-un fel”. În a doua scrisoare se arată că Șerban Tache îndeplinește condițiile legale de întocmire a dosarului pentru stabilirea în municipiul București, dar întîmpină greutăți în rezolvarea acestei probleme. „Locuiește din anul 1971 în Calea Dudești nr. 2, sectorul 4, unde ocupă o cameră, un antreu, pivniță, curte. Proprietarul a decedat în 1975, iar soția acestuia, care locuiește la o altă adresă, a afirmat că renunță la casa în favoarea I.C.R.A.L.-ului sectorului 4. Pe de altă parte, I.C.R.A.L.-ul nu întocmește formele de preluare în evidența fondului locativ de stat reclamînd uzura casei. Practic, această casă nu mai are nici un fel de proprietar”.

Neavînd proprietar, casa nu mai poate avea, bineînțeles, nici chiriaș. Însă ea continuă să aibă locatari, indiferent că ei se pot numi sau nu chiriași. Acești locatari sînt Șerban Tache împreună cu soția sa, muncitoare tot la întreprinderea „Suveica”, și cei doi copii ai lor, unul de șase iar celălalt de treisprezece ani. În încercarea de a nu rămîne cu totul în afara unei reglementări legale

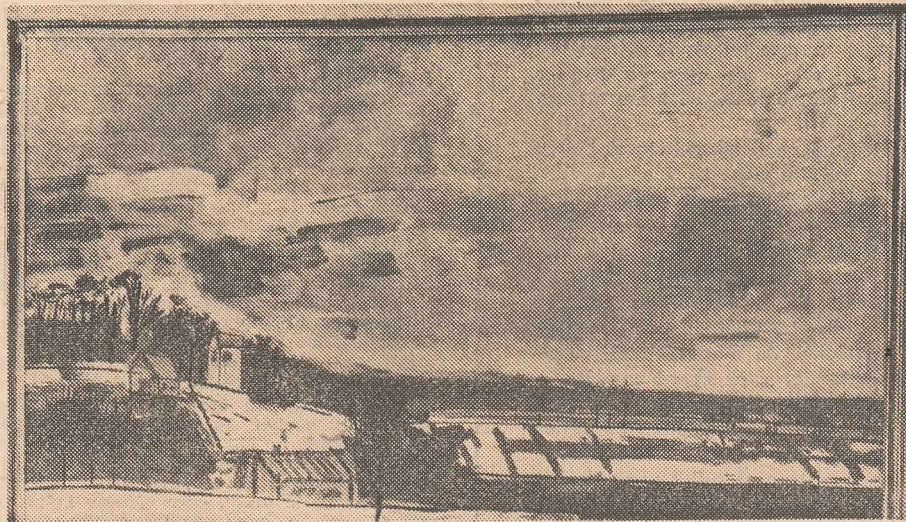
a dreptului său de a locui mai departe în casă, Șerban Tache a plătit an de an impozitul pentru casă, sperînd că sumele plătite vor fi echivalente chiriei. Cu alte cuvinte, el a plătit dările proprietarului care nu mai există, în schimb nu poate plăti dările chiriei care chiar este, el însuși, cu adevărat, în carne și oase.

„Noi, spunea Ștefan Gheorghe, șeful serviciului administrativ al întreprinderii, i-am putea înainta dosarul pentru stabilirea în Capitală dacă ar avea contractul de închiriere. Șerban Tache este un muncitor bun și am vrea să-l trecem chiar pe tabelul de locuințe, dar nu putem intrucît nu are buletin de București. Ca să aibă buletin de București trebuie să facă dovada că are spațiu asigurat. El are acest spațiu, însă nu poate face dovada, deoarece după 1975 n-a mai avut cine să semneze pe contractul de închiriere ca proprietar”.

La I.C.R.A.L. Vitan, întreprindere ce-ar putea prelua casa cu pricina, directorul Nicolae Ploaie se consultă cu subalternul său Nicolae Mihalache și ne comunică ce s-ar putea întreprinde concret, grabnic și eficient pentru ca Șerban Tache să-și recistige liniștea și drepturile. Notăm: 1) „am putea să obținem o cazare provizorie la adresa amintită, prin aprobarea Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 4”; 2) „Consiliul popular al sectorului ar putea să întocmească actele către Consiliul popular al municipiului, de preluare a casei ca bun abandonat”; 3) „înainte chiar de reglementarea juridică a situației imobilului s-ar putea încheia un contract de închiriere doar pentru dosarul de stabilire în Capitală”. Ce fel de contract ar fi acela, bun „doar” pentru dosar mărturisim că nu înțelegem însă nici nu interesează să înțelegem aici și acum. Și mai puțin înțelegem însă opinia, din finalul discuției, a tovarășului director Ploaie: „De fapt, contractul cel vechi, încheiat între Șerban Tache și proprietar, rămîne valabil chiar dacă a expirat în 1975. Da, în virtutea legii prin care s-a hotărît reînnoirea acestor contracte, el este valabil și astăzi. Cei de la „Suveica” din comodatate, probabil, nu i-au întocmit lui Șerban Tache dosarul de stabilire a domiciliului în București cu acest contract”.

E limpede că nu poate fi vorba de nici o comodatate. Cum arătam, conducerea întreprinderii a vrut să-l ajute pe Șerban Tache și chiar a întreprins în acest sens demersuri oficiale. Și-apoi, dacă ar fi vorba totuși de o anume comodatate, ea nu privește în egală măsură și pe cei de la Circumscripția financiară a sectorului 4, care au refuzat să considere „innoit în virtutea efectelor legii” contractul expirat în 1975? Dar nu un răspuns acestei întrebări interesează în primul rînd ci faptul că există posibilități legale de a-l ajuta pe muncitorul Șerban Tache de la „Suveica” iar aceste posibilități trebuie folosite de către cei în drept.

DUMITRU ELIADE ■

SORIN ILFOVEANU : Peisaj

POȘTA REDACȚIEI

INVĂȚĂMÎNT

Bedő Adolf, Timișoara: Într-adevăr, în cazul reușitei fiului dumneavoastră în treapta a II-a — ceea ce vă dorim din suflet! — el va fi obligat să restituie către I.T.A. Timișoara plata școlarizării pe parcursul treptei I, conform contractului încheiat cu această instituție. **Ion Cielan**, Fălticeni: În municipiul Suceava funcționează un număr de patru școli profesionale. Cea care credem că vă interesează, funcționînd pe lângă Combinatul de prelucrare a lemnului, M.E.F.M.C., este Școala profesională nr. 2, Calea Unirii 17, telefon 13 624, Suceava. **Gheorghe Ananie**, Sighetu Marmației: Pentru învățămîntul superior tehnic seral, candidații la concursul de admitere trebuie să facă dovada că lucrează nemijlocit în producție în meserii legate de profilul sau specialitatea facultății respective. Potrivit legii nu există posibilitatea înscrierii în învățămîntul superior fără concurs de admitere, pe baza unor examene de diferență. **Ion Rotaru**, Craiova; **Mariana Petcu**, Gh. Tălcian, Antoaneta P., București: **Voicescu Voinea**, Reșița, ș.a.: După cum cred că ați remarcat și dumneavoastră, cele auzite referitor la schimbarea duratei anului de învățămînt s-au dovedit a fi niște simple zvонuri. **Ileana Maria Stancu**, comuna Șag, județul Timiș: M.E.I. ne comunică fap-

tul că dumneavoastră nu aveți dreptate; profesora Sabina Savii, la care vă referiți în scrisoare, a fost îndreptățită să ocupe catedra de limba română la Școala generală Parta, încadrîndu-se în prevederile legale. **Gheorghe Negoiescu**, Craiova: Pentru a urma o școală de șoferi profesioniști, în situația dumneavoastră vă sfătuim să vă adresați către I.T.A. Dolj.

HORIA PĂTRAȘCU ■

SOCIAL

Ing. Gherghina Ion, București, **Teșca Ioan**, Hălmeagiu-Arad, **Vărașu Pavel**, Brașov, **Coman I. Dimitrie**, Buzău: Vă puteți adresa redactorului șef al revistei, poetul Adrian Păunescu, în scris, menționînd pe plic acest lucru. **P.D.**, Arad: Pensionarilor care au împlinit 100 de ani nu li se acordă nici o indemnizație specială. Practic, viața le acordă o indemnizație (trîind un secol sau mai mult) ce ar anula orice intervenție administrativă. **Comitetul comunal de partid Turburea** — Gorj: Considerați că „au fost pomegrite activitatea și personalitatea” șefului de cantină Bărăgan Vasile. Mai mult, aflăm, colectivul de muncă al cantinei este complet demobilizat. Ne pare rău, dar semnalul critic, dealtfel blind ca o adiere, el fiind mai mult o întrebare despre prețurile practicate, a

fost înțeles greșit. Vă rugăm ca pe viitor să trimiteți scrisori semnate și cu ștampilă. **Florea George Adrian**, București: Umorul dv. trebuie să se maturizeze. Doar așa ajunge să fie publicabil. **A. V. și Al. P.**, Iași: Credem că articolul dv. este prea „subțire” pentru a putea fi publicat. **Chirița Marin**, Craiova: Nu am primit scrisoarea dv. **Nicolae Tămăș**, Gherla: Adresați propunerile forului care se ocupă de aceste probleme. **Dr. Vasilescu Rosca**, Urziceni: Trebuie să vă adresați unei publicații de profil. **Stroe Gheorghe**, Periam — Timiș: Scrisoarea dv. a fost trimisă la forurile competente în această cauză, de unde urmează să primiți răspuns.

EUGEN SECELEANU ■

ADMINISTRATIV

Horia Tiru, S.M.A. Bazna — Sibiu: Decretul 113/979 privind acordarea integrală a retribuiției tarifare pe anul 1979 se aplică la personalul în regie din unitățile la care retribuiția este condiționată de realizarea a 2—4 indicatori de plan, fără a fi necesar un alt aviz în acest sens. În unitățile agricole de stat, deci și în S.M.A., conform art. 94(1) din Legea 4/1978, se aplică în mod generalizat forma de retribuire în acord global, corespunzător prevederilor art. 12(1) din

legea sus-menționată, precum și ale anexei 1, pct. 2 la Decretul 100/1979. **Nistor Tudor**, București: Ne întrebăm ce trebuie să faceți ca să vă pensionați. Dacă îndepliniți condițiile legale, exprimate-vă dorința conducerii întreprinderii la care lucrați. **Rodica Preda**, comuna Corbi — Argeș: Concediul fără plată pentru îngrijirea copiilor se poate prelungi pînă la vîrsta de 7 ani a acestora, cu obligativitatea ca în 90 de zile după împlinire, mama să se reîncadreze în unitatea respectivă. **Maravela Ioanescu**, Tulcea: La concediul de maternitate nu a intervenit nici o modificare. **Maria Cîrlea**, satul Valea Mare — Caraș-Severin: Pot beneficia de pensii C.A.P. numai persoanele care au muncit cel puțin 10 ani (îndeplinind normele cerute) la împlinirea vîrstei de 60 de ani (femei). De asemenea, pot cumula vechimea în muncă, conform Legilor 3 și 4/1977 (legi care reglementează condițiile de pensionare în sectorul de stat și cooperatist) numai acele persoane care au obligatoriu realizată o vechime de cel puțin 5 ani în sectorul de stat și cel puțin 5 ani în sectorul cooperatist agricol, cu condiția să îndeplinească vîrsta de pensionare pentru ambele sectoare. Dv. aveți o vechime de 4 ani în C.A.P. și nu îndepliniți nici condiția de vîrstă. **Ion Băbeanu**, București: Ați primit un răspuns în 21.V.1979 din partea COM al I.C.T.

MARGA NEDELEA ■

JURIDIC

Marcu Mircea, București: Adresați toate cele trei întrebări sectorului de arhitectură și sistematizare al sectorului 3; nouă ne trimiteți răspunsurile. **Radu Belisă**, București: La calcularea sultei s-a avut în vedere creșterea valorii fondului ca urmare a îmbunătățirilor aduse. **Ion Lascu**, Tulcea: Greșeala n-a fost cînd l-ați înfiat, ci atunci cînd la baza acestor înfier, de comun acord, ați așezat un temelie nereal și nelegal; ați încercat să induceți în eroare justiția de la care acum pretindeți obiectivitate. **Anastasescu Jenica**, Iași: Autoturismul v-a accidentat grav, iar dumneavoastră trebuie să-i plătiți conducătorului auto parbrizul. Trimiteți-ne o copie de pe hotărîre. **Chivulescu Mariana Cornelia**, Brașov: Șicanîndu-l continuu nu veți obține niciodată liniștea de care aveți nevoie; apărați-vă exclusiv drepturile dv. și ale fetei.

NICOLAE CRISTACHE ■

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal că o pot face în fiecare zi între orele 10—13.

Eveniment cultural

**Marin Constantin — Corul Madrigal:
„Un Stradivarius în mîna lui Paganini”**

Este greu să mai spui ceva nou despre „Madrigal” și despre meșterul Marin Constantin. Poate doar de aceea în ultima vreme, descoperindu-l alții, la mii și mii de kilometri, ne mai reamintim că avem în grădina românească o floare cum n-are nimeni, chiar nici cei cu casa mai mare și curtea mai plină.

Nu mă sfiesc să mă repet citind afirmația celebrului dirijor Leopold Stokowski: „Ascultînd corul de cameră „Madrigal” am avut senzația certă a perfecțiunii” sau pe cea a criticului muzical sîrb Dobrica Stefanović care ase-măna un concert dat de „Madrigal” cu „o vioară Stradivarius în mîna lui Paganini.” Nu mă feresc să mă repet datorită faptului că ultima recentă prezență sub cupola Ateneului a constituit o strălucită confirmare peste ani a valorii de excepție a acestei „rara avis” a interpretării muzicii românești și universale.

Un program integral cu piese din muzică românească, aproape toate scrise atunci cînd creatorii noștri și-au dat seama că au în față un miracol, aproape toate datorate credinței, științei și intuiției lui Marin Constantin, este un act de cultură care azi, datorită „Madrigalului”, mi se pare firesc. Dar cite mii de ore de muncă, de efort intelectual și fizic, cită răspundere pentru a aduce la o înălțime a înțelegerii pînă mai ieri absurdă un public care umple săli de mii de locuri și ovaționează deopotrivă la un bocet sau la Pașcanu, Niculescu, Marbă, Vieru. Marin Constantin a construit cu migală, răbdare și geniu un cor cu care se mindrește România, dar mai presus de aceasta a ridicat nivelul de înțelegere a sute de mii de oameni, din Oaș și Maramureș, pînă pe marile platforme ale muncii pentru a viață mai îmbelșugată. A dus frumusețea muzicii, asemenea lui Enescu, cu entuziasm, împotriva ignoranței, neîncrederii sau birocrăției, în cele mai îndepărtate sate și orașe, în cele mai prestigioase centre de cultură ale lumii, pretutîndeni unde un om dorea să se bucure de frumos, de autentic.

„Ca artist mare nu-ți mai aparții. Viața, o muncă pe fondul unei chemări implacabile, este doar arta dedicată semenilor mei de pe pămîntul pe care m-am născut,” îmi mărturisea, într-o recentă convorbire marele artist Marin Constantin. Era după concertul de la Ateneu. Bucuria de pe chipul său era doar o undă, restul emanînd oboseală, cea frumoasă sîrșeală a celui ce numai el știe ce trăiește în clipele sortite nașterii frumosului. Apoi, evitînd să-i mărturisesc că voi scrie într-o revistă citită de foarte mulți ceea ce de fapt era un dialog, sau mai precis un monolog, am luat o foaie de hîrtie în față și m-am jucat notînd.

„De la bunicul meu am învățat, orfan fiind, că pe copil trebuie să-l simți în ceea ce va putea deveni el și să-l înconjurî cu dragoste. La 7 ani, pe Valea Prahovei, undeva între cele mai de tristă faimă închisori — Doftana și Mîslea — el mă vedea învățător și mă respecta.”

Rememorarea, pauzele îndelungi încărcate de o tăcere plină de prea știutele: peste o mie de concerte în 24 de țări, 17 ani de efort continuu (nu întotdeauna într-un climat de încredere), se derulau cu destăinuirii, cu recitarea unor poezii — ca orice artist simte nevoia de a schimba uneltele dăr fără pretenția de a se pretinde poet, toate într-o ambianță de modestie, dar și de conștiința valorii sale, a oamenilor pe care i-a format și pe care-i conduce.

După 17 ani deci, „Madrigalul” aduce briza muzicii, aparenta ușurință mozartiană și greutatea de istorie și de frumos a românului. O oferă cu dezinvoltură stupefiantă. Dar cine este Marin Constantin? Cine este „Madrigalul”? Ce l-a determinat pe acest dirijor să se consacre trup și suflet unei idei ce pare ideal și azi este realitate? Cite coruri de cameră erau înainte de ei și cite sînt acum? Cite lucrări de mare prestigiu internațional erau în fondul muzicii românești și cite sînt azi? Acest domeniu al cunoașterii atins prin cuvînt, sunet, gest este poate Sisiful orelor libere pentru mulți dar nu pentru acești oameni minunați ai dăruirii artei noastre.

Poate o să mai scriu despre Marin Constantin și despre „Madrigal” dar asta peste cel puțin cinci ani. Perfecțiunea pe care a remarcat-o Stokowski este pentru ei un nou început de drum. Ei au atins-o. De aici începe greul.

MIHAI MOLDOVAN ■

Profesiune de credință

**„Ce am făcut pînă acum
e doar începutul”**

Eu, Victor Vicșoreanu din Horezu, am 52 de ani iar sotia mea, Eufrosina, 44. Lucrăm de mulți ani alături, la aceeași roată a olarului, și încă al se pare că e vis. De unde am avut noi puterea și inspirația de a des-

coperi tot ceea ce am descoperit? Fiindcă în afară de muncă și străduința de a continua tradițiile lăsate de meșterii olari de pe la noi nu credem că am făcut nimic în plus. Și cînd ne-a venit și nouă rîndul să lăsăm în urmă alți continuatori ai unui meșteșug din moși-strămoși, ne-am dat seama că prea multe lucruri nu avem ce să le spunem celor mai tineri. Poate singurul lucru esențial pe care am putea să li-l spunem e acela că da, e adevărat, talentul e născut, dar el mai trebuie și modelat și trebuie multă perseverență pentru aceasta căci altfel nu are nici o șansă să reziste. Și mai trebuie să nu te gîndesti niciodată la cîștig. În creație se mai întîmplă ca la un moment dat să te cuprindă setea de a scoate bani cu arta pe care o faci. Este o mare primejdie să începi să lucrezi avînd în minte strălucirea unor bogății care te așteaptă. Cine face așa, își pierde pînă la

urmă talentul. Și eu, și Eufrosina nu ne-am lăsat ademiniți niciodată de mirajul asta. Am preferat să trăim mai modest, însă nu ne-am bătut joc de meșteșug și de cei care ni-l îndrăgesc și îl simțim aproape în truda noastră. Apoi e bine că ne-am ferit să ajungem cit mai grabnic cunoscuți. N-am încercat să ne facem remarcăți cu tot dinadinsul. Am așteptat ca acest lucru să se petreacă firesc, fără nici o intervenție. N-am folosit lingușirea sau alte mijloace pentru a atrage atenția criticilor de artă. Și stăm uncoi și ne gîndim că dacă am fi fost premiați în urmă cu 15 ani poate nu ar fi fost bine pentru ceea ce vrem să facem. Am fi crezut poate că sîntem mari și poate ne-am fi infumurat. Asa, recunoașterea noastră venind mai tîrziu, am avut destul timp și destulă răbdare să căutăm cit mai adinc în sufletul nostru pentru a scoate la iveală frumuseți pe care ochii celor din jur nu le-au văzut încă. Am avut destulă vreme să cercetăm trecutul, să înțelegem cum lucrau cei dinainte, să privim și prezentul pentru a vedea ce trebuie să aducem nou, potrivit sensibilității și gîndirii celor de azi, și să scrutăm și viitorul, după cum ne-am primit, ca să ni-l facem cunoscut cu un ceas mai devreme. N-avem convingerea că am făcut totul și nici faptul că acum știu de noi mulți și mulți ne calcă pragul cînd deschidem o expoziție nu ne lasă să credem că am ajuns la perfecțiune și nimic nu mai putem afla de la viață și de la lume. Socotim că puterea noastră de creație nu se poate opri chiar dacă de-acum nu mai sîntem tineri și sîntem destul de vitregiți de sănătate. Am zice chiar, fără nici o falsă modestie și știind exact pe ce porțiune a drumului ne aflăm, că tot ce am făcut pînă acum nu e decît începutul.

VICTOR VICȘOREANU ■

Iubirea de frumos

Talente din popor

Spiritualitatea unui popor se plămățește ca urmare a conlucrării celor două forte creatoare rare de care acesta trebuie să devină conștient. Întîia forță este mult milenară și se numește, după Vasile Părvan, etnografică și a doua culturală. Cea dintîi, forța de a crea etnografic, este conservativă, păstrătoare a specificului național al unei comunități, al unui popor, cea de-a doua este innoitoare. Cea dintîi se hrănește din tradiție, cea de-a doua din idei, din asimilarea experiențelor spirituale ale altor popoare.

Un creator de geniu cum a fost Mihai Eminescu este o sinteză a acestor două izvoare: cel etnografic și cel cultural.

Adică Eminescu era acasă în tradițiile poporului nostru, în etnograficul nostru și în ideile, în cultura altor popoare, în filozofiile, cum spunea Maiorescu, și religiunile mari ale umanității. Un talent, oricît ar fi de mare, care rămîne la nivelul etnografic, oricît ar fi de mare acest etnografic, nu se va ridica la universalitate fără asimilarea culturală a altor culturi și spiritualități față de care, în confruntarea cărora, va găsi specificul spiritualității noastre.

Marele merit al festivalului nostru național **Cîntarea României** constă în a ridica talentele autentice la nivelul trăirii și asimilării tradiției noastre milenare etnografice. Sînt sigur că marile talente care asimilează etnograficul nu vor rămîne aici și vor pași mai departe spre

cea de-a doua treaptă, cea culturală, pentru a deveni exponenți plenari ai genului românesc. Epoca noastră este demnă de asemenea sinteze între etnografic și cultural și cei care o pot face mai bine sînt cei veniți din popor, din sînul tradițiilor milenare atît de bogate și adînci în istoria neamului nostru. Cu această bucurie și speranță să-i primim și premiem pe cei mai buni dintre cei buni în toate artelor.

IOAN ALEXANDRU ■

MIHAI CISMARU: Fată cu cobză

● CAP LIMPEDE

CARTE

A apărut la „Junimea” volumul de povestiri al pictorului Val Gheorghiu „Viața în teleferic”. Căzută lui Val Gheorghiu este pasionant în toate privințele. Ieșeanul este unul din cei mai avizați comentatori de artă ai revistelor din provincie. Meritul dîntii al criticilor sale stă în justetea criteriilor. O carte scoasă cu niște ani în urmă — „Arlechin în iarbă” — era lucrul unui spirit lucid, interesat să facă în permanentă trimiteri la fenomen, la mersul general al ideii plastice în România și în lume. Pictor fiind, cu susținută participare în marile expoziții, cu bune selecții personale în Iași și în Capitală, Val Gheorghiu impune o imagine subtilă, a cărei culoare are prestația grea de tărăna a pietrei pretioase în lumină înăbușită a amurgurilor de toamnă. Iată acum proza lui Val

Gheorghiu, redactor de ani mulți la revistele de cultură ale Iașului. Cele douăsprezece povestiri din volum sînt narațiuni sigure structurate, bintuite de fantastic. Cheia lor este dublul real-imaginar. Cadru în care se mplinește drama e tîhnit, o tîhnă prevestitoare de schimbare. Scriind, pictorul vizualizează intens. Deși întîmplările propriu-zise tîin, pînă într-un punct, linia normalului, a unei pictoase banalități, din care abia se implinește o undă de conflict, verbul preparat pentru simțuri stîrnete un foarte acut sentiment de așteptare. Subiectul acestor povestiri fără subiect este neliniștea intelectualului, nevoia de adevăr, suferința spiritului la grosolămia faptelor. O ipoteză ademenitoare asupra acestor povestiri ar fi aceea că ele păstrează în ton și adesea în desenul frazelor amintirea Crailor de la Curtea Veche. „Viața în teleferic” este o carte de-un fel particular. Existînd muzică de cameră, să convenim la posibilită-

tea unor astfel de compuneri muzicale în cîmpul ficțiunii literare.

TUDOR OCTAVIAN ■

● Consemnăm cu bucurie apariția caietului program al cenaclului literar „Ion Popovici Bănățeanul” Fără a face rabat de la calitate, Casa de cultură a municipiului Lugoj a realizat un fapt de cultură autentic prin publicarea acestui caiet. ● Aceleași cuvinte bune trebuie să le repetăm și în legătură cu caietul literar-artistic al cenaclului literar „George Gârda” din Făget. ● Multe texte frumoase se află în volumul **Vorbiri și convorbiri** — Fișă de muncă și temperatură a cenaclului literar județean „Anton Pann”. Această antologie de fexte a fost alcătuită și îngrijită cu pricepere de Mihai Bușe. Volumul — editat sub egida Comitetului pentru cultură și educație socialistă al județului Vilcea și al gazetei „Orizont” — atestă o vie mișcare literară în Rîmnîcu Vilcea. ● Într-o

frumoasă prezentare grafică a apărut o culegere de texte literare a cenaclului „Joc secund” al ICE-CHIM. Iată numele celor care au contribuit la reușita acestui număr: Gheorghe Daragiu, Radu Teodorescu, Petru Filip, Antoaneta Spînz, Marilena Șerban, Radu Munteanu, Liviu Constantinescu, Horia Bălășoiu, Victor Stancovschi. Ilustrații și coperta — Constantin Veluda.

GEORGE MAREȘ ■

PATRIMONIUL

În aceste zile, la Muzeul Țării Crișurilor din Oradea este deschisă o expoziție de excepție, rod al strădaniei muzeografilor din această instituție de cultură de a face cunoscută publicului vizitator pasiunea unor colecționari. Expoziția valorifică, sub genericul „Artă și industrie”, o mică parte din cele citeva mii de obiecte care

formează colecția orădeanului Rudolf Raab, alcătuită din piese care, la sfîrșit de secol XIX și începutul celui actual, constituiau prezențe obișnuite în interioarele locuințelor din Transilvania, adică se inscriau în ceea ce numim producția de serie, de factură mai mult sau puțin industrială. Este vorba de rîșnițe de cafea, de ci-coare sau de piper, piulițe, mojar, candelabre din lemn, lămpi de interior și ceasuri a căror carură este confecționată din faianță și majolică, pe drept cuvînt devenite azi adevărate bijuterii de artă decorativă, gramofoane și patefoane cu mecanisme încă în stare de funcționare, harnașamente bogat ornamentate, fiare de călcat, de la cele de dimensiuni reduse pînă la unele exemplare cîntărind citeva kilograme, al căror miez de fier detașabil era încins în jeric. De asemenea, interesează atît pe specialist cit și pe amator ceramica românească și europeană, pre-

cum și inventarele complete de unelte, folosite în majoritatea atelierelor care au funcționat în Transilvania de început de secol XX, inventare reconstituite cu migală de pasionatul colecționar.

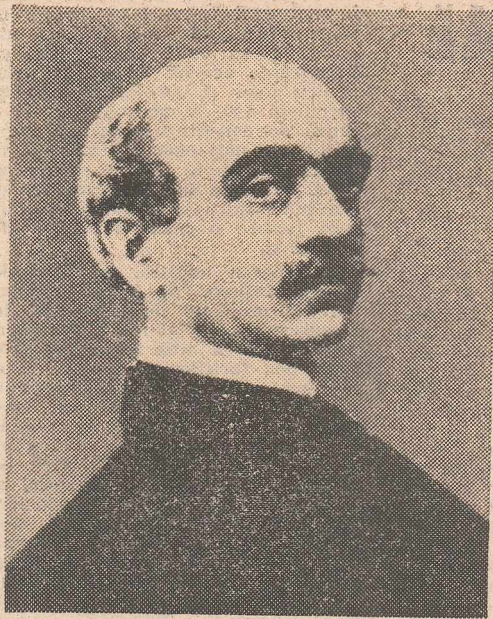
ROMULUS ANTONESCU ■

În competiție cu celelalte două seriale la ordinea zilei, „Rădăcinile” sfîrșitului de săptămîină continuă să reverse tărăzuri de plictis în viața domestică a telespectatorilor noștri. Populația într-o delimitare severă numai cu oameni buni sau răi, și cu toate personajele posedate pînă la absurd de sentimente și pasiuni unice, filmul amintește rețeta basmului clasic sau pe cea a cinematografului de acum nu știu cite decenii. L-am putea socoti film pentru copii dacă n-am avea în vedere bu-nul-simț și luciditatea iro-

Să ne cinstim cititorii

Vasile Alecsandri

Scriitor și om politic român (1821-1890), autorul unei opere diverse și abundente: volume de poezie: Legende, Ostașii noștri, Pasteluri; drame: Despot-Vodă, Fintina Blanduziei, Ovidiu; feeria Sinziana și Pepelea; comedii: Iorgu de la Sadagura, Iașii în carnaval, Coana Chirița în provincie; scrieri în proză: Buchetiera de la Florența, Istoria unui galbin și a unei parale, O primblare la munți, Călătorie în Africa.

„Despot, sintem țărani,
Nu vindem țara noastră, nici cugetul, pe bani!
Ca să-ți culeagă darul și-a ta pomană seacă,
Ar fi ca să se plece românul... nu se pleacă!”

100 de ani de la reprezentarea dramei
Despot Vodă

Vorbiți și scrieți
românește

Limba română și anglicismele

Revenind la problema adaptării unor anglicisme în limba română, exprimăm din nou ideea că, datorită marilor diferențe între cele două limbi, situația unor neologisme de proveniență engleză este oarecum delicată. Am mai încercat să arătăm că pronunția greșită a unui anglicism, în special cuvinte plurisilabice și cu foneme inexistente în limba noastră, nu trădează întotdeauna incultura, ci, mai degrabă, o barieră lingvistică explicabilă.

Trăim epoca în care procesul comunicării se face extrem de rapid; factori ca spațiul și timpul sint excluși, ei nu mai întârzie circulația unui cuvânt. Un cuvânt ajunge mult mai ușor dintr-o țară într-alta, sau chiar dintr-un continent într-altul. Deci, pare că s-a accelerat considerabil, față de secolele anterioare, viteza adoptării neologismelor. Totuși, rămânem la părerea că acest lucru privește termenii tehnici într-o măsură mai mare.

Deși există posibilitatea de a pronunța corect cuvântul englezesc „spray” (pronunțat „sprei”) este foarte clar că multe persoane pronunță „sprai” sau „sprei”. Când spunem „posibilitatea de a pronunța corect”, ne gândim atât la disponibilitățile fonetice ale limbii române — grupul „sp” inițial este întâlnit în multe cuvinte românești — cât și la ocazia de a auzi acest cuvânt rostit de vorbitori de limbă engleză, sau de a ni se explica rostirea acestui

cuvânt; totuși, învinge interferența cu limba germană, limbă cu care am fost și sintem în contact, și anglicismul „spray” ia regimul unui cuvânt german. De notat că în limba engleză nu există grupul „sp” care ar trebui să fie notat „shp”. Același lucru pentru „start” sau „sprint”. Aceste două cuvinte sint scrise și pronunțate la fel, deci n-ar trebui să pună nici un fel de problemă vorbitorului român.

În articolul intitulat „Umor lingvistic tineresc”, semnat de Al. Niculescu, în „Rămânța literară” nr. 29, se spun lucruri interesante. Se atestă o realitate lingvistică contestată de mulți (în special de vîrstnici): argoul tinerilor. Cuvinte cu o frecvență foarte mare, care, nefiind hapax legomenon sau particularități ale vreunui idiolect, trebuie acceptate. Totuși, în final, nu putem fi de acord cu tendința de „infiltrare a termenilor internaționali (fr. bac, it., engl., fr., ger., prof. engl., fr. mag)”. De ce oare cuvintele prescurtate „mag”, „bac” și „prof” sint termeni internaționali? Ei se află la îndemina oricui, mai ales în limbajul familiar. Oare limba română — în care cuvântul **bacalaureat** este redat mult mai în spiritul latin decît pronunția franceză (bakalorea) — trebuie să facă apel la „termeni internaționali” pentru a prescurta? **Mag** nu are cum să fie un cuvânt englezesc pentru că echivalentul pentru magnetofon este „tape recorder”; de asemenea englezescul „baccalaureate” este sinonim cu „bachelor” și nu înseamnă bacalaureat (examen), ci o persoană licențiată. (Singura prescurtare posibilă pentru **bachelor** fiind majuscula **B**).

Firește, problema rămîne deschisă, evoluția și tendințele în timp ale unei limbi nu se dovedesc a fi lesne predictibile.

AURELIAN LAZU ■

Cronica literară

Teodor Bulza: „Iulie”

Un bun debut în proză îl constituie romanul lui Teodor Bulza apărut de curind la Editura „Facla”. **Iulie** este o carte gravă despre lumea satului românesc confruntat cu un nou destin după cel de-al doilea război mondial. E adevărat, reîntîlnim în paginile lui Teodor Bulza — cunoscut și ca un harnic gazetar — episoade pe care le-am mai citit și în alte romane consacrate aceleiași teme, venite la un moment dat clișee. Am mai citit, nu-i așa, despre dușmani ai noului regim care se ascund în munți sau prin păduri, despre sabotaje organizate de boșgătașii satului pentru a periclita existența comunității sau despre dușmănia dintre cei avuți și cei care abia își agonisesc hrana. Astfel de pagini creează senzația că tînarul romancier și-a exersat mina rescriind în manieră proprie — poate și nemulțumit

de modul cum fuseseră tratate mai înainte — întîmplări pe care a avut ocazia să le cunoască narate și de alți autori. Dar **Iulie** este o carte de sine stătătoare care doar amintește prin unele fapte relatate — cum e și normal — de alte cărți despre acea perioadă. Este clar că autorul vorbește despre o lume cunoscută fără intermediarii livrești. El depune o mărturie în numele unei colectivități urgite de război și foamete, aflate în căutarea unor adevăruri capabile s-o scoată la lumină din impasul economic și politic. Rînd pe rînd scriitorul își prezintă personajele și le lasă cu mărinimie să-și depene povestea vieții lor. Așa se înfățișează cititorului istoria iubirii dintre Florea și Driana, dragoste curată care se ferește din delicatete de cuvinte. La fel de pasionant de urmărit este și conflictul dintre Tuper și Ceampaș, care nu se rezolvă decît prin moartea celui dintîi. Întîmplări teribile, cu oameni care înnebunesc și cu alții care se încaieră la petreceri, cu violuri și omoruri colorează narațiunea și menține trează atenția pe tot timpul lecturii. Decorul este conturat cu belșug de detalii și asupra lui se abat cînd pustiitoare vipiile soarelui, cînd ninsoari ce par să nu se mai sfîrșească niciodată. Este un cadru potrivit pentru desfășurarea unor povești de dragoste și vrăjmășie, terminate uneori în chip singeros.

O lume care își caută împăcarea se dezvăluie încetul cu încetul într-o narațiune scrisă cu talent și cu un bun simț care ocrotește pe autor să comită excese în relatarea faptelor. Prefacerile revoluționare petrecute în această comunitate apar ca absolut necesare și cerute de chiar membrii ei. Patetismul unor vremuri de la începutul socialismului este surprins cu mai multă obiectivitate decît în alte scrieri despre epoca respectivă. O privire mai senină, datorată poate și trecerii anilor de la acel moment, scrutează oameni și locuri. Eroi lui Teodor Bulza au mai multe coarde sufletești și autorul le face să vibreze. Iată, un personaj ca Tuper nu este pur și simplu odios ci are o structură psihică mai profundă. Este foarte bine că autorul a evitat să-și împartă eroii în „buni” și „răi” și să-i silească să se confrunte într-o bătălie cu un deznodămînt previzibil. **Iulie** denotă că el posedă o înțelegere superioară a vieții și a complexității ei, caracteristică literaturii adevărate.

Cu o mare conștiințozitate sint înregistrate particularitățile graiului din Banat — meclagurile unde se petrece acțiunea. (Să nu uităm că Teodor Bulza a semnat alături de G. I. Tohăneanu un volum de stilistică.) Lectura este uneori îngreuiată de ivirea în text a unor cuvinte mai puțin știute. Dar cum s-ar fi putut oare exprima personajele decît într-un mod care să le asigure apartenența la un timp și loc anume? Mai ales că astfel de sintagme conferă savoare și prospețime textului atunci cînd procedeul nu devine un exces.

Unele pagini din **Iulie** fac o adevărată reabilitare a banalului. Există în carte pasaje emoționante în care autorul seamănă cu un reporter descins într-o ambianță insignifiantă la prima vedere și în care descoperă cu abilitate evenimente de mare spectacol. Foarte frumos spune Teodor Bulza despre ce simte un om cînd se eufundă în apa unui rîu într-o zi de vară, sau cît de important ritual este coacerea piinii, sau cît de senzational poate fi evenimentul recoltării roadelor. Tînarul scriitor timisorean a trecut cu brio un examen dificil: acela de a povesti simplu și direct întîmplări din cotidian, repetate de atîtea ori încît nimeni nu le mai remarcă și le execută automat. Destinul lui de prozator merită fără nici o îndoială să fie urmărit cu cea mai deplină încredere. Pentru că autorul care s-a aplecat asupra lucrurilor socotite oarecare în existența noastră și a izbutit să ni le înfățișeze cu mult respect și vibrație poate îndrăzni la conturarea unei opere de anvergură.

GEORGE ARION ■

CAP LIMPEDE ●

nică a tinerei generații. Cei mai mulți telespectatori se refugiază simbăta seara pe programul II, unde televiziunea a avut fericea inspirație de a prezenta în ultimele săptămîni emisiuni meritorii. ● Un nou ciclu de emisiuni, realizate sub genericul „Construirea socialismului”, vine să întregască largă retrospectivă a trecutului național, prilejuită de cele două mari și apropiate evenimente ale anului. Am sugera poate realizatorilor o mai judicioasă folosire a peliculei de arhivă, documentului cinematografic revenindu-i meritul de a da un plus de relief și grandoare măretului drum al devenirii noastre. ● Săptămîna trecută, Teatrul TV ne-a oferit un nou prilej de întîlnire cu dramaturgia de actualitate. „Musafirul de duminică”, de Petre Ispas, o piesă cu nerv, scrisă cu talent și cu dragoste de adevăr, bine slujită de o echipă de actori de prima mînă. Construită pe două planuri, planul amintirii, în care doi oameni ti-

neri, activiști de partid, trăiesc anii de început ai puterii populare la tensiunea romantică a vîrstei, și planul realității imediate, cu viața lor, gîndurile lor, problemele lor acum, cînd conduc destiniile unor mari colectivități umane — piesa re-compune, din elemente firești, din replici tranșante, o imagine a vieții adevărate. Cu bucurii și momente de cumpănă, cu nostalgii plecărilor continue din gîndurile și clipele ce ne aparțin. Piesa lui Petre Ispas a fost pe ecranele televizoarelor noastre, în regia lui Nae Cosmescu, un „musafir” bine primit, așteptat și în continuare, și dorit — de ce nu — și pe scena unor teatre din țară.

LIVIU TIMBUS ■

● Joi, 19 iulie, televiziunea a programat piesa „Primul pas”, o „comedie de Octavian Sava, după o idee de Nicolae Tic”. Nu știm cît umor va fi cuprins ideea și ce deschideri oferea ea unui bun scriitor de teatru, dar

limpede e că textul lui Octavian Sava e o pildă de haz jos. O temă de care merită să te apropii întotdeauna cu respect, indiferent de experiența scriitoricească, devine prilej de vovedil și sușă. Simțînd precaritatea replicii, actorii fac cu ochiul spectatorului. Știu noi, adică, unde e miezul! Dacă Programul Radio-TV n-ar fi anunțat-o încă de marți, aveam destule motive să gîndim că piesa este, de fapt, o improvizatie sub aparatul de filmat.

Unii actori au arătat și aici o anume înclinație către stilul cupletelor de revistă în turnee la mare, unele acțiuni ne-au părut sincer uimite de toate: de lumini, de cuvînt și chiar de prezența lor în cadru. Socotînd truda echipei de filmare și nu în ultimul rînd grija unor actori de-a scoate cite un dram de viață din nimic, regizorul Tudor Mărăscu ar fi avut motive să ncerce să pună în scenă altceva. De exemplu, o piesă de teatru.

Bilci la Polovragi

Întins pe un șes larg și neted, la marginea satului Polovragi, tirgul sau bilciul anual este departe de ceea ce se vrea, și anume o nedeie. Cîteva tîrînbombe, nelipsite tarabe cu dulciuri, cu înghețată, jucării pentru copii fac faima oricărui bilci și cel de la Polovragi nu este o excepție. Am fi nedrepti dacă n-am recunoaște că printre atîtea kitsch-uri se găsesc și costume naționale autentice, la purtător sau de vînzare, pălării produse de „firma” Dădîrlat — fondată în 1896, sau ceramică. Venind vorba de ceramică trebuie să spunem că, în afară de artistul Răducanu din Oboga, maestrul consacrat al lipsit, chiar și cei din Horezu, aflați la doi pași de Polovragi. Cooperativa „Ceramica” Horezu, prezentă prin meșterii Dogaru și Giuleanu, a expus numai rebuturi. Cum s-ar spune, Horezu n-are nevoie de bilci, deși oamenii

care vin la bilci au nevoie de ceramica de Horezu — adică de o ceramică de calitate.

Tirgul de la Polovragi — Gorj nici n-ar fi fost tirg dacă n-ar fi avut și mici foarte mici și circ, ba chiar două circuri. Primul și-a început activitatea **Circus Varieté** cu măs-cărcii boiți zdravăn spre hazul copiilor și al curioșilor indiferent de vîrstă. Un citat din reclama lor: „Artiști, artișe și animale dresate. Ciinele cu minte omenească face adunări, socoteli și înmulțiri mai bine decît cel mai silitor școlar...” Mulțumim de așa reclamă și trecem la **MISTER TORREDO**, concurentul celui dintîi, care ne invită să vedem contra zece lei „o seară de neuit în plină zi”. La intrare ni se smulg biletele, după cum aveam să ne convingem, pentru a fi revindute. Mister Torredo, alias Nicolae Tuțu-garu și Giuleanu, a expus numai rebuturi. Cum s-ar spune, Horezu n-are nevoie de bilci, deși oamenii

nii române (?) etc., ne lămurește imediat ce-i cu biletele. „Intrați în sală că nu se mai dă biletul. Toată lumea-i fără bilet. N-ai plătit biletul, ci spectacolul”. După această expunere de motive am fost martorii unui program scurt de numai 25 de minute, în care maestrul Torredo, director artistic, regizor și interpret principal, altfel un foarte bun profesionist, ne-a încîntat. I-am expus și noi nedumeririle noastre și replica a venit imediat: „Noi, iluzioniștii, o parte din noi care sintem mai strălucii, sintem liber profesioniști și ținem de A.T.M. Nu ne controlează nimeni”. Așa să fie? Nu credem că e vreo greută-te pentru cei ce organizează astfel de spectacole să aibă grijă ca distracțiile și bucuriile copiilor, dar și ale oamenilor dor-nici de destindere două zile și săptămîni de muncă încordată, să iasă din sfera speculei și necinștii pentru a intra pe calea normalului.

ION PREDOȘANU ■

Jurnal mexican (72)

Ultima noapte în Yucatán

2.

— Și care e, señor, acel cuvânt pe care-l căutați?
Vocea lui Tatle. N-am mai auzit-o demult.
— Mă tem să-l pronunț, Tatle. Mă tem că pronunțându-l, îl voi pierde. Se va risipi. Prefer de aceea să-l păstrez ca pe un lucru oricând posibil.
— Și niciodată împlinit.
— Vezi, Tatle, există lucruri în legătură cu care nu ne putem păstra speranța decît renunțînd s-o atingem cu miinile. Ai fost vreodată în deșert?
— Am fost, señor. Și știu ce vrei să spui. Și eu am văzut inchipurile de nisip care ies în calea călătorilor.
— Atunci ți-ai dat seama că ele nu sînt decepții decît pentru cei care vor să le stringă în brațe. Cei care se mulțumesc să meargă la o anumită distanță de ele nu vor spune niciodată: nu mai am nici o nădejde; cea care alerga înaintea mea nu era decît un vis al nisipului.
— Te înțeleg, señor. Dar omul nu poate trăi așa.
— Oamenii, Tatle, vorbesc despre fericire chiar dacă n-au cunoscut-o niciodată.
— Dar pentru că vor s-o cunoască într-o zi.
— Poate mă voi hotărî totuși să pronunț cuvîntul pe care vroiam să-l evit.
Dar Tatle a dispărut iarăși. Numai vorbele lui mai plutesc în aer. Poate că acum rătăcește afară, pe calle 58, pe care se află și hotelul nostru, sau în parcul Alameda unde am fost mai devreme și eu, am stat pe o bancă, apoi am umblat pe străzi botezate cu cifre în loc de nume.

Sînt că Mérida va însemna pentru mine altceva decît un oraș: o noapte, în care la etajul al treilea al unui hotel îmi aduc aminte (din liceu, poate?) un vers căruia nu i-am dat atenție niciodată și, dealtfel, mă mir că nu l-am uitat. **Aimez ce que jamais on ne verra deux fois.** Într-adevăr, probabil, niciodată nu voi mai reveni pe aceste străzi, pustii acum, ale Méridaei. Brusca, mă încercă o senzație de tristețe, pe care mi-o dă întotdeauna ireversibilul. **Aimez ce que jamais...** Cînd m-am întors, trecuse de miezul nopții. Holul era pustiu. Nici măcar la recepție nu mai era nimeni. Funcționarul de noapte se retrăsese, doborît probabil de căldură, să aștească. A apărut buimăcit de somn, mi-a dat cheia și a dispărut din nou. Am ezitat întîi să urc în camera mea. M-am întins pe o canapea și am stat așa vreo zece minute, ascultînd murmurul de noapte al unui oraș populat, parcă, la rîspîntii de statui oarbe; acele statui orbite de vînt și de șerpi de care e plin Mexicul și care te urmăresc fără să vadă nimic. Apoi mi s-a făcut teamă să nu vină cineva, să mă întrebe ce așteptam acolo. Ce puteam să-i spun? Că hotelurile trezesc în mine reflexe de animal retracțil? Și că mi-a fost totdeauna greu să suport singurătatea camerelor străine și neutre? S-ar fi uitat lung la mine, ca la un personaj excentric. E dificil să vorbești despre melancolia la o asemenea oră într-un hol pustiu de hotel fără să riști o privire bănuitoare. Și dacă mai invoc și un vers, fără să miroși totuși a **pulque**, ai putea fi crezut chiar nebun. **Aimez...**

— Și ce e dragostea, señor? Eu sînt prea tînăr ca să știu. Sau prea bătrîn.
— Tot ce seamănă cu piramida, Tatle. Tot ce vrea să dureze.
— Dar securea de obsidian?

Știu la ce se referă Tatle. La Chichen-Itza am fost sigur că lui Nietzsche, care ne îndemna să trăim primejdios, i-ar fi plăcut să-i vadă în basorelieful din marginea arenei pe cei învinși în jocul de pelotă, așteptînd demni și calmi să fie decapitați. Însă aceasta nu înseamnă că jocul e mai puțin teribil și că n-am priceput ce-au vrut să spună sculptorii... Cînd s-a întimplat totuși? Acum cîteva zile sau demult? Noaptea zăpușitoare îmi învălmășește totul prin minți și eu insumi devin parcă un produs al ficțiunilor mele. Poate am jucat acolo pelotă în arena goală și am pierdut. Sau jocul continuă încă. Revăd basorelieful și în același timp știu că nu mai sînt un spectator, ci fac parte dintr-una din cele două echipe. Se aud strigăte, mulțimea ne încurajează, ne ațîță, ne biciuie cu vorbe și fiecare înțelege că de-acum pentru cei din arenă nu mai există decît două drumuri, dintre care unul duce spre securea de obsidian... Cele două inele de piatră din zid stau ca o amenințare de o parte și de alta a arenei. Cine va introduce mingea prin ele? Numai fluturii nu se sînchiesc de urletele care continuă și de răsuflarea noastră precipitată, gîfîită, ei dorm mai departe pe tăișul securilor și vor fi treziți, își vor lua zborul, numai cînd va fi nevoie ca primul dintre învinși să fie decapitat... Cum să părăsești calm o lume cu atîta soare în ea? E greu să nu vedem că propria noastră umbră se alungește pe piatra piramidei... Dar trebuie să fie atent, cineva mă apostrofează, am pierdut mingea și nu e timp de visat... Mi-e cu neputință totuși să mă concentrez. Îmi trec prin gînd frînturi din viața mea, întrebări pe care mi le-am mai pus. Undeva la marginea tuturor singurătăților pe care le-am experimentat mă așteaptă, poate, o poiană cu iarbă înaltă, mirosind a soare și a vară, înconjurată de o pădure ocultă, unde aș vedea că fericirea există. Și chiar dacă nu voi avea niciodată ceea ce doresc, nu pot crede în gloria miinilor goale... Iarăși strigăte, iarăși încurajări și reproșuri. Și zidurile pe care sculptorii au povestit cum se desfășoară jocul... Deodată se aude un strigăt mai puternic, ni se spune să ne oprim, cineva a cîștigat jocul, dar deocamdată nu-mi dau seama dacă noi sîntem învingătorii sau învinși. Observ numai că fluturii sînt goiți. Acum securele de obsidian se văd bine, strălucesc în soare ca și bijuteriile din miinile spectatorilor.
Și din nou îl aud pe Tatle.
— Te urmărește parcă un gînd, señor.

OCTAVIAN PALER

Ce profesim, ce profesăm

Ființa lăuntric civilizată

O idee de pe acum adinc încetătenită în conștiința noastră, a tuturor, mi s-a relevat încă o dată cu toată forța și efervescența ei dialectică, la citirea primelor paragrafe atît ale cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 4-5 iulie 1979, cit și ale proiectului de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului: **ideea trecerii la o nouă calitate pe baza acumulărilor cantitative din toate domeniile.** Ne apare astfel cu și mai mare claritate cit de vizionar și de stringent, de imediat ca acțiune practică a fost formulat acest imperativ al saltului calitativ revoluționar la Conferința Națională a partidului din decembrie 1977. Vastele și decisivele sale implicații se conturează cu o clocovență pregnantă din însuși modul cum e definită noua calitate de către recentul document programatic al partidului nostru în toate domeniile, de la producție (cu structura modernă și creșterea în ritm înalt a ramurilor de vîrf, înaltă tehnicitate, productivitatea ridicată, valorificarea superioară a resurselor, competitivitatea produselor pe plan internațional etc.) la nivelul de trai și calitatea vieții. Înfrățirea noii calități ca necesitate obiectivă a însuși realizării Programului elaborat de Congresul al XII-lea al partidului pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea spre comunism este strîns legată și de imperativul depășirii cit mai grabnice a stadiului de țară în curs de dezvoltare, de inserierea României pe orbita civilizației celei mai avansate. Saltul revoluționar calitativ e un salt în domeniul civilizației, indiferent că e vorba de tehnologie și organizarea muncii sau de modul de a trăi și a ne comporta. Este impresionantă și stimulatoră această permanentă corelare care se face între un nivel tehnic calitativ ridicat și dezvoltarea personalității umane, îmbunătățirea vieții și a condiției omului. Mă simt de aceea dator să reiau o clarvăzătoare subliniere care se face în proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului în însuși capitolul referitor la orientările de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a României pînă în 1990:

„Ca rezultat al dezvoltării și perfecționării bazei tehnico-materiale a societății se va accelera procesul de apropiere a României de nivelul statelor avansate, ajungîndu-se la un grad de dezvoltare economică care să asigure satisfacerea tot mai deplină a necesităților tuturor cetățenilor țării. În concordanță cu creșterea și modernizarea forțelor de producție, se va asigura perfecționarea continuă a relațiilor socia-

le, a conducerii și organizării vieții economico-sociale, în vederea unei dezvoltări armonioase a întregii societăți, a creării unui nivel înalt de civilizație materială și spirituală a întregului popor”.

Chiar din aceste cîteva linii, iată-l definit conceptul unei societăți umane cu adevărat superioare ca grad de civilizație fiindcă vizează deopotrivă un nivel înalt al producției și productivității realizate cu mijloace tehnice dintre cele mai perfecționate, dar și un nivel înalt între cele mai ridicate în ce privește satisfacerea echitabilă a cerințelor anului, științific fundamentate, nu numai în ce privește hrana și îmbrăcămîntea de fiecare zi, ci și viața sa spirituală, orizontul de cultură, etica sa, „ființa lăuntric civilizată”, cum definea un gînditor român această latură a personalității umane. E pe deplin clocovenț în acest sens simplul fapt că într-un document consacrat, în mod firesc, liniilor directoare ale dezvoltării economico-sociale sînt definite căile și mijloacele prin care se va realiza, în continuare, „formarea oamenilor muncii de la orașe și sate în spi-

ritul înaltului umanism al societății noastre, al principiilor eticii și echității socialiste”.

Dar dacă noua calitate înseamnă în mod real o nouă civilizație în toate domeniile, noi însuși aie omului și ale vieții sale, evident că înfrățirea acestor două aspecte vitale pentru țara și societatea noastră socialistă este în același timp și o cauză de conștiință, patriotic-revoluționară, națională și intimă totodată. Cerințelor ei nu numai că nu li se poate sustrage nimeni dar din îndeplinirea lor trebuie să facem fiecare o cauză a muncii de fiecare zi.

Dezbaterea noastră, începînd de la cea intimă, în forul interior, privind proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului, trebuie să aibă în vedere și o asemenea fortificare morală, revoluționară. Un asemenea obiectiv patriotic și revoluționar, de care depinde însăși înfrățirea societății comuniste pe pămîntul României, nu poate fi realizat decît de patrioți și revoluționari devotați și hotărîți. Și toți fiii patriei noastre, indiferent de naționalitate, sînt gata să răspundă cu toată energia pentru a realiza, în împlinirea Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român și a celei de-a 35-a aniversări a Eliberării patriei, mărcetele sarcini ce le revin.

NICULAE STOIAN

ALEXANDRU MOHI : Portret

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Hunger

În lagărele de concentrare, SS-iștii au adunat, au provocat toate suferințele care l-au încercat pe om de-a lungul timpurilor și le-au prăvălit peste deținuți, zdrobindu-le trupurile, strivindu-le sufletele. Amplificate la maximum, nu puteau fi ierarhizate. Toate erau insuportabile.

Și totuși, una din ele s-a detașat. Numele ei: **Hunger**. Foame.

La Birkenau-Auschwitz, în umbra crematoriilor, fiecare suferință era dusă pînă la limita extremă: și setea, și bătaia, și schingiuirile, și umilința.

Și totuși, setea, oricît de chinuitoare, nu era permanentă. Cînd ploua, ți-o puteai astîmpăra. Foamea, niciodată. Din momentul intrării în lagăr nu înceta să te tortureze: zile, săptămîni, luni, ani. Atît cit erai în viață.

Bătăile, în toate lagărele de concentrare, erau cumplite. Există totuși o limită, după care deținutul leșina și nu mai simțea nici arsura cravașei, nici loviturile de bocanc. La fel se întimpla în timpul schingiuirilor. Foamea însă era permanentă. Nimic n-o oprea, nici măcar pentru o secundă.

Umilința — dusă de SS-iști pînă dincolo de orice extremă imaginabilă — era greu, era imposibil de suportat. Cei mai mulți dintre cei

care și-au pus capăt zilelor au fost împinși spre sirma ghimpată, prin care trecea curent de înaltă tensiune, de șirul infinit al umilințelor pe care nu le-au mai putut îndura.

Și totuși, noaptea, în somn, uitam de umilințe, unii se visau din nou liberi. Foamea, însă, nu înceta nici noaptea. Istoviți, sleiți de orice vlagă, ne prăbuseam pe cimentul gol și adormeam imediat. În somn uitam de crematoriile, de SS-iști, de rănilile de peste zi. Dar foamea ne dură atît de tare, încît ne trezeam plîngînd în plină noapte.

Eram stăpîniți de o foame îndelungată, statornică, totală, cumplită, feroce. Era o foame care îți anihila rațiunea, te desprindea din speța umană, te transforma în fiară. La Birkenau-Auschwitz, în celelalte lagăre de concentrare erau mii, zeci de mii, sute de mii de **Häftling-i** care de un an, de doi, de trei, unii de patru sau cinci ani nu mai mincaseră o singură dată pe săturate.

Cînd o coloană de **Häftling-i**, trecînd pe lângă o clădire în care erau cazați SS-iști, zăreau niște coji de cartofoi aruncate la gunoi, se năpusteau asupra locului sfîdînd orice pericoid. Și oricît de turbat lovea **Kapo** cu bita lui noduroasă peste trupurile învălmășite, ordinea nu se putea restabili pînă nu terminau de scotocit întreaga grămadă de gunoi.

Am văzut nu puțini deținuți care nu s-au lăsat călcați în picioare, care au rezistat tuturor loviturilor pătîndu-și verticalitatea și care au fost frînți de SS-iști, în cele din urmă, prin **Hunger**, prin foame. Da,

au fost **Häftling-i** care au asistat la exterminarea întregii lor familii și au continuat să înfrunte cu capul sus fascismul; care, supuși la cele mai infernale torturi, au continuat să-și păstreze demnitatea, n-au cedat, n-au trădat, dar care, pînă la urmă, după ani de foame animalică, chinuitoare, dezumanizantă, n-au decăzut în așa grad încît au fost în stare să fure unciul cartof din mina bolnavilor, a muribunzilor.

După „Cyklon B”, folosit în camerele de gaze de la Birkenau-Auschwitz, **Das Hunger**, foamea a făcut cele mai mari ravagii în rândurile **Häftling-ilor**. Au murit de foame cu zecile, cu sutele, cu miile în toate lagărele de concentrare. De la înființarea și pînă la prăbușirea lor. Și încă o zi și o noapte după aceea...

La Landsberg, în dimineața zilei de 27 aprilie, cînd deținuții și-au dat seama că turnurile de pază sînt goale, s-au năpustit asupra magaziei de alimente a SS-iștilor. Au început să mînce. Mînceau cu o lăcomie feroce. N-aveau răbdare să mestece. Înghițeau bucăți enorme de piine, de margarină, de crenvurști, de marmeladă. Apoi au dat de conserve. Le-au spart cu toporul și au început să le înfulece. În sfîrșit, au găsit carnea. Au fript-o la focul barăcilor ce ardeau (dinamitate de ultimii SS-iști care au părăsit lagărul). Ospățul a continuat pînă s-a lăsat întunericul. Odată cu noaptea, foștii deținuți au început să fie chinuți de niște crampe de o violență insuportabilă. Chirchii de durere, urlau neputincioși. Unii dintre ei, pînă să se lumineze de ziuă, pînă să vină Crucea Roșie, n-au mai fost în viață...

Das Hunger, foamea, teribila foame din lagărele de concentrare, și-a completat victimele încă o zi și o noapte după eliberare.

OLIVER LUSTIG
fostul **Häftling** nr. 112398

„Aprecierii definitive a culturii este valoarea”

— Primele cărți apărute la Editura „Scrisul românesc” din Craiova au fost, după cite știu, POEME NOI de Tudor Arghezi și SCENE DIN VIAȚA PUBLICĂ de Mihnea Gheorghiu. Era în decembrie 1972. Ce s-a întâmplat de atunci până astăzi ?

— Încă de la început editura pe care o conduc a dorit să-și asume cu fermitate mandatul încredințat — acela de a valorifica tradițiile culturale ale Olteniei și de a promova autori și teme legate de aceste locuri. În prezent, editura, cu o echipă redacțională mică numerică — doar patru redactori — se află în pragul apariției celui de-al 250-lea titlu.

— Care va fi acesta ?

— Un volum de teatru al scriitorului Marin Sorescu. Tirajele însumate ale tuturor acestor titluri sînt de peste 3 milioane. Țin să menționez că ne-am străduit să păstrăm într-o proporție judicioasă profilul său tematic complex care cuprinde cartea social-politică, beletristică și tehnico-științifică. Totodată, am urmărit să edităm în special lucrări originale — cu alte cuvinte să nu mergem pe căi bătătorite prin reeditări, considerînd că un posibil aport la tezaurul de valori naționale poate fi realizat numai prin cărți noi. Dar deși am militat pentru promovarea unor tinere talente, am tipărit în același timp cărți importante ale unor scriitori de seamă de origine oltenească — care nu mai fuseseră reeditați după 23 August. Victor Papițian — Ceartă oltească, Chinuții nemuririi, Gib Mihăescu — Zilele și nopțile unui student întîrziat și Brațul Andromedei, Elena Farago — Versuri etc.

— Am înțeles că o editură de provincie încurajează în primul rînd valorile locale. S-a ferit „Scrisul românesc” să cadă în provincialism ?

— Cultura — cu atât mai mult dacă e vorba de o țară socialistă — nu poate fi definită prin delimitări geografice. Sau prin elemente de ordin cantitativ. Aprecierii definitive a culturii este valoarea. Deci operăm cu criterii axiologice, deopotrivă viabile într-o cultură națională cit și universală. Ceea ce am urmărit noi la „Scrisul românesc” a fost transpunerea în cărți apărute la Craiova a realităților din această parte a țării, ridicate cu mijloacele specifice creației la fapte artistice de larg interes, care să reprezinte întreaga spiritualitate românească.

● O convorbire cu poetul Ilarie Hinoveanu, directorul Editurii „Scrisul românesc” din Craiova

— Cu ce fel de autori lucrați ?

— Din toate generațiile. Iată cîteva nume : C. S. Nicolaescu-Plopsor, Eugen Constant, Mihai Cruceanu, Virgil Carianopol, dar și cu Marin Sorescu, Ilie Purcaru, Adrian Păunescu sau mai tîncii George Țârnea, Nicolae Dan Frunteleată, Patrel Berceanu, Lucian Avramescu, Felix Sima.

— Ați înregistrat de curînd vreun eveniment editorial ?

— Cred că două cărți — Psihologia consonanțistă a regretatului Ștefan Odobleja și Viitor în Carpați de Radu Rey — merită cu prisosință numele de „evenimente editoriale”. Ele sînt deopotrivă și rezultatul consecvenței cu care revista Flacăra a sprijinit punerea în valoare a gândirii românești științifice de excepție.

— Unii autori mai cred că dacă sînt refuzați la editurile din Capitală pot să-și editeze volumele în provincie, unde exigențele ar fi mai scăzute. Așa să fie ?

— În nici un caz. Sau cel puțin în cazul nostru. Fiindcă avem propriul nostru program, cu criterii bine precizate, care nu lasă loc de acțiune hazardului, presiunilor de nici o natură. Un autor publicat în București nu găsește automat un vad la Craiova, numai pentru că el vine de la „centru”. Intotdeauna ne ghidăm numai și numai după valoare.

— Publicați — dacă nu mă înșel — numai literatură originală.

— Da. Și am făcut astfel o demonstrație. Am spulberat o prejudecată. Păstrăm încă o editură e rentabilă numai dacă publică foarte multe traduceri din

opera unor autori de marcă străini. Dar iată că noi, deși publicăm numai cărți originale și din autori mai puțin cunoscuți sau debutanți, am reușit să atingem această eficiență economică. Asta înseamnă că și creația națională, în măsura în care e viabilă și răspunde exigențelor cititorilor, este citită și apreciată.

— V-aș ruga să-mi spuneți numele colaboratorilor dumneavoastră.

— Ion Rusu-Șirianu, Marcela Radu, Dan Ion Vlad și Vasile Predescu.

— Cum ați aprecia momentul cultural actual ?

— După opinia mea — și nu numai după a mea — asistăm la o înflorire fără precedent a culturii românești, generată nu numai de talentul potențial al poporului nostru ci și de înflorirea multilaterală a vieții economico-sociale a țării, care a deschis larg ferestrele spre cultură și instrucție maselor largi și a creat climatul efervescent, generos în care fiecare se poate împlini după aspirații și efort. Cultura de azi, prin împlinirile ei, nu numai că a continuat cele mai bogate și mai semnificative tradiții, dar s-a ajuns la ridicarea acestor tradiții pe o treaptă calitativă superioară. Aș zice că epoca socialistă, începînd anul de după Congresul al IX-lea, au generat o înflorire culturală nemaiîntîlnită, aptă să conducă, așa cum arăta secretarul general al partidului, la realizarea unor opere durabile, care să înfrunte timpul, care să intereseze și pe urmașii noștri. De fapt, chiar realitățile pe care le-am trăit în

acești ani și le trăim sînt purtătoarele unor mutații umane și unor evenimente epice care pot — nu numai sensibiliza adînc pe scriitor, dar totodată, prin forța lor pot însufla operelor aspirația spre marea performanță artistică.

— Urmăriți, în calitate de editor — nu numai de poet — procesul de apariție al unor cărți, în librării. Vă dezamăgește ceva în legătură cu volumele care apar azi ?

— Uneori — și nu de puține ori — se constată graba unor scriitori de a publica tot ceea ce scriu. De a pune în circuitul public tot ce creează uitînd că aspirația de a te împlini prin artă e un drum lung și destul de anevoios. Și nu prin cantitatea creației se poate ajunge la un loc fruntaș în literatură românească, ci prin calitatea ei. Există chiar opinia printre unii confrăți că a fi scriitor important înseamnă să exerciți un presiune continuu asupra cititorului. Deși niște exemple ilustre ale înaltașilor ne dovedesc contrariul. Că laboratorul de creație trebuie să rămînă o taină slujită cu modestie și nu ceva scos pe tarabă în vîzul tuturor. Și asta, cu atât mai mult cu cit putem vorbi astăzi de un nivel ridicat de cultură al cititorilor. Cultura națională nu este în mina unui cerc restrîns, care decide ce căi să apuce, ce valori să promoveze, ci este o cauză a întregului popor, singurul capabil să consacre un autor sau să nu-l confirme.

— Ce înseamnă, după dumneavoastră, a avea curaj în literatură ?

— Înseamnă a cunoaște foarte bine domeniul asupra căruia te apleci. De aici poate rezulta contribuția ta la largirea domeniului respectiv, îmbogățirea lui cu noi date și puterea de a spune nu imposibilității și nonvalorii sau punctelor de vedere eronate. Încă din copilărie, cînd munceam alături de părinții mei într-un sat din Oltenia, am învățat două precepte cărora le sînt credincios și astăzi : că munca și cinstea sînt din atribuțiile fundamentale, care pot sluji deopotrivă și la făurirea operei dar și a personalității.

— Care ar fi șansa dumneavoastră ca editor ?

— Am norocul să-mi desfășor activitatea într-o zonă a țării cu bogate tradiții, generoasă în talente. Aceasta nu poate fi decît un motiv de mîndrie că de pe aceste meleaguri s-au ridicat doi dintre cei mai buni poeți de azi ai țării — Marin Sorescu și Adrian Păunescu. E de asemenea o întîmplare fericită că tot din această vatră s-a născut și s-a împlinit artistul de mare forță care este Tudor Gheorghe, cel care a redescoperit în poezia românească valențe uitate sau niciodată știute. Asta ca să ne referim numai la poezie. Ce altă ambianță spirituală mi-aș mai putea dori pentru a-mi desfășura activitatea ?

GEORGE ARION ■

Amintiri

O inspecție... cu bucluc

Am funcționat, mai bine de un an (1932—1933), ca inspector special pentru limbile moderne (franceza, germana și italiana). Din „memorabilia”, cum numeau latinii cele vrednice de amintire, am publicat tot aci, cîndva, sub titlul Der-die-das, două sau trei din asemenea întîmplări memorabile. Pînă astăzi am șovăit dacă se cade sau nu să povestesc pătania mea din ziua de 4 aprilie 1933. Acum îmi spun și eu, ca bunicul meu dinspre partea mamei, evasioctogener, cînd era imbiat să repete un fel de mincare și ispita se dovedea mai puternică decît cumpătarea :

— Fie ce-o fi !

Acum e vorba însă de alt gen de indigestie, de niscaiva ecouri ce mi-ar putea fi, cit de cit, defavorabile. M-am hotărît însă, și mă aștept la orice ! Am stomacul bun...

Luasem masa de seară, cu soția mea, în ajun, cu prietenii noștri, familiile Vladimir Streinu și Alexandru Țuțianu. Sandu era un excelent profesor de franceză, cu studii la Paris și la cursurile de vară de la Nancy. Plănuise și el, odată cu Vladimir Streinu, cumnatul său și cu mine, la Paris, să facă o teză de doctorat, și-și alesese ca subiect experiențele de teatru naturalist ale lui Antonie. La sfîrșitul vizitei l-am întrebant :

— Sandule, ai miine școală ?

La răspunsul lui afirmativ, i-am spus că în dimineața zilei următoare îi voi face o inspecție. Nu știam însă că funcționează la două școli diferite, iar el nu m-a pus în gardă, la ce adresă cătă să-l găsesc. Așadar, a doua zi de dimineață, la orele 9, eram în cancelaria Școlii comerciale de băieți nr. 2, unde Sandu era titular. Directorul mi-a spus că în ziua aceea profesorul Alexandru Țuțianu n-are ore. Atunci m-am îndreptat către pupitrul cu conda de prezentă și am citit programul zilei. În momentul cînd descifram „Limba italiană”, apare George Călinescu, titularul acelei specialități, și mă întrebă brusc :

— Vrei să intri la mine ?

La răspunsul meu afirmativ, a semnat liniștit toate cele trei ore din programul său și s-a retras. Nu l-am urmărit cu privirea, ca să mă asigur dacă a luat sau nu catalogul. Eram convins că a intrat în clasă, pregătindu-și elevii pentru micul

spectacol care avea să urmeze. Am lăsat să treacă vreo cinci minute după clopotul de intrare și l-am rugat pe director să mă însoțească, așa cum era obiceiul, chipurile, ca să mă introducă „oficial” în clasă. Mi-a răspuns foarte jenat :

— Păi, să vedeți, domnule inspector, domnul Călinescu a plecat.

— Cum se poate ? Doar i-am spus că voi intra la el în clasă. Alte ore de limbi moderne nu sînt în conda zilei de azi.

— Păi, nu-l cunoașteți, domnule inspector ? Astea-s de-ale lui.

N-am stat să aprofundez sensul acestei sintagme, deși era întovărășită de o fluturare elocventă a miinii, și m-am decis să intru la orele de istorie ale unui alt titular. După trei ore de inspecție am redactat un proces-verbal cu acest final :

„D-l Prof. Gh. Călinescu, titular definitiv de limba italiană, s-a prezentat la școală în același timp cu mine — la ora 9 dim. — a semnat cele 3 ore de limba română și italiană și după ce m-a întrebant dacă voi intra la D-sa în clasă, la răspunsul meu afirmativ a părăsit școala fără să mă lămurească de motivele absenței sale și lăsînd în cancelarie impresia că această plecare precipitată nu ar fi fără legătură cu prezența mea în calitate de organ de control”.

După o trecere de timp, am primit de la Ministerul Instrucției Publice o adresă prin care mi se spunea că profesorul Gh. Călinescu părăsise școala brusc din cauza unor dureri insuportabile de mîsea, și că pot oricînd să-l inspectez. Adresa era semnată de directorul general al învățămîntului profesional, Ilie Purcaru. Tot atunci am fost chemat telefonic de dînsul, la minister. Vizitîndu-l, mi-a povestit că-l convocase pe Călinescu la el și că a decurs următorul dialog :

— Ce-ai făcut, domnule Călinescu, cînd cu inspecția domnului Cioculescu ?

— Am plecat pur și simplu. Nu-l recunosc ca inspector.

— Domnule Călinescu, dumneata nu ai calitatea să apreciezi organele noastre de control. Ai cel mult dreptul să apelezi la noi, dacă ți se pare că ți s-a făcut o nedreptate de către respectivele organe.

— Domnule director general, îmi mențin declarația și sînt gata să o scriu și subscriu.

— Domnule Călinescu, ești prea inteli-

gent ca să comiți o asemenea eroare, care ar putea avea urmări neplăcute pentru dumneata. Iată, așază-te la masă și redactează, te rog, o declarație convenabilă și pentru noi și pentru dumneata.

Așadar în Călinescu biruise bunul-simț și declarația sa îl acoperea atît pe el, cit și pe mine.

Nu mai e nevoie să adaug că n-am „recidivat” în nenorocoasa mea încercare, nevrînd să-mi umilesc colegul și amicul. O răceală a stăruit însă între noi, evitîndu-ne reciproc mai bine de zece ani. Scrisesem însă foarte favorabil despre Viața lui Mihai Eminescu, iar apoi, după incident, am elogiat Enigma Otiliei. Continua să-mi trimită cărțile lui cu dedicație, și eu lui, pe ale mele.

După Eliberare în locul ziarului Ecoul, la care scriam cronici literare și medali-oane franceze, a apărut Tribuna Poporului, sub direcția lui G. Călinescu. Atunci am fost vizitat de un redactor al său, cu un mesaj surprinzător : G. Călinescu mă invita să continuu cronica literară. Am răspuns :

— Sînt foarte măgulit și chiar mișcat de această invitație, dar spune-i, te rog, domnului Călinescu că publicul îi așteaptă propriile cronici literare, intrerupte de mai mulți ani și că ar trebui să dea satisfacție acestui deziderat.

La citeva zile, același mesager mi-a comunicat dorința lui G. Călinescu să-l vizitez a doua zi la redacție. M-am executat. Intrevederea noastră a fost cordială. La stăruința mea, să-și reia cronicile, Călinescu mi-a răspuns :

— Eu nu sînt critic. Eu sînt istoric literar. Dumneata ești critic !

— Dar ai făcut atîția ani critică la Adăvărul literar și artistic... foiletoanele dumi...

— Mi-a tăiat vorba.

— ...Sînt rahat (eufemismul ne apartine. n.n.). Ca tot ce nu sîrîng în volum. Te rog nu mă refuza !

Atunci am capitulat, promiîndu-i colaborarea.

Înainte de a ne despărți, m-a întrebant brusc :

— Domnule Cioculescu, de ce ai făcut acel raport de inspecție ?

— De ce ? Pentru că eram tinăr, aveam abia 30 de ani și puteam să mă aștept ca exemplul dumitale să fie urmat și de alți colegi. Înțelegi situația mea ?

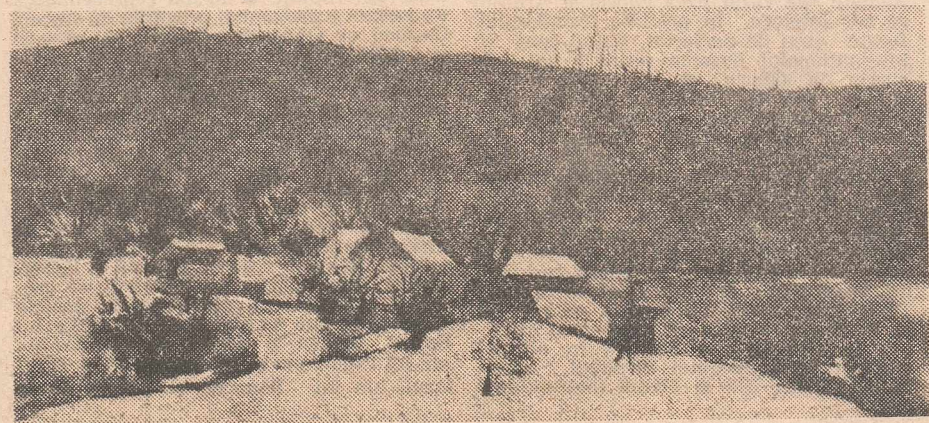
— De ce nu ți-ai spus : „Dă-l încolo, că-i nebulă !”

— Cum era să-mi spun ceea ce nu gîndeam ? Am văzut în actul dumitale unul conștient, iar nicidecum iresponsabil.

Ne-am despărțit prietenește. Nu știu ce a gîndit Călinescu, dar eu mi-am spus că „nebulă” lui era un alibi pentru gesturi și acte bine meditate. „Divinul” critic era, vorba lui Nietzsche, dincolo de bine și de rău.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

*) În cartea G. Călinescu, Scrisori și documente, Editura Minerva, 1979, în planșa a IV-a, hors-texte, după pag. 278, e reprezentat G. Călinescu, la braț cu directorul Școlii de comerț, Alexandru Țuțianu lipsește.

PETRU POPOVICI : Noaptea albe (detaliu)

Atletele române — printre cele mai bune din Europa

Ocupând abia locul al treilea în grupa de la Sofia, reprezentativa feminină de atletism a României s-a văzut nevoită să susțină un examen suplimentar pentru a participa în finala Cupei Europei, programată la sfârșitul săptămânii viitoare în Italia, la Torino. Desfășurat pe stadionul din localitatea Antony, aflată la o aruncătură de băț de Paris, în condițiile unei concurențe acerbe, examenul a fost trecut cu succes de atletele noastre, care au încheiat competiția în fruntea clasamentului, acumulând 96,5 puncte, întrecând în ordine formațiile Ungariei, Franței, Finlandei, Elveției, Cehoslovaciei, Suediei și Iugoslaviei, demonstrând încă o dată că ocupă o poziție meritată, dobândită cu muncă și sudoare, în elita continentală.

Românele au ieșit învingătoare în 3 din cele 15 probe ale concursului, o mențiune specială justificând Maricica Puică, prima la 1500 și 3000 de metri, curse pe care și le-a adjudecat de o manieră categorică, deși ele s-au disputat la puțin timp una după cealaltă,

Maricica Puică

alergătoarea noastră abia apucând să-și tragă sufletul! În lipsa Nataliei Mărășescu și a Ilenei Silai, prima plecată la concursul preolimpic de la Moscova, Puică a făcut din nou dovada valorii sale de excepție, aducând puncte prețioase pentru echipă. Celelalte victorii au fost realizate de Fița Lovin la 800 de metri, de Doina Anton la lungime, de Florența Țacu la disc, de Mihaela Dumitrescu la 110 metri garduri, de Eva Zörgö-Raduly la suliță și de șafeta Korodi, Lazarciuc, Stancu, Samungi la 4/400 de metri. Două dintre componentele acestei șafete au ocupat locuri secundare, Stancu la 400 garduri și Samungi la 400 plat, cel de-al treilea loc 2 fiind obținut pentru echipa României de aruncătoarea de greutate Loghin.

În general, date fiind condițiile atmosferice precare, vânt și frig, rezultatele n-au excelat. Cu toate acestea, Eva Zörgö-Raduly a găsit resurse să-și onoreze cartea de vizită și recentul record de 65,90 metri, aruncând sulița la numai 4 centimetri de cea mai bună performanță a sa, competitivă pe plan mondial, depășind-o pe cea de-a doua clasată cu aproape 7 metri!

Chiar dacă scontată, prin prisma rezultatelor anterioare, izbînda de la Antony a atras atenția specialiștilor asupra resurselor atletismului nostru feminin, aflat în plină ascensiune. Cu Natalia Mărășescu și, probabil, cu Argentina Menis în formație, echipa noastră va avea, desigur, un cuvînt greu de spus în finala din capitala Piemontului. Adresîndu-le lor și antrenorilor lor felicitări pentru victoria de la Antony, le ținem pumnii strînși pentru Torino!

ANDREI GEORGESCU ■
Fotografie de LIVIU MINECAN ■

„Succesele noastre au fost totdeauna primate cu rezerve“?!

Fotografia de mai sus, înfățișînd echipa de rugby a Clubului sportiv școlar „Locomotiva“ București, recentă campioană de juniori a țării, ne-a fost expediată la redacție de profesorul Vasile Constantin, antrenorul formației. Fotografia era însoțită de o scrisoare, din care reproducem: „Succesele noastre au fost totdeauna primate cu rezerve de conducerea Liceului industrial numărul 11, pe lângă care funcționează echipa. Directorul adjunct al școlii, inginerul Constantin Pegeanu, a declarat război activității rugbystice, pe motiv că subsemnatul, în calitate de antrenor, am refuzat înscrierea fiului său pe lista unei deplasări a formației în străinătate“. Ce se întîmplă la Liceul industrial numărul 11? Așteptăm un răspuns limpede din partea forurilor în măsură să lămurească chestiunea.

Ultima oră în fotbal

Deși se află, cel puțin teoretic, în vacanță, fotbalul continuă să țină trează atenția iubitorilor de sport, interesați să știe, fie și cu o clipă mai devreme, de ce schimbări se va însoți noul sezon oficial, a cărui deschidere e programată pentru 12 august. Spre a le satisface curiozitatea, iată câteva știri proaspete din fotbal, culese marți la amiază.

● Fostul internațional Gabriel Raksi, C.C.A. și Progresul, este noul antrenor al formației Minerul Baraolt ● Săptămîna trecută scriam că Metalul București, rămas fără conducere tehnică prin plecarea lui Paul Popescu la Tirgoviște, intenționa să apeleze la serviciile lui Constantin Ardeleanu, antrenor federal pentru probleme de juniori. Au existat, e sigur, tratative în acest sens, dar Metalul s-a oprit în cele din urmă la Carol Crăniceanu ● Se află încă în discuție, la federație, problema alăturării celor 3 serii de divizia B. Din cite sintem informați, s-au propus două variante, una menținînd actuala împărțire după criterii strict geografice, cu Corvinul, U.T.A. și Reșița în seria a III-a, alta propunînd mutarea Corvinului și a Reșiței în seria a II-a, dintre fostele diviziuni A ale acestei serii Petrolul urmînd să joace în seria I, alături de Brașov și Constanța. O hotărîre urmează să se ia cit de curînd. Sperăm că ea va fi onestă și echitabilă, păstrînd componenta tradițională ● Situație în continuare complicată la Gloria Buzău. Fostul antrenor, Ion Ionescu, pe care l-am întîlnit luni dimineața la sediul federației, rămîne ferm pe poziție, el pregătînd în prezent Petrolul Ploiești. Se zice că Gloria duce tratative cu Gheorghe Ene, dar mai intră în discuție și numele lui Dumitru Nicolae-Nicușor. Sigur e că internaționalul buzoian Alexandru Nicolae a reușit la examenul de admitere al Institutului de educație fizică din Pitești. Rămîne de văzut dacă Gloria și Argeșul se vor înțelege în privința transferului, foarte greu de perfectat, țînînd cont că internaționalul buzoian n-are 5 ani de stagiu la Gloria ● Antrenorii noi la Minerul Cavnic, înfrățirea Oradea, Chimica Tirnăveni, Dacia Orăștie și Strungul Arad. În ordine, Mihai Redes, Titi Popescu, venit de la Carei, Titus Boros, fost la A.S.A. Tîrgu Mureș la juniori, Nicolae Anton și Alexandru Dan. Ultimul ne-a anunțat personal numirea, federația avîndu-l trecut în scris pe Ioan Tomes, fără a exclude revenirea lui Nicolae Dumitrescu! După cum se poate constata, nu prea știe dreapta ce face stînga! Toată incurcătura s-a produs, ni s-a dat să înțelegem, pentru că antrenorul așteptat, Ion Pircălab, a declinat în ultimul moment oferta echipei Strungul, rămînd la Tîrgu Jiu ● Fostul internațional

Florea Dumitrache, care a încheiat sezonul la Știința Petroșani, va evolua la Hunedoara. Știrea ne-a fost furnizată de Mircea Lucescu, sosit la începutul săptămîinii la București spre a perfecta datele unei întîlniri amicale opunînd Corvinului garnitura care ne-a reprezentat, în 1970, la mondialele din Mexic. Din aceeași sursă: Remus Vlad antrenor și Mircea Pascu, demis în urmă cu citeva luni de la conducerea Jiului, președinte la Corvinul. În ceea ce ne privește, credem că s-a făcut o alegere fericită ● Ștefan Covaci s-a întors, zilele trecute, din U.R.S.S. unde, la invitația federației unionale de fotbal, a ținut două conferințe în fața tehnicienilor, la Moscova și Tbilisi. Legat de asta, să notăm că federația de fotbal din S.U.A. a adresat, sub semnătura secretarului său, Kurt Lamm, o invitație lui Ștefan Covaci de a vizita orașul New York, ca oaspete al echipei Cosmos, avîndu-se în vedere o ofertă de angajament din partea echipei respective. Tot pentru Covaci a sosit, la C.N.F.F.S., o adresă din partea federației din Damasc pentru a ține un curs cu antrenorii sirieni, în prima jumătate a lunii noiembrie ● Întîlnire cu Gheorghe Constantin, antrenorul Stelei, în fața hotelului „Carpazi“ din Brașov, ocazie cu care am aflat că echipa militară a făcut puține și, în general, nespectaculoase achiziții. Ștefan Popa s-a întors de la Metalul, aducîndu-l și pe Petre Nica, o aripă stîngă despre care se spun numai lucruri bune. În partidele amicale cu Nitramonia Făgăraș și Oltul Sfîntu Gheorghe, Dumitru n-a apărut în formație, el suferînd, după vorbele doctorului Murgu Ghimpeanu, de o viroză pulmonară ● Apropo de Chimia Făgăraș, la conducerea tehnică a echipei a fost recent promovată, de la juniori, fostul fotbalist localnic Bujor Bălcăceanu ● Se zice că Sportul studențesc intenționează să susțină, din toamnă, partidele programate pe teren propriu la Ploiești! Firește, cu excepția celor din cuplaje ● Prima reprezentativă de juniori a României, pregătita de Robert Cosmoc și Gheorghe Cosma, se găsește în tabără la Bistrița, ea urmînd să participe, din 3 august, la citeva acțiuni internaționale de anvergură, la Turneul Prietenia, în Polonia, la Balcaniadă în Bulgaria și la Trofeul Iugoslavia. 3 arbitri români vor însoți naționala la aceste manifestări, ei fiind, în ordine, Cristian Teodorescu din Buzău, Carol Jurja din București și Gheorghe Ispas din Constanța ● Revenirea lui Nicolae Proca a trezit marile ambiții ale fotbalului brașovean. Steagul roșu a devenit F.C.M. Brașov, sub culorile lui adunîndu-se crema fotbalului din orașul de la poalele Tîmpel. Se dau ca sigure transferurile lui Balazs, Bența și Ștefan de la I.C.I.M., ale lui Chioreanu și Boriceanu de la Tractorul, ale lui Panache și Albotă de la

C.S.U., a lui Vărzaru de la Nitramonia. Se aude că Proca va renunța la serviciile lui Porancea, Godja, Szabo, Adami, Encceanu și Bălan. Cu toate acestea, atmosfera nu e prea destinsă la Brașov, responsabilii clubului acuzînd, pe de o parte, dispațiția conducătorului de joc Bucur și, pe de alta, convocarea fundașului Naghi în reprezentativa universitară, jucătorul respectiv nefiînd student! ● Izvorul Tîrgu Secuiesc — Dinamo București 1-9 (0-0), în meci amical. N-au jucat, la bucureșteni, Cheran și Dudu Georgescu, în schimb, au apărut în formație Muțescu, Bucur de la F.C.M. Brașov și Oprea de la S.N. Oltenița. Fundașul Stănescu de la Delta Tulcea, despre care se spune că și-a exprimat dorința de a veni la Dinamo, e ținut în continuare sub rezervă ● Situația brașoveanului Bucur fiind, după cum arătam, în litigiu, am solicitat un punct de vedere din partea clubului Dinamo. Vicepreședintele acestuia, Constantin Petrea, ne-a adus la cunoștință că Bucur e militar în termen; totodată, am fost informați că Dinamo duce tratative pentru legitimarea lui Muțescu și că are toate formele pentru transferurile lui Stănescu, Oprea și Apostol, de la Progresul-Vulcan. Alexan-

dru Moldovan, Dumitru Florian și Chivu au primit drept de joc pentru formația din doctor Stăicovici, ultimi pe un an ● Costică Rădulescu, secund în sezonul trecut, conduce în prezent antrenamentele Politehnicii Timișoara. După regulamentele F.R.F., el n-ar avea voie să fie numit antrenor principal, lipsînd de la cursul de reciclare din primăvară, dar există indicii că federația îl va accepta. Fiind vorba de un antrenor harnic și serios, credem că federația n-ar greși ● Aflăm că vicepreședintele F.R.F., Nicolae Irimie, își face bagajele pentru a însoți delegația fotbalistică ce ne va reprezenta, peste puțină vreme, la Universiada din Mexic. Era și timpul, intrucît omul simțea nevoia să culegă citeva mărturii despre civilizația aztecă ● Un turneu internațional de juniori urmează să se dispute, între 3 și 6 august, la Arad. Va organiza U.T.A., vor participa Voivodina Novi Sad, Inter Bratislava, Előre Bekesaba, Gloria Arad, selecționata U.E.F.A. 1981 și, firește, U.T.A. ● Noutăți la Viitorul Scornicești: Sterea de la Motru, Nedea de la Focșani, Ciocioană, Lică și Bălan de la Slatina, eventual Florian Dumitrescu de la Ploiești ● Se poartă arbitrii la conducerea cluburilor! După Constantin Petrea, auzim că Sever Drăguliță a fost desemnat în fruntea lui C.S.M. Drobeta-Turnu Severin, iar Constantin Ghiță a fost ales președinte la F.C.M. Brașov. Ghiță a primit, recent, ecusonul F.I.F.A. ● Ștefan Covaci: „Federația a făcut eforturi deosebite pentru a asigura celor 4 formații din competițiile europene cite un turneu de pregătire, dar n-a reușit mare lucru, numai Steaua urmînd să plece, zilele acestea, în Cehoslovacia; din păcate, nimeni nu ne mai cere, fotbalul nostru e din ce în ce mai puțin competitiv pe plan internațional“. Așa e! Trist, dar adevărat ● Lică Nunweiler, antrenor la Dinamo Zimnicea, fost Dinamo Alexandria, în divizia C ● Luni dimineață, antrenorii celor 4 echipe angajate în cupele continentale au fost convocați la F.R.F. pentru un instructaj. Cum pină în septembrie, cînd încep jocurile cupeilor, mai e atîta vreme, poate că era mai bine ca tehnicienii respectivi să fie lăsați să-și vadă de pregătirea formațiilor lor, timp pentru teorie fiind destul, slavă domnului! ● Se zice că, în urma unor discuții în contradictoriu cu vicepreședintele Irimie, Cornel Drăgusin, unul dintre cei mai experimentați antrenori din fotbalul nostru, va părăsi federația. El a declinat pină acum ofertele venite de la C.S. Tirgoviște și Politehnica Timișoara ● O echipă pusă pe fapte mari pare Unirea I.D.S.M.S.A. din Focșani, nou promovată în divizia B. Inginerul Zaharia Șandru, președintele de onoare al clubului, ne declară că formația de pe Putna va încerca să forțeze intrarea în prima divizie! Antrenorul ei, ex-rapidistul Vasile Stancu. Piesele ei de greutate, Pastia, Zaiț și Borș.

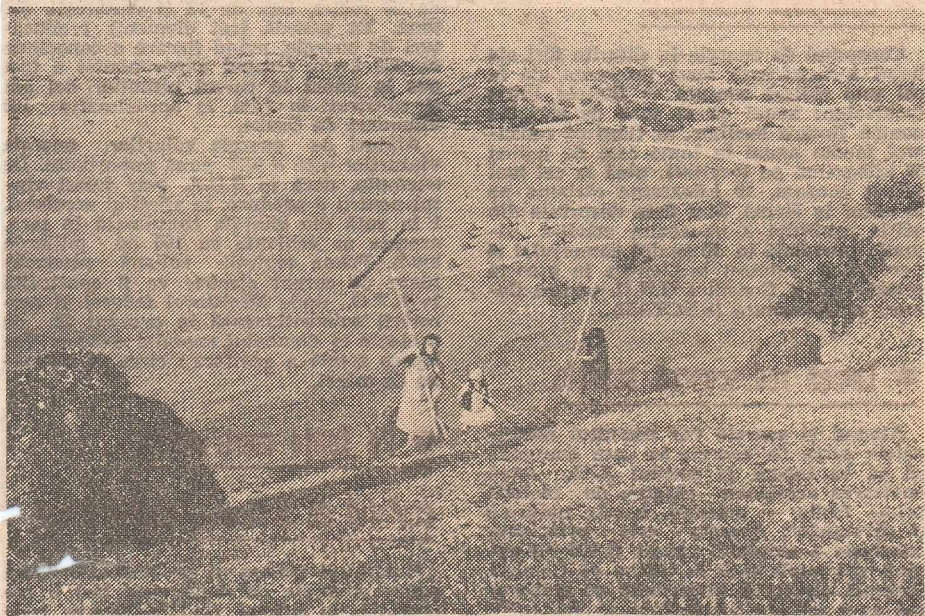
În aceste zile, Nicolae Dobrin, cel mai bun jucător român al sezonului abia încheiat, nu poartă ghete de fotbal!

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

„Ce este și ce va fi muntele românesc, depinde de munca noastră de azi”

● O masă rotundă peste munți despre „Carpați-2000”

În țăraniile noastre din zona de munte re-trăiește spiritul călît în lupta aspră cu natura, retrăiesc izbinzile și înfrîngerile unei istorii schimbătoare, dragostea tăcută dar mistuitoare pentru înălțimile-metereze ale Carpaților, pavăză împotriva tuturor invaziilor — acești Carpați care, de-a lungul mileniilor, au rămas o realitate statornică nu numai a geografiei, ci și a istoriei României.

Într-o țară reinnoită din temelii, un stat socialist în multilaterală dezvoltare, și viața țărănilor de la munte este și se cere mereu reinnoită. Miorița da, dar prevenind Miorița anului 2000, crescători de animale cu înaltă specializare, ducându-și munca în gospodăria modernă și înzestrați cu motocositoare și alte minimașini adaptate specificului montan. Carpați-2000 pot deveni o adevărată uzină de carne, piei, lînă, de produse lactate de mare valoare nutritivă și de calitate superioară: un gigantic combinat la scara unei țări, solid ancorat în tradiție, dar cu fața spre viitor, căci foamea de proteine a omenirii nu este cu nimic mai puțin acută decât foamea de energie. Iată contextul național și internațional în care Carpații românești pot juca un rol de seamă.

După Congresul țăranimii din 1977 s-au creat, la indicațiile conducerii de partid și de stat, noi structuri organizatorice, au apărut noi perspective pentru această întinsă zonă, cu milioane de hectare de pășuni mănoase, încă insuficient valorificate. Ce se întâmplă azi pe munte? Îi vom lăsa să răspundă pe înșiși cititorii noștri. Am selectat în cele ce urmează fragmente din acele scrisori care ridică probleme arzătoare, deschise, tocmai în strădania de a sugera soluții și din dorința de a evita un idilism care nu ar servi cu nimic cauzei. Cei care s-au adresat revistei cunosc bine realitățile: Carpații reprezintă lumea lor.

● Brazilii nu cresc pe strada Horia

Din inima Apusenilor, inimosul doctor **Ion Bogdănescu** ne trimite o lungă, foarte lungă misivă, înesată cu fapte de viață și observații, din care desprindem:

„Sînt medic uman și lucrez în zona montană a Apusenilor, în comunele Măguri-Răcățiu și Mărișel, de aproximativ 18 ani. Este izbitoare pentru mine depopularea zonelor de munte. Eu consider că oricâtă bogăție materială s-ar afla în Munții Apuseni, dacă nu este prezent **capitalul biologic**, omul care să insuflească și să scoată în valoare această bogăție, ea nu are mare importanță. Acele zone montane unde atenția nu a fost îndreptată spre găsirea de posibilități economice locale, unde unitățile nu au fost organizate și dotate tehnic și uman în mod corespunzător și nu au fost modernizate ea să capteze forța de muncă, au rămas în urmă pe plan economic, social și cultural față de restul țării.

În comuna Măguri-Răcățiu au existat pînă în 1975 un sector de industrializare a lemnului și un sector de exploatare forestieră, precum și un șantier al Trustului de construcții hidrotehnice. Aceste unități au înțeles în mod diferit problema încadrării forței de muncă locale: aceasta din urmă a fost folosită din plin de sectorul de industrializare și de cel de exploatare forestieră, dar șantierul T.C.H. Măguri a venit cu forță de muncă din... toate județele țării. Nici șantierele T.C.H. Someșul Rece, Mărișel și Belș nu au folosit atît de mult forța de muncă locală necalificată și s-au ocupat într-o prea mică măs-

sură de formarea de tehnicieni locali și de ridicarea nivelului profesional.

În urma indicațiilor de partid este necesar să se refacă fondul forestier „aurul verde”. Este adevărat, s-au luat unele măsuri, dar această activitate este condusă de personalul tehnic superior prin vizite intermitente și de la distanță. Să nu ne mire deci dacă plantarea, întreținerea, păstrarea și deosebi ocrotirea fondului forestier nu vor da roadele urmărite. Insist asupra fondului forestier, deoarece refacerea sa poate să **absoarbă forța de muncă necalificată din zona montană**. Afirm cu toată răspunderea că s-a procedat și se procedează ca și cum brazilii ar crește pe strada Horia din Cluj-Napoca, unde se află sediul conducerii unităților economico-industriale forestiere. Eu lucrez în această zonă montană de 18 ani și am fost foarte rar vizitat de persoane cu putere de decizie care să cunoască realitățile zonei noastre montane. Cred că asemenea vizite ar fi foarte eficiente”.

● O cositoare mecanică și o surpriză

O problemă de mare însemnătate pentru zona de munte și în care, din păcate, s-au făcut prea puțini pași înainte este aceea a minimecanizării.

„Sînt inginer electromecanic pensionar — ne scrie **Nicolae Ciobanu**, domiciliat în București — Voluntari, strada Tudor Vladimirescu nr. 31 — și am 75 de ani. Ultimii 15 ani de serviciu i-am făcut la «Tractorul»-Brașov. Tatăl meu a fost agricultor, deci am cunoscut și eu munca la cîmp. Studiile superioare le-am făcut din cauza cositului. Să mă explic. De la vîrstă de nouă ani coseam lucernă de 3-4 ori pe an. După fiecare cosit mă îmbolnăveam de friguri. Și atunci am jurat că trebuie să învăț carte, ca să scap de acest chin. M-am tinut de cuvînt”.

În continuare, inginerul Ciobanu se referă la un articol ceva mai vechi al nostru despre motocositoare „Carpatina”, adaptată cositului montan. El argumentează necesitatea de a se studia căile de micșorare a prețului (lei 15 697), prin extinderea desfacerii, mărirea producției și a productivității muncii, astfel încît această mașină — care ar trebui, dealtfel, perfecționată — să devină cît mai accesibilă și să producă un reviriment în **înzestrarea tehnică a gospodăriilor montane**. Apoi, revine la un plan mai general:

„Efectele folosirii unor **unelte ieftine** pe munte ar fi incalculabile. Nici eu, nici dumneavoastră nu putem aprecia la justa valoare ce ar reprezenta ele pentru economie. Iarbă și fînăe mai multe, mai multe vite de calitate; copiii noștri ar bea un lapte mai bun, proteine, calciu. Țăranul nostru de la munte este priceput, chibzuit, destoinic și, dacă ar primi ajutor în unelte, ar face minuni, ar progresa și el și ar aduce o contribuție considerabilă la dezvoltarea țării”.

„Ca fiu al munților, mă străduiesc să contribuie și eu, cu modesta mea capacitate, la îmbogățirea inventarului agricol montan — ne scrie **Ioan Pentelescu**, tehnician la Exploatarea minieră din Fundu Moldovei, județul Suceava. Astfel, printre alte invenții, am conceput o **cositoare mecanică multifuncțională**, al cărei aparat de tăiere a ierbii să se muleze peste accidentele solului, iar la nevoie să poată fi înlocuit cu o greblă, o freză de retezat mușuroaie, un șurub elicoidal pentru deschis pîrții în zăpadă etc.

Prima ușă la care am bătut a fost cea a atelierului-școală din comuna mea na-

tală, Dorna Candrenilor, unde mă așteptam să-i găsesc pe elevii făurind, în orele de practică, și unelte, obiecte gospodărești ca greble, roți, sau făcînd dogărie, strungărie în lemn, împletituri din nuiele, țesături, ii, bondițe, ca pe vremea mea. Dar, surpriză! **Elevii din Dorna Candrenilor erau profilați numai pe lăcătușărie**.

După stagiul militar, acești tineri vor furniza mină de lucru minelor și uzinelor, dar oare aceste unități nu ar putea recruta muncitori și din alte zone, fără specific zootehnic? Căci dacă se va merge doar pe această linie (Dorna Candrenilor egal lăcătușărie) **din producători de lapte, carne și lînă cu tradiții, localnicii vor deveni doar consumatori de produse animale**. Mulți tineri au îmbrățișat meseriile miniere sau de uzină — ceea ce nu e nimic rău, firește — dar pe terenul părintesc cresc azi molizi, care de-abia peste o sută de ani vor aduce foloase omului. Noi însă avem nevoie de proteine”.

● În Bazinul Dornelor — o adevărată școală și universitate montană

În Munții Dornei am organizat o masă rotundă de un fel deosebit, fără masă, fără carafe, fără antevorbitori. O discuție de idei, avînd ca fundal Carpații.

Medicul veterinar **Radu Rey** din Vatra Dornei, de la care a pornit, cu trei ani în urmă, ideea serialului nostru „Carpați-2000” și a cărui carte „**VITOR ÎN CARAȚI**” a apărut recent, susține cu căldură și convingere ideea experimentului Dorna.

„**Muntele românesc înseamnă, în linii mari, zootehnie, silvicultură și turism** — spune el — iar o rezolvare fericită presupune o strînsă colaborare între aceste sectoare. Marile deosebiri pe care le constatăm între diversele zone carpatine sînt determinate de factori naturali — relief, climă, grad de împădurire etc. — ca și de tradiții, la rîndul lor influențate de condiții istorice variate. Aceste deosebiri, fac cu neputință, după părerea mea, cel puțin în etapa actuală, un mod uniform de tratare. De exemplu, în Țara Birsei, în Mărginimea Sibiului, există o specializare în creșterea oilor prin transhumanță, îmbinată cu microagricultura, de unde derivă un anumit tip de calificare. În schimb, în zona de munte a județului Suceava, pomicultura și microagricultura cerealiară sînt aproape inexistente, din cauze climatice. Ne aflăm aci în patria fînătoare, a taurinelor, în timp ce ovinele detin locul secund, fără tendințe de transhumanță.

Devine limpede că în complicatul sistem de relații instituite în zona de munte, cu adînci rădăcini istorice, se impune abordarea nu monoprofilară-agricolă, ci crearea unui cadru interdisciplinar adecvat specificului montan. Avînd în vedere deosebirile accentuate dintre zonele montane și submontane, am propus organizarea unui **model experimental**, adevărată școală și universitate montană, în măsură să formeze cadrele necesare și să ofere soluții practice, într-o formulă eficientă de legare a școlii de producție.

Deoarece un experiment, cu atît mai mult unul atît de complex, trebuie amplasat în cel mai evoluat loc, spre a se economisi timp și mijloace, ni s-a părut drept cel mai potrivit în acest scop **Bazinul Dornelor**. În adevăr, există aci o zootehnie montană dezvoltată, o industrie alimentară cu bogată tradiție și strîns legată de produsele montane, o silvicultură înfloritoare, precum și excepționale condiții pentru turism. Orașul Vatra Dornei se găsește la punctul de confluență și influență a patru mari regiuni: Transilvania, Maramureșul, Moldova și Bucovina. Pledez deci pentru experimentul Dorna”.

● Un prospector de comori subterane urcă la „suprafață”

O participare neobișnuită, dar nu mai puțin valoroasă, la masa rotundă peste munți a fost aceea a geologului prospector **Florin Ionescu-Balea** din București, strada Treștiana nr. 1.

„De peste 20 de ani cîtreier munții și văile Carpaților — ne declară el. Profesia mea de prospector mi-a permis să iau cunoștință de existența și a unei alte neprețuite comori a patriei: creșterea animalelor. După un stagiu de cîțiva ani de activitate geologică peste hotare, recent, mi-am reluat munca de prospector în Munții Bistriței și a trebuit să constat cu stringere de inimă un vizibil regres. Dezolant este aspectul unor stîne cîndva prospere, acum lăsate în paragină, sau

al unor gospodării — casă, grajd, poată etc. — ale căror intrări sînt bătute în cuie și abandonate (în Munții Bistriței, în Apuseni etc.). **Oamenii muntelui cu care am discutat îndelung au sugerat soluții**: preocuparea forurilor în drept pentru dotarea cu minimașini adaptate muntelui, condiții care să țină seama de calitatea net superioară a produselor animalelor montane și de eforturile speciale ce le implică obținerea acestora: completarea cunoștințelor tradiționale, uneori rudimentare, cu realizări recente ale științei, care să fie predate cu precădere în școlile sătești de munte; încurajarea zootehniei montane prin expoziții de animale, întreceri între crescători, premieri, publicitate în presa locală etc.

Dezbaterile inițiate de «Flacăra» și articolele medicului veterinar **Radu Rey** m-au îndemnat să-l caut pe omul care dovedea atîta atașament și competență profesională pentru această nobile cauză. Am colindat împreună acest tînut faimos pentru creșterea animalelor, am asistat la reinvierea tradiției „măsurii” a oilor pe Muntele Giumalău, am participat la colocviul de înaltă ținută din Fundu Moldovei, în cadrul Festivalului național «Cîntarea României», am admirat obiectele de artizanat păstoresc expuse la Muzeul lemnului din Cimpulung, Lungi și instructive discuții m-au ajutat să-mi clarific multe nedumeriri, dar nu au putut răspunde și la cele ce urmează:

● De ce trebuie să așteptăm să treacă timpul și să plece din satele de munte și ultimii tineri care mai au deprinderile necesare pentru creșterea vitelor în zona montană?

● De ce nu se trece și la munte la modernizări zootehnice, prin folosirea unor mijloace ieftine și cu un consum modest de energie, obținîndu-se, în schimb, produse animale mult căutate în țară și peste hotare?”

● Pledoarie pentru acasă

„Există în curgerea neîntreruptă a turmelor, în trecerea prin an — subliniază profesorul **Dumitru Kusan** din comuna Fundu Moldovei, Suceava — momente pe care am fi tentați să le numim festive, dar care au și altă menire: tonifierea cugetelor, însuflețirea unei noi încrederi în forțele proprii. Măsura oilor, necedea, răscolul, jocul caprelor și al cerbilor sînt sărbători ale muncii. Suplinirea lor prin dans tematic sau invenții coreografice ar aduce deservicii atît cadrului normal al indeletnicirilor montane, șablonizîndu-le, cît mai ales tradiției însăși”.

„La recenta sesiune de comunicări și referate organizată în comuna noastră sub genericul **Cîntecele Obcinii** — spune prim-secretarul comitetului de partid și primarul comunei Fundu Moldovei, **Elena Lucău-Dănilă** — s-a susținut ideea modernizării rurale, nu a urbanizării cu orice preț. Este un fapt semnificativ, credem noi, tînzînd la păstrarea tradiției și la valorificarea unei experiențe milenare. Ce este și ce va fi muntele românesc depinde în cea mai mare măsură de munca noastră de azi.

Asupra vieții economice a zonei Obcinelor își pune o puternică pecete păstoritul, care însă, coexistînd cu alte activități — butinăriul, prelucrarea lemnului, minieritul, unele forme de agricultură — nu poate fi tratat izolat.

Bovinele sînt rentabile, dar ovinele, la ora actuală, datorită unor factori exteriori, sînt considerate în mod greșit ca fiind nerentabile.

Nimic nu poate fi mai dăunător păstoritului decît rutina unor minutorii de hîrtii, a unor responsabili de stînă care încearcă să organizeze «program de lucru» în munte și să inventeze «ciobani de schimb». Un simplu merceolog neavizat poate deregla bunul mers al recoltării finului, pentru că, în loc să comande coase de bună calitate și de dimensiuni potrivite, aprovizionează magazinul sătesc cu ceea ce se găsește în depozit. Nu mai vorbim de mult cîntata cositoare «Carpatina», pe care noi o cunoaștem doar din fotografie.

Asociația crescătorilor de bovine și ovine din comuna reprezintă un început promițător și credem că prin ea vom reuși să permanentizăm tradiționala măsură a oilor, reintrodusă în acest an și care în 1980 va fi corelată cu acțiunea, de asemenea tradițională, de curățire a pășunii în cele două zile care preced măsura propriu-zisă.

Privitor la ameliorarea biologică a raselor de animale pentru zona de munte, a ovinelor în special, facem încă prea puțin. Prin aducerea unui număr oarecare de berbeci — la noi, furcana de Sibiu — un an da, un an ba, și printr-o selecție practică nu totdeauna eficient, nu vom satisface importantul deziderat al sporirii efectivelor. Și aci, soluția există: ne gîndim să sporim rolul asociației locale a crescătorilor de bovine și ovine.

Socot că prin acțiunea permanentă și conjugată a tuturor factorilor competenți, vom da un nou prestigiu și vom ridica pe o treaptă mai înaltă păstoritul și alte nobile indeletniciri montane, în pas cu schimbările înnoitoare din întreaga țară”.

Iată dar cîteva idei, sugestii, simțăminte ale unor oameni din arcul carpatin, din Apuseni pînă în Munții Dornei. Pledoaria lor pentru „Carpați-2000” este o **pledoarie pentru acasă**.

LIONEL NIȚESCU ■

File la zi din dosarul energiei

„Epoca risipei s-a încheiat. Există o conștiință tot mai puternică a faptului că risipa constituie un nonsens și că economisirea, reutilizarea, reciclarea și recondiționarea au devenit o necesitate. Acum, fie că vor sau nu, oamenii se află față în față cu un viitor în care cumpătarea va deveni un mod de viață”.

● Constatarea aceasta o formulează concis revista „U.S. NEWS AND WORLD REPORT”. Un apel la meditație, dar, mai ales, un apel la acțiune, la o nouă atitudine față de un domeniu vital al civilizației noastre, cel al energiei. Un apel calm, tocmai pentru că nu este conjunctural, ci vizează schimbarea unei întregi mentalități.

Argument

În anul 2020, petrolul și gazele naturale nu vor mai reprezenta decât 25 la sută din aprovizionarea cu energie la scară mondială, față de 60 la sută în prezent și de 35 la sută în anul 2000 — estimează un raport al Comisiei pentru problemele conservării a Agenției Internaționale pen-

tru Energie, dat publicității la Paris în cursul acestui an. În anul 2020, relevă documentul, țările O.E.C.D. vor consuma 28 la sută din energie, față de 62 la sută în momentul actual, iar țările în curs de dezvoltare își vor mări ponderea de la 11 la sută în prezent, la 40 la sută.

Producția de petrol, conform aceluiași studiu, va atinge punctul culminant spre 1990, după care ponderea petrolului în resursele energetice mondiale va scădea la 10 la sută în 2021. Expertii apreciază, de asemenea, că gazele naturale vor fi folosite tot mai mult până în anul 2000, ajungând la 21 la sută din consumul mondial, pentru a scădea apoi la 10—15 la sută în 2020. Această reducere a ponderii gazelor și petrolului va fi compensată — potrivit raportului — de o folosire pe scară mai largă a cărbunelui, de dezvoltarea energiilor nucleare și solară, care urmează să furnizeze în anul 2020 două treimi din oferta mondială de energie.

În același an de referință, producția de cărbune va spori, reprezentând 25 la sută din oferta energetică mondială. Energia nucleară va atinge 30 la sută din ofertă, iar cea solară și geotermică vor furniza echivalentul întregii producții electrice actuale.

Comisia pentru problemele conservării a Agenției Internaționale pentru Energie invită toate țările lumii să întreprindă măsuri „hotărâte și imediate” în domeniul energetic. „Pe viitor, se arată în ra-

port, va fi imposibil să se adopte programe energetice adecvate perioadelor de recesiune economică, fără a se crea riscul grav de penurie în perioada de expansiune”.

● Contraste elocvente

Consumul de energie în diferite țări ale lumii înregistrează mari diferențe, de la cel mai ridicat consum — Statele Unite (echivalent anual cu 11 tone de cărbune pentru fiecare locuitor, în timp ce consumul mediu anual în lume este de numai 50 kilograme pe locuitor), până la cel mai scăzut consum, 10 kilograme cărbune pe locuitor în Nepal. Sint date desprinse din ediția revizuită a anuarului privind situația mondială în domeniul comerțului și dezvoltării, publicat la Geneva în această primăvară de Consiliul O.N.U. pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD).

● Lumea redescoperă soarele

Atomul și soarele vor constitui principalele surse de energie în „era energetică” ce va începe în secolul XXI, după epuizarea actualelor rezerve de materii prime fosile — petrolul, gazele naturale și cărbunele. Aceasta este principala concluzie a amplului raport (1 800 de pagini) dat publicității la Berna de Comisia federală elvețiană însărcinată cu elaborarea unui concept cuprinzător asupra energiei și surselor de energie. Că omenirea se reîntoarce la Prometeu, cum se poate citi tot mai frecvent în ultimii ani în paginile a numeroase publicații sau studii științifice — o dovedesc o multime de realități. Astfel, în S.U.A. se apreciază că până la sfârșitul acestui secol energia solară ar putea asigura aproximativ 25 la sută din totalul consumului energetic al țării. Exemplul cel mai grăitor pentru această orientare este cel al Arabiei Saudite, care a încheiat cu Statele Unite un acord în valoare de 100 milioane dolari pentru finanțarea construcției unei rețele de centre de energie solară în desertul saudit. Cel mai mare imobil din lume care funcționează cu energie solară se află de altfel la Tabouk, în nord-vestul Arabiei Saudite, în apropierea graniței cu Iordania.

● Valurile, vinturile...

În opinia revistei „Jeune Afrique”, potențialul hidroenergetic din Africa reprezintă, raportat la resursele mondiale, 20 la sută. Potențialul hidroelectric pe locuitor al Africii este de trei ori mai mare decât media mondială. Dar puterea instalată a hidrocentralelor reprezintă abia 5,6 din puterea potențială. O situație valabilă și pentru alte țări, din alte continente. Preocuparea de a acorda importanță acestui domeniu energetic este

tot mai frecventă. Din anii '60, țările africane au dus o politică activă de construire de baraje și de hidrocentrale, guvernele mai multor țări acordând prioritate în cadrul planificărilor lor economice dezvoltării producției de energie hidroelectrică. O orientare ce trebuie avută în vedere ca alternativă imediată și sigură la actuala criză a petrolului.

În Japonia, aflăm de curând, a fost pusă la punct construcția unui grup-generator experimental utilizând ca sursă de energie valurile oceanelor. Uzina flotantă, care seamănă cu un petrolier, este lungă de 80 metri, lată de 12 și cântărește 500 tone. Ea posedă trei elemente producători de energie, având fiecare o capacitate de 200 kw/h. Grupul experimental a fost pus la punct în cursul ultimilor doi ani și construit la Aioi, la aproximativ 100 kilometri de Osaka.

Alături de energia valurilor, energia vinturilor este o altă sursă importantă. De exemplu, dacă în S.U.A. s-ar folosi vântul pentru a produce, la sfârșitul secolului, 1 la sută din energia consumată în țară, aceasta ar echivala cu 100 de miliarde kw/h. Prima centrală eoliană producătoare de curent electric va fi construită în R.F.G., unde Ministerul federal al cercetării subvenționează în prezent 22 de proiecte în domeniul energiei eoliene. Valoarea totală a acestora: circa 50 milioane de mărci.

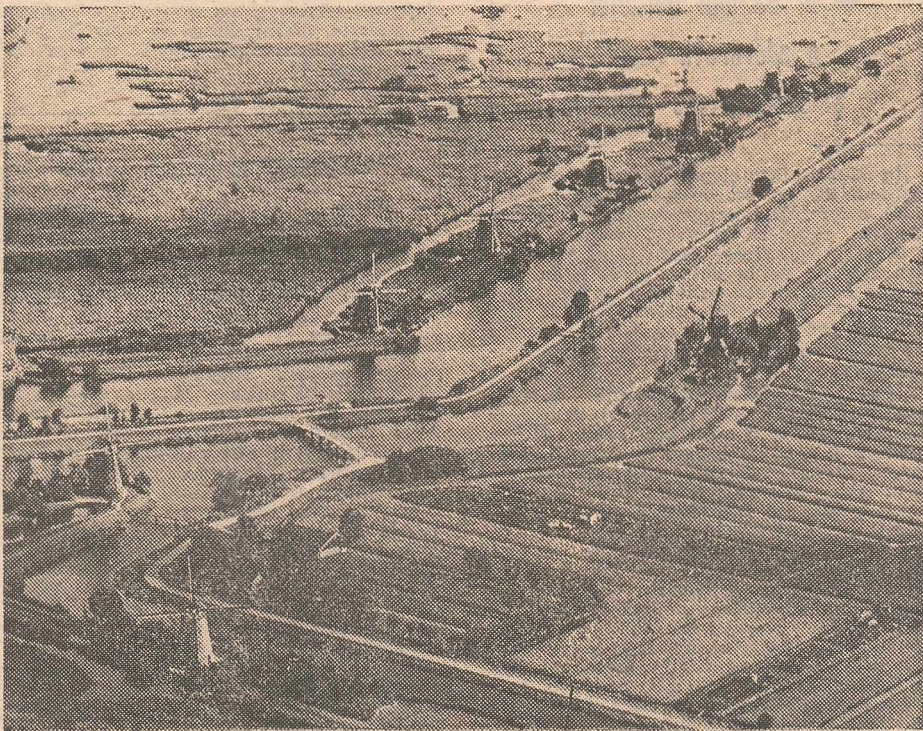
● Pe toate meridianele,

cuvântul de ordine — economisirea

Numitorul comun al programelor energetice adoptate de numeroase țări îl reprezintă, în primul rând, reducerea consumului, potrivit principiului „cea mai ieftină și mai sigură sursă de energie este economisirea”. În situația concretă în care pretul petrolului a crescut de peste 7 ori în ultimii 8 ani, nimeni nu-și mai poate permite să risipească energie, combustibil. O demonstrează măsurile energetice concrete adoptate în S.U.A., Danemarca, Grecia, Iugoslavia, Bulgaria, Cehoslovacia, U.R.S.S., Japonia, R.F. Germania, Marea Britanie, Franța etc.

Pe lângă măsuri acordate la stringente imediate ridicate de penuria de combustibili, de petrol mai ales, o atenție tot mai mare se acordă unor noi tehnologii, unor noi soluții energetice. O situație de ansamblu ce reclamă măsuri concertate, o strategie de durată, care preocupă în gradul cel mai înalt și România. Recentul Program-directivă în energia națională dat publicității în aceste zile și aflat în dezbaterile oamenilor muncii din țara noastră subliniază faptul că economisirea combustibililor, a resurselor energetice, reducerea severă a consumului se impun ca o necesitate de prim ordin a dezvoltării economico-sociale a țării noastre și se constituie în același timp într-un mobilizator apel de a face totul pentru îndeplinirea obiectivului pe care ni l-am propus — de a asigura ca până la sfârșitul deceniului următor România să devină independentă în ceea ce privește combustibilul și energia.

DOINA IOVĂNEL

Olanda utilizează încă morile de vint. În localitatea Kiuderdijk, de lângă Rotterdam, din cele 950 de mori de vint, 200 încă funcționează.

Nicaragua, la ceasul unei victorii istorice

Aflați timp de mai multe luni în prim-planul actualității politice internaționale, evenimentele din Nicaragua au evoluat, o dată cu ofensiva generalizată desfășurată de Frontul Sandinist de Eliberare Națională (F.S.L.N.), cu sprijinul masiv al populației, împotriva regimului dictatorial al generalului Anastasio Somoza în consens cu dialectica istorică, nedesmințită vreodată de fapte: prăbușirea definitivă a regimului antipopular somozist. Prin intrarea insurgentilor în Managua, predarea Gărzii Naționale și, ulterior, instalarea în capitală a Guvernului de Reconstrucție Națională, regimul dictatorial al lui Somoza, aflat într-o progresivă criză ireversibilă, a luat sfârșit, pentru atît de încercatul popor nicaraguan începînd o nouă etapă istorică. „Victoria forțelor patriotice, democratice, progresiste, reunite în jurul Frontului Sandinist de Eliberare Națională — se spune în telegrama adresată de președintele Nicolae Ceaușescu noului guvern al Republicii Nicaragua — deschide poporului nicaraguan o cale nouă, democratică și asigură trecerea la reconstrucția țării, la dezvoltarea liberă și independentă a patriei pe drumul progresului economic și social”.

Ce a însemnat pentru poporul din Nicaragua aproape jumătate de secol de exploatare în interesul unei singure familii — Somoza — ne-o reamintesc citeva date asupra situației din țară. Cel mai mare stat ca întindere din America Centrală (148 000 kilometri pătrați, aproximativ 2 500 000 de locuitori), Republica Nicaragua, cunoscută și sub denumirea de „țara celor 40 de vulcani”, a fost transformată într-un adevărat domeniu al claudului Somoza, începînd cu Anastasio Somoza-tatăl, care s-a erijat într-un fervent

apărător al „drepturilor” marilor latifundieri americani rezidenți în această țară. Continuînd „tradiția” familiei, Anastasio Somoza-fiul a acumulat averi nemăsurate. El era, printre altele, președinte al Consiliului de administrație al companiilor naționale aeriene și de navigație, dispunînd de acțiuni majoritare în numeroase întreprinderi și societăți comerciale și industriale, de întinse terenuri cultivabile. Elocvent pentru ceea ce a însemnat regimul somozist în expresia sa cea mai brută este și faptul că 95 la sută din pămînturile țării (iar pămîntul din Nicaragua este considerat printre cele mai roditoare din lume!) erau concentrate în mîinile a numai 2 la sută din cetățeni, marea masă a țărănimii trebuînd să lucreze pe marile latifundii. În consecință, durata medie a vârstei în mediul rural nu s-a ridicat la peste 37 de ani, iar 25 la sută din copii

mureau înainte de a împlini doi ani. Și, la toate aceste condiții de mizerie s-au adăugat, în tot timpul regimului dictatorial, permanente teroare, reprimarea oricăror încercări de opoziție, a oricăror acțiuni în sprijinul aspirațiilor maselor populare spre libertate, democrație și o viață mai bună.

Compromis pe toate planurile, complet antipopular, un asemenea regim era iminent sortit căderii. Cu toate manevrele de ultimă oră care încercau perpetuarea „monarhiei ereditare” în Nicaragua (măcar pentru încă doi ani!) pentru poporul nicaraguan alternativa unică de salvare a țării din mizerie era constituirea unui guvern de largă unitate națională, democratic. Este de înțeles în aceste condiții imensa bucurie ce i-a cuprins pe locuitorii capitalei — după cum relatează săptămîna trecută agenția France Presse, într-un reportaj transmis din Managua — la intrarea victorioasă în oraș a combatanților Frontului Sandinist de Eliberare Națională.

O victorie istorică, obținută la capătul unei lupte care nu a fost nici ușoară, nici rapidă. În primele rînduri ale luptei antidictatoriale s-au aflat militanții F.S.L.N., alcătuiți din grupuri ale opoziției de stînga avîndu-l ca simbol pe eroul național Augusto Cesar Sandino. „generalul oamenilor liberi”, cum avea să-l numească Henri Barbusse. Acum, după ce Guvernul de Reconstrucție Națională a arătat în apelul adresat poporului din Nicaragua, tuturor guvernelor democratice și popoarelor lumii că țelul noilor autorități este insaturarea unui regim democratic și îndeplinirea de măsuri politice, economice și sociale care să asigure dezvoltarea independentă și suverană a țării, acum, cînd structurile fundamentale ale regimului Somoza au fost zdrobite, cînd „numărătoarea inversă” a unui crîncen regim dictatorial a luat sfârșit, radio Sandino reamintește nicaraguanilor, pe toate lungimile sale de undă, că „victoria fiind cucerită, trebuie să începem să muncim”. Urmează etapa reconstrucției, refacerea economiei, vindecarea rănilor inerente

după o luptă atît de grea, lichidarea împovărătoarei sărăcii.

„Războiul împotriva Gărzii Naționale a luat sfârșit”, a spus Thomas Borge, singurul dintre fondatorii mișcării insurecționale nicaraguan care au trăit ceasul victoriei finale, ministru de interne în Guvernul de Reconstrucție Națională. „El (războiul — n.n.) a fost dificil și sîngeros, Acum însă trebuie să începem un nou război — împotriva sărăciei, ignoranței și distrugerilor. Această nouă bătălie va fi mai lungă și mai dificilă și trebuie să depunem toate eforturile pentru reconstrucția unei noi țări Nicaragua”. „Democrație, libertate, dreptate socială și programe care să favorizeze cele mai largi sectoare ale populației nicaraguan reprezintă bazele Guvernului de Reconstrucție Națională” a declarat și ministrul educației, Carlos Tunnermann. În privința opțiunilor pe plan extern, Alfonso Robelo, membru al juntei a spus că „Nicaragua va face parte din mișcarea țărilor nealiniate”.

Opinia publică din țara noastră, luînd cunoștință cu satisfacție de evoluția evenimentelor din Nicaragua, salută succesele forțelor patriotice, democratice și progresiste, instaurarea Guvernului Provizoriu de Reconstrucție Națională. În spiritul politicii sale consecvente de înțelegere și largă colaborare internațională, Guvernul Republicii Socialiste România — așa cum se spune în Declarația Agenției Române de presă „Agerpres” — este gata să dezvolte relații de prietenie și cooperare cu Guvernul de Reconstrucție Națională din Nicaragua, pe baza deplinei egalități în drepturi și respectării principiilor independente și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Poporul român își exprimă convingerea că, în noile condiții, relațiile dintre cele două țări vor evolua în conformitate cu interesele ambelor popoare, cu interesele păcii, securității și colaborării internaționale. Este o orientare în consens cu evenimentele lumii în care trăim, cu aspirațiile cele mai autentice ale poporului român.

DOINA FRUNTELĂ

Fasciștii se agită

„Fascismul este viu!” afirmă ziaristii H. Kruger și N. Levinsen în prefața la lucrarea „Rețeaua internațională a fascismului azi”. „El și-a schimbat doar înfățișarea, adaptându-se la noua situație. Trecutul sinistru răbufnește în exploziile bombelor plasate de teroriștii fasciști, în provocările politice ale neonaziștilor, în torentul tulbure de documente literare și cinematografice care glorifică fascismul, ideologia sa, bestialitățile sale, după cum renaște în teoriile rasiste modernizate și în practica genocidului”. Steagurile ororii sînt fluturate la paraziți mai mult sau mai puțin secreți, la marsuri unde bubuie înnebunitorul pas de gîscă, întru „gloria” eternă a asasinilor din S.S. și Gestapo”

Cît de puternic este acest flagel o dovedește proliferarea organizațiilor sale, care, indiferent că au sau nu ca însemn crucea încirligată, sînt bine hrănite din blestemata doctrină a „Mein Kampf”-ului.

În R.F.G. se poartă „curentul Hitler” care încearcă justificarea propagandistică a fascismului. Potrivit datelor furnizate de revista „Internationale Politik und Wirtschaft” există 300 de organizații de factură neo sau pur și simplu nazistă. Alături de acestea activează numeroase asociații care grupează pe foștii membri ai N.S.D.A.P. Partidul național democrat — 60 la sută din fondatori sînt foști membri ai N.S.D.A.P. — se îndreaptă atît de rătăș spre hitlerism încît chiar un tribunal vest-german l-a inclus pe lista organizațiilor naziste. În 1975, uniunile radicale de dreapta — naziste — difuzau 121 de publicații periodice cu un tiraj de 250 000 exemplare.

În Italia, azi sînt în acțiune 209 grupări teroriste și neofasciste. Brigăzi roșii, negre sau cine știe cum se mai autointitulează, au luat locul, cu mult succes cărnășilor negre, spaima italianului anilor '40.

În S.U.A., combatant ce-a jertfit zeci de mii de vieți pentru ingenușcherea hidrei naziste, sînt înregistrate 100 de organizații autointitulate național-socialiste. „Partidul nazist american”, „Partidul uniți al albilor”, „Partidul național socialist al muncitorilor albi”, sînt doar cîteva din grupările care fac să răsune și azi „Sieg Heil!” în fața americanilor stupefiați.

În Franța, în Austria, în Belgia și în Marea Britanie, țări care au cunoscut, sub o formă sau alta apăsarea cizmei naziste, țări care îngrijesc cu pioșenie mormintele eroilor căzuți în lupta cu fiiorosele batalioane ale morții, răsăr tot felul de organizații inofensive intitulat „Frontul dreptății”, „Asociația de gimnastică” sau „Apără-te”, care reînvie un trecut al mizeriei umane, au nostalgia trecutelor timpuri ale genocidului și demenței.

În sprijinul acestor organizații apar cărți — „Biografia lui Hitler” — se difuzează filme — „Hitler, o carieră” — ce încearcă să debusoleze prin defoinformare a năra generație: fascismul n-a fost o calamitate așa cum îl descriu prăpăstioșii, el n-a fost deloc o urmare a politicii imperialiste ultrareacionare, ci doar o devierie întimplătoare de la această politică. Ce să ne mai mirăm că tinerii vest-germani, bulversați de „Holocaust”, își acuză părinții și profesorii de minciună?

La Nürnberg, bestiile decorate pentru că au înăbușit cu cinism suflarea curată a mii de copii, pentru că au calcinat tone de oase umane în numele purificării rasei, bestiile cu figuri umane au fost condamnate și au pierit, binemeritată dar insuficientă reparație pentru o omenire rănită. Pierind, au lăsat în urmă abuzii negru-verzui ai unei ideologii a cărei culoare și al cărei sens distructiv au rămas în creierele infierbintate ale citorva fideli, s-au insinuat în rîndul tinerilor care n-au cunoscut fascismul deit din povești contra-făcute.

Boala fasciștă face noi victime. În numele fostelor, actualelor și viitoarelor sale victime, să căutăm antidotul!

ION ROȘCA ■

(Din „PANORAMA” — R.F. Polonă)

Ochii și urechile lumii

Un destin

Mediterana nu poate fi concepută fără el.
Fără o Mediterană, nu poate fi concepută Europa.
Fără brazi, nu poți concepe Nordul.
Fără măslini și pini, nu poți intelege Sudul.
El agonizează între măslini și pini.
E frumos. Bolește. Se prăpădește.
Suferința i se trage dintr-un ger cumplit.
Gerul iernii din 1956. A fost îngheț mare în 1956.
Eu insumi cred că gerul acela mi-a rămas în oase.
Europa nu poate fi concepută fără gerul din 1956.
El e martor. El plătește această memorie.
Mulți alții zic că n-a fost nimic în 1956.
El zice ce a fost, cu scoața lui de european.
Există scoarțe oltenești. Există scoarțe cerebrale.
Există scoarțe europene, documente pe pereți.
El a fost atacat de o ciupercă.
Iarna aceea a lăsat, printre altele, o ciupercă.
Ciupercă se numește fastuos Coryneum cardinale.
Ea îl usucă. Ea îi dă un șancru.
Prin acel șancru, îi curge rășina. Toată. Încet.
Ramurile i se decolorează lent, înainte de a rugini.

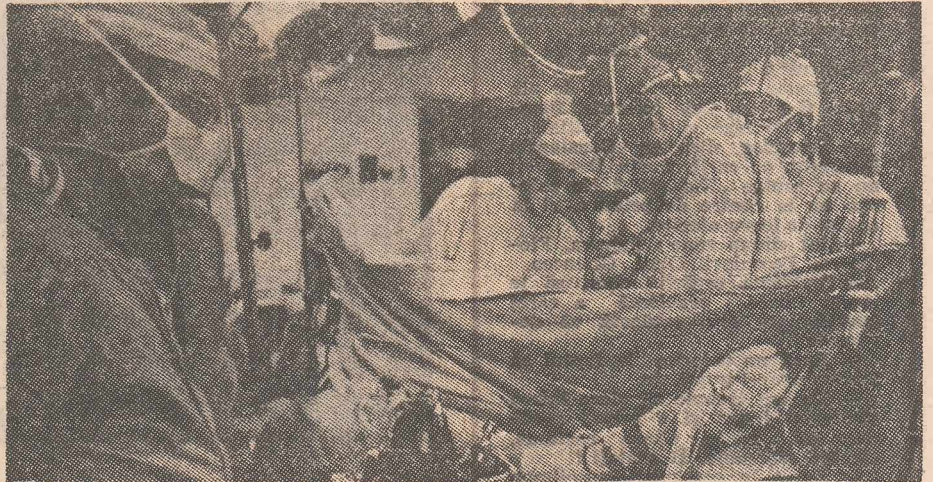
Acele i se fac aspre și întepătoare.
Nu există nici un leac împotriva acestei ciuperci.
În primăvara lui 1978 l-au atacat păduchii.
Păduchii ziși bronzăți, păduchii de copaci.
l-au invadat trunchiul și crengile.
Ramurile și rămurelele. Păduchii sînt puternici.
Forța lor stă în invizibilitate.
Primele atacuri au avut loc în Arizona.
Acolo au fost atacați chiparoșii albaștri.
După aceea, au trecut în Europa.
Ei au colonizat în scoața chiparoșilor verzi.
Ca și ciupercă, păduchii bronzăți usucă frunzișul.
Nu poți ști cum. Cînd.
Cînd vezi frunzișul mort, e prea tîrziu.
E un fenomen nou, absolut nou.
Se știa de acești păduchi, de mult.
Niciodată nu au făcut ravagii pe coasta mediteraneană
Ce a favorizat înmulțirea păduchilor bronzăți?
De ce au devenit, deodată, atît de nocivi?
Nu știm, nu știm — zic specialiștii europeni.
În Italia, au murit două milioane de chiparoși.
Există europeni pesimiști.
Ei zic că în doi ani chiparosul va dispărea.
Dar se va afla de ce au devenit feroci
Păduchii de copaci? Eu sînt european optimist.
Cu crengile la pămînt. Ca orice codru.
Codru bătut de ginduri.

RADU COSAȘU ■

Luxul de a fi... bolnav

Benjamin Reifsteck din localitatea americană Lena, statul Illinois, s-a născut cu o afecțiune congenitală a inimii, tratarea ei necesitînd cheltuieli care depășesc posibilitățile financiare ale familiei sale. Loretta Wilson din Chicago a fost nevoită ea, începînd din 1970, să efectueze șapte operații pe inimă. Datoriile contractate și neachitate făcute în vederea acoperirii costului acestor intervenții chirurgicale se ridică la nici mai mult nici mai puțin de 19 500 dolari!

Acestea sînt doar două din multiplele exemple care ilustrează efectele negative ale creșterii exorbitante din ultimii ani a costului îngrijirii sănătății asupra cetățeanului american obișnuit. Din acest motiv, după cum subliniază revista „Newsweek” din S.U.A., mulți americani nu-și pot permite „luxul” să fie bolnavi. Cu toate că nouă din zece americani încheie asigurări privind protejarea sănătății, de cele mai multe ori acestea nu pot să-i ajute să facă față cheltuielilor cerute de tratamentele medicale costisitoare, ajungînd, în cele din urmă, în fața ruinii financiare. Dealtfel, cheltuielile totale anuale pentru îngrijirea sănătății au sporit de la 12 miliarde dolari, în 1950, la 182,2 miliarde dolari în 1978. În intervalul 1950—1977, costul spitalizării a sporit

Iată cum comentează revista „Newsweek” această fotografie înfățișînd o intervenție chirurgicală dificilă: „Deși trăiesc în țara cea mai bogată din lume, mulți americani nu-și pot permite să fie bolnavi”.

de la 3,7 miliarde dolari la 65,5 miliarde dolari. Costul unei singure zile de spitalizare se ridică în medie la 203 dolari, fără a include onorariile medicilor. Cheltuielile pentru medicamente și prescripțiile de folosire a lor au sporit, de asemenea, cu aproape 800 la sută. Cifre

grăitoare prin ele însele. Pentru cetățenii ale căror familii au venituri scăzute și pentru tineri — categorii care au cel mai mult de suferit de pe urma acestei stări de lucruri — perspectivele imediate nu indică, conform revistei citate, o îmbunătățire a situației lor.

● FAPTE ȘI ZILE

● În afara ședințelor plenare

Camera deputaților a parlamentului brazilian permite din această vară femeilor să vină la ședințe în pantaloni, fapt interzis pînă în prezent. Cu restricții însă: pantalonii să nu fie în culori țipătoare, iar partea superioară a corpului să fie în întregime acoperită de îmbrăcăminte. În plus, femeile nu sînt „autorizate” să apară în pantaloni în cursul ședințelor plenare!

● Necazuri pentru cei înalți

Un proces fără precedent a decis să intențeze autoritățile pentru a obține compensația fiscală a cheltuielilor suplimentare pe care le impune celor înalți morfologia lor specială chiar președintele Asociației europene a oamenilor înalți. Pentru că există o asemenea asociație. Cîteva din doleanțele membrilor acesteia sînt relatate recent de cotidianul „Bremer Nachrichten” din R.F.G., de pildă, un locuitor din Frankfurt măsurînd 2,10 metri a trebuit să investească 15 000 de mărci în apartamentul său pentru a construi uși mai înalte, paturi mai lungi și o cadă de baie mai mare decît în mod normal. Un adolescent care, la numai 12 ani, măsoară 1,86 metri și poartă încălțăminte nr. 49 (!) a trebuit să cheltuiască 700 de mărci pentru a-și cumpăra o pereche de pantofi. Pentru că „dacă trăiești pe picior mare ești constrins să te îmbraci pe măsură”. Că această organizație nu este în primul rînd revendicativă o dovedește

faptul că, în R.F.G., mii de persoane și-au aflat în rîndurile sale un partener, de-a lungul celor 25 de ani de existență. În lume, peste 6 000 de „lungani” s-au organizat în asociații similare. Cel mai înalt om din R.F.G., care va participa la apropiata întîlnire internațională a celor de categorie mare se numește Klein (Micu) și măsoară 2,24 metri.

● Pedepsă creatoare

Ralph McKay, redactor la ziarul american provincial „Lemoore Advance”, a fost chemat în judecată pentru conducerea automobilului în stare de ebrietate. Judecătorul James Aaron, cărui îi plac „pedepsele creatoare”, a decis că inculpatul va trebui să scrie și să publice în ziarul la care lucrează, în rîstimpul unui an, trei articole despre pericolul alcoolismului.

● Ingeniozitate

Prețul dragostei pe insula Java este de 10 șobolani, iar prețul dușmăniei de 23 șobolani! Într-adevăr, citim recent într-o publicație de peste hotare, autoritățile au hotărît anume ca, în scopul luptei cît mai eficiente împotriva șobolanilor, care au proliferat îngrijorător în zonă, fiecare pereche de tineri, înainte de a întemeia o familie, să ucidă 10 șobolani pe care să-i ducă unor organe de stat competente. Căsătorii care vor să divorțeze, alături de cererea pentru divorț, trebuie să aducă și 23 șobolani. Măsurile aces-

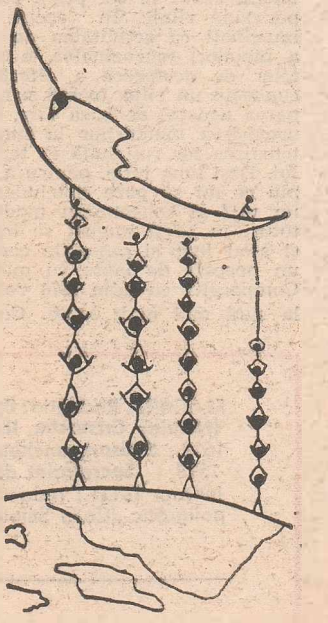
tea s-au dovedit atît de eficiente, încît numai în decurs de cinci zile au fost exterminate 22 683 șobolani.

● Un comerț ciclic

Sub titlul „Pedal Power”, săptămînalul american Newsweek descrie asaltul bicicletelor pe care-l cunoaște în prezent California. „Măi inții, spune Newsweek, se făcea coadă în fața pompelor de benzină, acum se face coadă în fața magazinelor de biciclete, iar cumpărătorii de biciclete devin tot atît de nervoși ca și devoratorii de benzină.” Din mai 1978 vinzările de biciclete au crescut cu 42 la sută în S.U.A. Oamenii de afaceri, sobru îmbrăcați, pot fi văzuți pedaliînd pe 5-th Avenue la New York; funcționari stilați umblă pe două roți pe străzile umede ale Washingtonului, un club ciclist din Boston a inițiat chiar un sistem de asistență pentru debutanți, iar poliția din Buffalo a organizat chiar patrule cu bicicleta. Încă un indiciu asupra acestui fenomen: într-un an au fost vindute în Statele Unite 10 milioane de biciclete, existînd serioase temeuri pentru a aprecia că această cifră s-ar putea apropia de recordul de 15 milioane tone vindute în 1977. Producătorii se tem însă ca acest comerț înfloritor să nu fie „ciclic” și entuziasmul amatorilor de pedalat să nu scadă odată depășite dificultățile de aprovizionare cu benzină. Așa cum s-a întîmplat după eriza petrolieră din 1973—1974, cînd americanii s-au întors la automobilele lor și vinzările de biciclete au scăzut.

● Dacă toți copiii lumii...

Sophie și David Brabyn (7 ani) s-au gîndit că dacă toți copiii lumii așină sub 14 ani s-ar ridica pe umeri unul pe altul — ca în desenul pe care și l-au imaginat cei doi copii din S.U.A. — ar forma o coloană care ar fi de trei ori și jumătate cît distanța de la Pămînt la Lună. O impresiionantă metaforă a solidarității, a gîndului înaripat și frumos ce-l unește pe copiii lumii noastre.

Albul absolut nu există, dar credem în el

— Stimate tovarășe director Constantin Boiangiu, dorim să avem o imagine asupra întreprinderii „Nufărul” și vă întrebăm așa: dacă într-o zi întreaga populație a Bucureștiului ar da la spălat câte o cămașă, să zicem că s-ar strînge 2 milioane, în cit timp le-ați putea spăla?

— În 10 zile.

— Dar 2 milioane de costume, în cit timp le-ați curăța?

— În 30 de zile.

— După opinia noastră, este foarte bine. Ce principii de lucru are întreprinderea dumneavoastră?

— Noi pregătim întreaga forță de muncă în unitate, neexistînd un sistem de învățămînt ca atare. Lumea cere calitate și respectarea termenelor. Am adoptat următorul sistem: plătim personalul în funcție de retururile semnalate de CTC. Sistemul funcționează pe verticală. Pînă la șefi, adică.

— Lumea a trecut de la săpunul „Cheia” sau „Cămila” la alte tipuri. Dar dumneavoastră, „Nufărul”?

— Mai nou avem utilaje cu comandă program. Vă rog să rețineți, deși nu e lucru nou, că în procesul de albire nu folosim substanțe agresive cu conținut de clor.

— Cit de albe ies rufele de la „Nufărul”?

— Foarte aproape de cit de alb poate fi albul. Cele colorate, firește, își păstrează culoarea inițială.

— Tovarășe director Constantin Boiangiu, ce cartiere din București nu au centre „Nufărul”? Ne referim nu la centre de primire, ci la acelea de lucru efectiv.

— Sînt cîteva zone: Rahova, Floreasca, Ferentari, Obor, Ghencea.

— Problema creării unor, să le zicem filiale, problemă a cărei oportunitate este evidentă vă depășește?

— Dacă ne referim la faptul că sîntem uneori uitați, da.

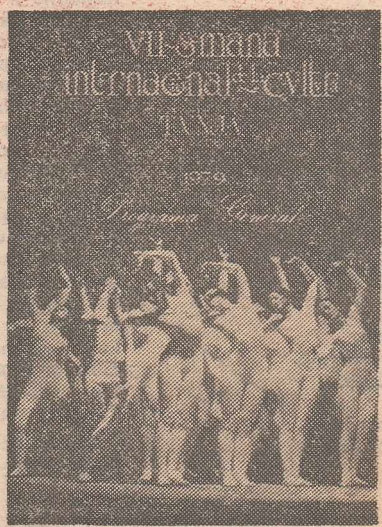
— Un om trebuie să plece într-o călătorie lungă și a primit știrea doar azi. Își ia cîteva costume, cămași, pijamale. Îi ajutați?

— Avem în cartierul Pantelimon (B-dul Pantelimon 352) o unitate cu autoservire, unde în 2 ore se onorează comenzi de urgență. Săptămîna viitoare deschidem și o curătoare chimică în Drumul Taberei — strada Valea Prahovei numărul 2. La noi termenele sînt cuprinse între 2 ore și 8 zile. Rețineți însă că albul absolut nu există.

— Sigur că da. Refinem.

EUGEN SAVU ■

Baletul operetei triumfă în America Centrală și de Sud

După un turneu de răsnet în America Centrală și de Sud al ansamblului Balet român contemporan al Teatrului de stat de Operetă discutăm cu Anca Alexandrescu, prim-solistă a acestui teatru și membră a ansamblului mai sus amintit.

— Pe unde ați fost, Anca Alexandrescu?

— În șase țări: Mexic, Guatemala, Costa Rica, Peru, Ecuador, Columbia. Am fost în 14 orașe, am susținut 26 de spectacole. Spectatori: aproximativ 40 000.

— Ce ați pregătit pentru acest turneu?

— Un poem coregrafic închinat lui Brâncuși — Nesfîrșit zborul Măiestrei, un alt poem coregrafic Viața — Dragostea omului, în care se surprind etapele esențiale ale existenței umane. Drama singelui — un moment coregrafic inspirat de lirica și muzica mexicană, un altul intitulat Existențe precum și un moment folcloric românesc. Bucurie. Durata spectacolului — o oră și 45 de minute cu două pauze.

— Cîți componenți are ansamblul?

— 16. Opt băieți și opt fete. Coregraf a fost maestra Mihaela Atanasiu.

— Am în față mai multe extrase din presa străină care a comentat turneul ansamblului Balet român contemporan. Iată ce scrie, de pildă, „El Comercio” din Lima (28 mai 1979): „...Baletul român contemporan din București a dat ieri la Teatrul Municipal primul său spectacol, prezentînd un program variat și atractiv, care a oferit adevărată măsură a grației lăine a beleriniilor săi, demonstrînd înaltul ni-

vel coregrafic atins.” Nu cred că e vorba doar de cuvinte de curiozitate.

— Nicidecum. Ne-am pregătit cit se poate de serios dorind să demonstrăm că sîntem un balet cu un mesaj al timpurilor noastre. A fost, e adevărat, extrem de obositor. Chiar dacă ne-am bucurat de condiții foarte bune de cazare și de transport. Am întîlnit pretutindeni un public minunat care ne-a răsplătit fără nici o reținere cu aplauze, ne-a apreciat și ne-a înțeles arta pe care o promovăm. E interesant de observat că în localitățile prin care am trecut s-au perindat și alte prestigioase trupe de balet. După cum au susținut cei care le-au văzut, ceea ce ne-a distins de ele a fost sensibilitatea cu care noi trăim pe scenă actul artistic. Nu am fost nici o clipă niște tehnicieni, care își execută mișcările fără nici o vibrație. Noi am demonstrat că arta contemporană nu exclude dăruirea și emoția.

— Ce fac acum cei care au contribuit la sporirea faimei artei românești în acest colț al lumii?

— Unii au plecat într-un turneu — pe 13 iulie — în Italia, de unde se vor întoarce pe 25 august. Teatrul de stat de Operetă prezintă acolo Singe vienez, Victoria și al ei husar, Văduva veselă și un spectacol de selecțiuni. Alții — printre care și eu, după cum vedeți, am rămas în concediu.

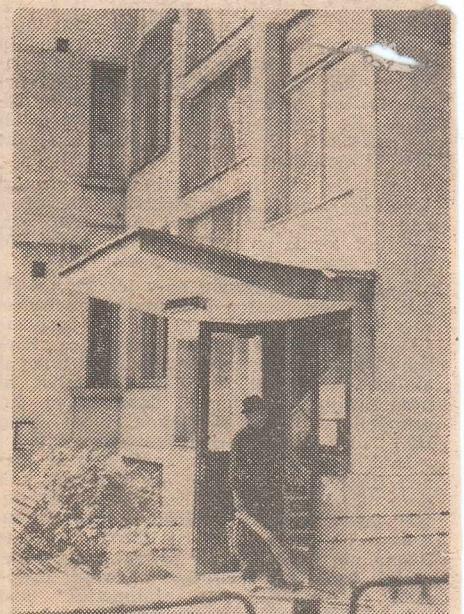
— Vă dorim odihnă plăcută.

A. GEORGE ■

● Istoria unei pasiuni: colecția Severeanu

Muzeul de istorie al Municipiului București patronază în clădirea din Strada I. C. Frimu 26, colecția „Maria și George Severeanu”, cuprinzînd peste 11 000 de piese. Doctorul Severeanu (1879—1938) a fost unul din întemeietorii radiologiei românești, inițiator al tratamentelor cu raze Röntgen, mare colecționar de numismatică și arheologie. Cinstindu-i memoria și pasiunea, Muzeul a organizat pe 25 iulie un simpozion la care au ținut comunicări prof. Petre Dache, directorul instituției, prof. dr. doc. Ioan Birzu, șeful secției radiologie de la Spitalul Cantacuzino și prof. Maria Cojocărescu.

Centrul metodologic de parodontologie, condus de doctorul Grigore Osipov Sinești, funcționează în noul local din strada 11 lunie nr. 10. Cadre medicale specializate deservesc cabinetele de consultații între orele 10—12

În cămara de alimente a Bucureștiului

Lunile de vară și parcă august mai mult decît celelalte, sînt ale vacanțelor. Bucureștiul își trimite mulți dintre cetățenii săi spre stațiunile de pe litoral ori din zonele de munte, ceea ce ar putea să lase impresia că în cel mai mare oraș al țării pulsul vieții zilnice scade simțitor. Nimic mai greșit, așa cum aveam să mă conving sînd de vorbă cu tovarășul Octavian Anghel, șeful Direcției generale comerciale a municipiului.

— Pe lângă populația stabilă, în care trebuie incluși și flotanții, care locuiesc pe timp de cîteva luni sau chiar mai mult în București, Capitala țării cunoaște în lunile de vară și chiar în august, un mare aflus de turiști din țară și de peste hotare, un permanent și intens trafic uman, cifrat la cel puțin 300 de mii de persoane zilnic. În aceste condiții vă imaginați că activitatea de aprovizionare a piețelor, magazinelor, a tuturor punctelor de desfacere a diferitelor mărfuri cupoaște un ritm foarte susținut. Preocuparea noastră de bază este, în consecință, urmărirea mărfurilor la furnizori și distribuția lor rațională în teritoriul orașului. Deși luna iulie, pentru a da un exemplu ce mi se pare concludent, reprezintă un vîrf al consumului mediu de lapte, totuși în acest august se întrevade deja, și s-au luat și măsurile corespunzătoare, un necesar de lapte cu mult mai mare. Comparativ cu iulie 1978 vom livra cu 10 la sută mai mult lapte. Creșteri impor-

tante se vor înregistra și la alte produse de bază, cum sînt carnea (de vită, de porc și de pasăre) creșteri cîfrate la 13 procente peste cantitățile livrate în iulie. Preparatele din carne, puse la dispoziția consumatorilor în luna ce vine, le depășesc cu 200 de tone zilnic pe cele ale aceleiași luni din 1978 și cu peste 100 de tone pe cele din iulie anul curent. Pe lângă acestea vor fi îndrumate spre locurile de desfacere și cantități importante de conserve din carne, unt, margarină, ulei și zahăr. La aceste din urmă două produse cantitățile de care dispunem în stoc sînt indestulătoare, la zahăr de ordinul cîtorva mii de tone și la ulei de ordinul sutelor de tone, cantități destinate rețelei de desfacere cu amănuntul. În general, la toate produsele alimentare prevederile planificate vor fi copios depășite și aceasta pentru că, printr-o activitate permanentă am reușit să descoperim și să valorificăm noi surse și surse de aprovizionare. Ouăle, mîlaiul și făina, peștele oceanic, cartofii și alte legume rădăcinoase sau nu, printre care ardeiul gras, altădată deficitar, vinetele, varza de sezon sînt asigurate, de pe acum, în porțiunile cerute de consum și chiar peste acestea. La fructe, pe lângă prune, pierșici și caise, vor apare în august penenii verzi și galbeni, strugurii. Comparativ cu luna august a anului trecut, consumul de fructe crește, potrivit anticipărilor și aprovizionării noastre, cu 15—20 la sută. O

atenție aparte a fost acordată aprovizionării cu băuturi răcoritoare și înghețată, intrucît se prevede ca luna următoare să fie foarte caldă. Sîntem asigurați pentru desfacerea a 750 de mii de sticle de bere, în afara celei servite la pahar în 150 de unități comerciale, în fiecare zi. Mîrînd desfacerea berii „vîrsate” ne-am gîndit să putem pune la dispoziția cetățenilor și prin fondul pieței circa 100 de mii de sticle de bere, pentru consumul casnic. Cantitățile de „CICO” vor spori cu 200 de mii de sticle pe zi, iar cele de apă minerală cu 140 de mii. Din cinci fabrici de gheață vom obține zilnic 25 de mii de blocuri, pentru a căror vînzare am mărit numărul personalului trebuitor. Producția de înghețată a crescut și ea cu 35—40 de tone zilnic, ceea ce va permite realizarea unei desfaceri cu 22 de tone pe zi mai mare ca în august 1978. Străduirile, atît cele vechi cît și cele nou amenajate, cum este strandul din Titan, au fost echipate cu chioșcuri și tonete suficiente pentru vînzarea răcoritoarelor și a altor produse alimentare.

Dar ceea ce mi se pare la fel de important este și faptul că în luna august vor apare în București noi suprafețe comerciale. În total, acestea vor însuma 29 de mii de metri pătrați, adică peste 60 la sută din ceea ce ne-am planificat pentru întregul an. Nu au fost uitate cartierele excentrice, dar efortul principal s-a îndreptat, totuși, spre zona centrală a orașului, care cunoaște cea mai mare afluență de oameni pe toată durata unei zile. Astfel, la noile blocuri „Dunărea”, în număr de 3, se vor deschide: un restaurant,

o cramă, o cofetărie, bombonerie, patiserie, magazin de cafea, dulciuri și carne, galanterie pentru femei și bărbați, piine și lactate. La blocul „Grădinița” vor apare o berărie, un restaurant clasic, o pescărie, la blocul din str. C.A. Rosetti un magazin tip „Gospodina”, pe Calea Victoriei, la alte blocuri noi, populația va beneficia de magazine de confecții pentru femei și bărbați, pentru cadouri, în str. Cosmonauților, de alimentare, la „Colonade” de alte spații destinate produselor cosmetice, îmbrăcămîntei pentru femei și bărbați, încălțămîntei. În general, s-a urmărit ca în zona de centru să se completeze profilul comercial existent cu tot ceea ce este necesar omului în condiții de expunere și vînzare foarte civilizate. În jurul noului pasaj de la Bucur-Obor vor apare, în aceeași perioadă, mari și diverse magazine dintre care amintesc cîteva: restaurant, patiserie, unități alimentare „Gostat”, magazin de cămași, cravate, dulciuri, cofetărie, poștă și telefoane, iar în Pantelimon vom inaugura, pe o suprafață utilă de 6 mii metri pătrați, așa numita Galerie a modei. Acordînd atenție primei luni de toamnă, cînd vor începe școlile, am prevăzut deschiderea a numeroase librării pe lângă cele existente.

După cum se vede, din cele spuse de tovarășul Octavian Anghel, Bucureștiul nu numai că va fi bine hrănit, în luna august, dar se va îmbogăți cu noi și variate unități comerciale care, sperăm, vor face mai ușoară și mai plăcută viața cetățenilor săi cît și pe a celor în trecere.

EM. VALERIU ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312. Oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru) — 1619; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu) — 1606; Știință, învățămînt, sport (Liviu Timbuș, Lionel Nițescu) — 1618; Scrieri, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea), — 1787 și 1617; Cultură — cenaclul (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1618; Fotoreportaj — 1595; Secretariat de redacție — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10, interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENI — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10, interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, P.O. BOX — 136—137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3

Prezentarea grafică: CORNEL CATANA ■

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU